

SZABADSÁG

NO. 156. SZÁM TWENTY-NINTH YEAR. Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombathely, 1919 július 5. HUSZONKILEVEDIK ÉVFOLYAM. EGYES SZÁM ÁRA 5 ÖNT.

Uj német forradalom van keletkezében

A BÉKESZERZŐDÉST HAMAROSAN JÓVÁHAGYJÁK

A német nemzetgyűlés egy héten belül jóváhagyja a békeszerződést. — A németek megkötötték a lengyelekkel is. — A német kormány konfiskálni fog, hogy a szörnyű terheket fizethesse. — A hangulat rendkívül puskaporos Németországban. — Azt hiszik, hogy vagy a junkerek vagy a proletárság diktatúrája következik.

Párisból jelentik: A szövetségi élet a készülő nagy változások jeleit mutatja. Politikai tekintetben az ország napról napra jobban láthatóan két szélő pártba oszlik, az egyik a szélső bal, a másik a szélső jobb szárny. Mindenki azt mondja, hogy jobbközépből diktatúra fog reálokálni, még pedig vagy a reaktív diktatúra, a junkerek és militaristák, vagy pedig a proletárság diktatúrája. A jelek arra mutatnak, hogy a proletárságnak jobb kilátása van a jövőre, noha a junkerek éppen oly dőlőfölként és elbizakodottak, mint valaha, mintha egészen bizonyos lennének abban, hogy ők a jövő.

KORMÁNOZHATÓ LÉGHAJÓVAL AZ OCEÁNON

Az R-34 jelű német léghajó szerdán hajnalban elindult Angliából Amerika partjai felé. — Julius negyedikre várják a megérkezést New Yorkba.

NEM HARCOLNAK A LENGYEKKEL

Párisból jelentik: Luigi C. Gibson, aki a lengyelország felmentéséért megölt, a főfelmentési bizottság vezetője, a főfelmentési bizottság elnöke, Varsóból táviratilag küldött jelentésben azt mondja, hogy abban a percben, amikor a versaillesi békeszerződést aláírták, a németek békésültek a lengyelek elleni küzdelmeiket.

NINCS TÖBB AMERIKAI KATONA ARCHANGELBEN.

Brestből jelentik: Már az utolsó amerikai csapatállomány is elindult visszafelé Archangelből hazafelé, 708 közember és 27 tiszt. A hajó június 27-ikén indult onnan utnak Brest felé. Most már Richardson tábornok és egy kis különítmény maradt vele Archangelben.

OROSZ BOLSEVIKIK BEVETÉK PERMET.

London, július 2. A bolsevik diktatúra távirati jelentésükben azt híreztetik, hogy csütörtökön elfogadják a Permet, amely város Kolchak csapatai tartották megszállva.

A MONTENEGRIÁK FELZÁRTAK A SZERB URALOM ELLEN.

Bern, július 2. Egész Montenegro lázadásban tört ki a szerb katonai uralom ellen az ideérkező magán értesülések szerint. Több helyütt véres összecsapások voltak és a helyi lakosság a szerb csapatok ellen harcolt.

BERLINBŐL JELENTIK: MINDEN JEL ARRA VALL, HOGY ÚJABB KOMMUNISTIKUS ÉLŐ FORRADALOM VAN KELETKEZŐBEN.

Minden jel arra vall, hogy újabb kommunisztikus élő forradalom van keletkezében Nagy-Berlinben, mert az egyre fenyegetőbb és veszedelmesebb jellegű öltöző strájkok politikai zavaroknak az előhírnökei. A független szocialisták nyitnak egy követ-fajnak a spartakusokkal, s a viselkedésük elárulja, hogy sokkal biztosabbak a terveik sikerében, mint márciusban.

A TÜRKÖK PROBLÉMA.

A független szocialisták vezetői, Hugo Haase és Hoffman nyitnak követel a proletárság diktatúrájának kikiáltására. Noske hadügyminiszter eközben látás előkészületeket tesz a várt forradalom megállítására s a főváros fontosabb pontjain szeges drótszálakat állított fel.

TÖBBI HARCOLNAK A LENGYEKKEL

Az oroszok a lengyelországi hadsereg ellen harcolnak. A lengyel hadsereg a szovjet csapatok ellen harcol.

FRANCIA-AMERIKAI SZÖVETSÉG

Clemenceau bemutatja a francia-kamarában az Angliával és Amerikával kötött szövetségre vonatkozó szerződést.

WILSON NEM MEGY NEW YORKBA.

George Washington a tengeren július 2. — Wilson elnök ma véglegesen elhatározta, hogy Hobokenben rögtön külön vonatra száll és egyenesen Washingtonba utazik.

1. Konstantinápoly. Szó van róla, hogy amerikai mandatura alá kerül.
2. Anatolia. Ez marad meg összesen Törökországban.
3. Örményország. Valószínűleg amerikai mandatura alá kerül.
4. Szmirna és környéke. Valószínűleg görög lesz.
5. Partvidéki részlet, mely valószínűleg Olaszországnak jut.
6. Palesztina. Független ország lesz, esetleg angol protektorátus alatt.
7. Szíria. Független lesz, francia mandatura alatt.
8. Mezopotámia. Angol mandatura alá kerül.
9. Chediaz, független lesz angol protektorátus alatt.

TÖBBI HARCOLNAK A LENGYEKKEL

Az oroszok a lengyelországi hadsereg ellen harcolnak. A lengyel hadsereg a szovjet csapatok ellen harcol.

PUSZTÍTÓ ERDŐTŰZ

Sault Ste. Marieből, Mich. jelentik: Az erdő tűz nyugatra eső területeken végtelen erdőtűz dühöngnek, melyek igen sok várost teljes pusztulással fenyegetnek.

MEGSZUNT A KATONAI CENZURA.

Páris, július 2. Pershing tábornok, ahogy az amerikai katonák körében hírt adták, megszüntette a katonai cenzúrát és mátl fogva a katonák sürögnyei és levelei minden cenzura nélkül továbbíthatók.

FRANCIAORSZÁG ÚJJÁRTERE.

Páris, július 2. Franciaországban a háború utáni sűrűt és pusztított területek újjáépítése megkezdődött becsles szerint 40 ezer millió frankba kerül, a hogy Beudone képvisel a hában bejelentette. A tervezet magában foglalja a vasutak helyreállítását, sőt azoknak villányos üzemre való átalakítását, csatornák és kikötők építését.

FRANCIAORSZÁG ÚJJÁRTERE.

Páris, július 2. Franciaországban a háború utáni sűrűt és pusztított területek újjáépítése megkezdődött becsles szerint 40 ezer millió frankba kerül, a hogy Beudone képvisel a hában bejelentette. A tervezet magában foglalja a vasutak helyreállítását, sőt azoknak villányos üzemre való átalakítását, csatornák és kikötők építését.

TÖBBI HARCOLNAK A LENGYEKKEL

Az oroszok a lengyelországi hadsereg ellen harcolnak. A lengyel hadsereg a szovjet csapatok ellen harcol.

FRANCIA-AMERIKAI SZÖVETSÉG

Clemenceau bemutatja a francia-kamarában az Angliával és Amerikával kötött szövetségre vonatkozó szerződést.

WILSON NEM MEGY NEW YORKBA.

George Washington a tengeren július 2. — Wilson elnök ma véglegesen elhatározta, hogy Hobokenben rögtön külön vonatra száll és egyenesen Washingtonba utazik.

FRANCIA-AMERIKAI SZÖVETSÉG

Clemenceau bemutatja a francia-kamarában az Angliával és Amerikával kötött szövetségre vonatkozó szerződést.

WILSON NEM MEGY NEW YORKBA.

George Washington a tengeren július 2. — Wilson elnök ma véglegesen elhatározta, hogy Hobokenben rögtön külön vonatra száll és egyenesen Washingtonba utazik.

FRANCIA-AMERIKAI SZÖVETSÉG

Clemenceau bemutatja a francia-kamarában az Angliával és Amerikával kötött szövetségre vonatkozó szerződést.

WILSON NEM MEGY NEW YORKBA.

George Washington a tengeren július 2. — Wilson elnök ma véglegesen elhatározta, hogy Hobokenben rögtön külön vonatra száll és egyenesen Washingtonba utazik.

FRANCIA-AMERIKAI SZÖVETSÉG

Clemenceau bemutatja a francia-kamarában az Angliával és Amerikával kötött szövetségre vonatkozó szerződést.

KUN BÉLA DACOLNI KÉSZÜL

Egy budapesti híradás ellenben azt mondja, hogy a veres hadsereg kiürítette a cseho-szlovák területeket.

Koppenhágából jelentik: Budapestről kapott értesülés szerint a veres hadsereg főparancsnoksága a hadsereg nevében egy kiáltványt bocsátott ki, amely kiáltvány merészleggel helyezkedik szembe a szövetségi hatalmakkal.

A kiáltvány előbb arról a nagy áldozatról beszél, amelyet a proletár-haza követel, amikor arra kéri a hadsereget, hogy dicső győzelmek árán visszazárja a területekről vonuljon vissza” és olyan terület felé is forduljon, amelyet a románok tartanak megszállva, majd így folytatja:

“Mi nem retirálunk a cseho-szlovák imperialista zsoldosai előtt. Nekünk a világ legnagyobb kiskisajnyolónak teljes hatalmával kell számolnunk, franciákkal és amerikai pénzkirályokkal, munkáselnökökkel és parasztkiasszorásokkal kell szembeszállnunk. Tudjuk, amelyet a diktált béke nem béke, s mi nem vagyunk hajlandók lerakni a fegyvereinket, mert az utolsó csepp vértünkig védeni fogjuk a proletárság diktatúráját”.

A KIÜRÍTÉS MEGKEZDÖDÖTT.

Budapestről jelentik: Hivatalos közlés szerint magyar csapatok a szövetséges kormányok utasításnak megfelelőleg, megkezdtek a megszállt cseho-szlovák területek kiürítését.

VÁLASZ AZ OROSZ SZOVIET KORMÁNYNAL

Az amerikai kormány figyelmezteti az orosz bolshevikket, hogy az amerikai polgárok elleni esetleges erőszakoskodás ellenük ingoványos a válasza az amerikai közvélemény.

Washingtonból jelentik: L. d. Martensnek, az orosz szoviet kormány itteni megbízottjának letartóztatása nyomán Csieserin orosz bolshevik külügyminiszter tudvalevően kijelentette, hogy az amerikai kormányhoz, azzal fenyegetve, hogy Martens fogvatartásáért az orosz bolshevik megterárással fognak élni az orosz kormányban élő amerikai polgárokkal szemben.

Az Egyesült Államok kormányja nevében Phillips helyettes külügyi államtitkár a stockholmi amerikai követség útján választ küldött az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

Phillips helyettes államtitkár a válaszában kijelenti, hogy Martens nem tartóztatott ki, és hogy az utóbbit azt állította, hogy "hivatalos megbízottja az orosz szoviet kormányának, melyben figyelmezteti az utóbbit arra, hogy az amerikai polgárok ellen Oroszországban esetleg elkövetendő mindenféle erőszakoskodás az orosz szoviet kormány vezetői ellen fogja ingerelni az amerikai közvéleményt.

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

thur I. Zeig...
GARTNER LAJOS...
TROTII MAGYAR ÜGYVÉD...
RUTTER SÜMEGI ZSIGMOND...
IRODAJA...
VEGYES...
TANULJON TÁNCOLNI...
BONDOT...
FRANK G. NUNN...
Haza!...
\$1.25...
AZUJ KISÓ-HA...
ÉLETMENT...
NEMET-GYOGYINTÉZET...
Lányok - Figyeljétek...
INGYENI...
BRIDGE WATCH...
TALAJ...

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States.

Published daily except Sunday the twenty-ninth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
300 Corporate Bldg. E. 12th St. Cleveland, Ohio, U.S.A.

DR. ANDREW CSERNA, Editor.

700-703 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell: Main 3234. Cuy. Central 1221.

Subscription rates: One year \$5.00, six months \$3.00, three months \$1.50. Single copies 10c. Foreign postage extra.

Printed at the Post Office Cleveland, O., and forwarded for transmission through the mails as Second Class Matter.

Room 603, Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.
Dist. Office: Joseph Borvick, Manager.

Julius 4.

A FÜGGETLENSÉG EMLÉKÜNNEPE.

NEMZETI ünnepe van az országnak. Az Egyesült Államok ezen a napon kegyelettel ünnepli meg a szabadság, a függetlenség megszületésének dicsőséges, agyogó ünnepét.

A világnak ez a leghatalmasabb köztársasága, a népeknek ez a gigászi olvasztókemencéje, amely az anyai és politikai szabadság szent tűzében kovácsolt, egészséges, együttérző nemzetet a külföldi fajokból, száznegyvenhárom évvel ezelőtt, 1776 július negyedén született meg, amikor az első tizenhárom gyarmat képviselői kongresszusra gyűltek össze s aláírták azt a nevezetes okmányt, amely kimondja az Angliától való végleges elszakadást és az akkori gyarmatok függetlenségének kinyilatkoztatását tartalmazza.

Száznegyvenharmadik évfordulója van annak, hogy a philadelphiai Independence Hallban megkonult a Szabadság harang, hogy büszkén hirdesse, miépen a függetlenség, szabadság, egyenlőség ideje érkezett és soha innen elmúlni nem is fog többé.

Száznegyvenhárom esztendővel ezelőtt bátor férfiak életüket és vagyonukat kockáztatva harcoltak azért a szabadságért, amely manapság már rohamosan erjed a föld minden tájékán. Annak a maroknyi embernek akkor a világ legnagyobb hatalmasságával kellett szembeállnia, de a jog diadalmaszkodott a hatalom felett.

A Függetlenség napjának emlékünnepé különösen ünnepélyes jellegű most, és az ünnepélyesség telve van angos örvezzéssel. A világ népeinek fegyverrel kellett kelnők, hogy életben maradjon a szabadság, a militarizmus erőszakos uralmát kellett megtörniök, és megtörték. Elérkezett a béke áldásainak ünnepe, az a béke, amelyet valamennyien azt reméljük, hogy szentül mindvégig megmarad a világ népei között.

Hogyne lenne hát okunk mindannyiunknak ünnepelni ezen a napon. Hogy ne lenne hát okunk ünnepelni a szabadságnak ezen az emlékünnepén nekünk is, akik ebben az országban nemcsak megélhetést találunk, hanem új hazát is s akik a csillogásos lobogó édelme alatt testvériesen osztozkodva élvezhetjük a szabadság, az áldások, amiket ez az ország a magának az ő mérhetetlen gazdagságából két kézzel sztozott.

Alkalomszerű a Függetlenség emlékünnepé arra, hogy valamennyien, akik ennek az új hazának fogadott gyermekei vagyunk, — habár a tengerentúl hagyott hazának szeretete, gyermekéveinknek szívünket mindig megdobogtató emléke, keblünkben kihalni soha nem is fog, — tegyünk fogadalmat, hogy a régi hagyományok ápolása mellett mindig hűséges fiai legyünk új hazánknak, az Egyesült Államoknak.

A szabadság közös kincse az emberiségnek és hárman ennek a mai ünnepnek is kiváltképen nemzeti ünneplése van, ünnepe ez az emléknapi nemcsak az amerikai polgároknak, hanem azoknak is, akik vendégként tartózkodnak közöttünk. Nincsen olyan nemzeti ünnep, amelyik ne folytatott volna harcot a maga függetlensége és szabadsága érdekében. S azok, akik más országban a polgári s hazájukba innen visszatérőknél későbbiek: az Egyesült Államok függetlenségének ünnepnapján ünnepljenek velünk s az ünnep hangulatában merítsenek maguknak bátorítást, reménytelenséget és biztatást, hogy egykor majd méltán és büszkén batorithassák az otthonvalókat azzal, hogy ők is meg egyszer ünnepe a világon.

Az elnyomatás, a zsarnokság, az önkényuralom mindenhol s az igazságtalanságtól szenvedő népeknek nyújtson bátorítást ennek az Egyesült Államoknak a csillogásos lobogója, amelynek most ünnepe az emlékünnep, hogy száznegyvenhárom évvel ezelőtt született az országunknak a szabadság.

ISMÉT TETTEN ÉRTEK

A new yorki magyar bolshéviki vezérek két szövegű játékukban. Az egyik oldalon a politikai forradalom apostolaitként szerepeltek, a kik még kiártani is kések a nem-munkásoknak, — kivéve önmagukat, akik ugyanezek nem sorozhatók a munkások közé; — a másik oldalon pedig a sztrájkörzés elősegítésének aljas szerepét töltötték be néhány dollárért a kapitalisták javára. Igazán szépen összeillő program: politikai terep a politikai forradalmat hirdetik, gazdasági terep pedig a sztrájkörzés segítik elő. Az elvél még nem kereskedtek ilyen becsületlenül.

EGYÜGYCSÉG VAGY GÖNÖSZSÁG

Ebben az országban politikai forradalomról beszélnek. A politikai forradalom megvált és még egy másik forradalomra nincsen semmi szükség sem ipari változások elkenek, meg is lesznek, de bízunk azoknak megbeszélését első sorban az iparban érdekeltek ténylegére. Ne avatkozzanak abba bele a munkások nevében olyan emberek, akik a munkásoktól megbízatást nem kaptak.

A magyar bolshéviki vezérek egyetlen munkásszerepét sem bízza meg azzal, hogy nevében beszéljenek. Ha netán mégis volna megbízatásuk, munkásság fel, készsége meg-hajlunk megbízatásuk előtt.

De kételkedünk, hogy ilyen megbízatást kaphatnának, mert **NEI MERRICK MEG: FELTÉTELEZEN SEM, HOGY AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN AKADHON OLYAN MUNKÁSSZEREPELT. — AKAR MÉRSEKELT, AKAR RADIKÁLIS, — AMELY HELYFELTÁRÁS A BOLSHÉVIZMUS, AZ ÁLLAMHATALMOKNAK ERŐSÁG KAL VALÓ MEGHODÍTÁSÁT.**

NEM A MUNKÁSSÁG-ÉRDEKE

A magyar bolshéviki vezérek, hanem a forradalmárok köztben rejlt ült. Az amerikai magyarság egy részében teljesen indokolatlan érdeklődés uralkodik az Egyesült Államok iránt. Ezt az el-sült Államok használják ki a magyar bolshéviki vezérek a saját javukra, az amerikai magyarság veszére.

TAGADHATATLAN.

Hogy néhány hónapig kedvez nekik a szerencse kétes vállalkozásukban, mert amik a Kun Béla kormányának uralmon van, el tudják hitetni a kevéssé gondolkodó munkásokkal, hogy földet, munkát és sok minden egyéb szerencse majd a sztrájkörzés. Anyaira föltették azonban mindent Kun Béla kormányának a kártárája, hogy az amerikai magyarság ama része, ami hitet ad nekik, ki fog ábrándulni, mikélyt nyilvánvalóvá válik, hogy a magyar bolshéviki uralmát sem a magyar parasztság, sem a magyar munkásság nem akarja.

A magyar nép kétségbeesésében bele ugrott, de keserű tapasztalatait után szabadulni szeretne tőle.

A BRIDGEPORTIAK

önérzetes fellépése követése méltó példa. Nem kell megtérni a magyar bolshéviki vezérek garázdálkodását. Van az amerikai magyarságunk anyai ereje, hogy megfékezze őket.

BRIDGEPORT KIINDA A JELSZÓ ÉS REMÉLJÜK, HOGY AZ ÖNÉRZETES FELSZÓLÁST TÖL KÖVETI.

A magyar bolshéviki vezéreknek van legkevésbébb joguk ahhoz, hogy az amerikai magyarságot elszólalásra szólítsák fel. Hisz ha éppen firstatni akarjuk, hogy ki nem számolt el gyűjtött pénzekkel, kipeézhetünk egy-kétöt a magyar bolshéviki vezérek közül.

BOSSZÚBÓL

senki sem szabad bolshéviki kikiáltásunk. Nem akarunk az alkalommal becsületlen a Keletnek marakodásába, de hajszán tudjuk elhinni, hogy Dr. Nánássy Lajos, perth am-bro-j református lelkész bolshéviki lenne. Dr. Nánássy Lajos tudja, mi a bolshévizmus és éppen ezért kételkedünk abban, hogy bolshéviki.

Hogy ezt a társadalmi kérdéshez és a munkássággal szembe állítsuk, az országunknak a szabadság.

SMUTS TÁBORNOK

A békeszerződés aláírásakor rendkívül nagy feltűnést keltett, hogy az egyik békedelegátus csak tiltakozást mellet irta alá a nevezetes okmányt. Tiltakozást jelentettek be a kínai delegátusok is, de ezeknek tiltakozását nem vették figyelembe, mire egyszerűen meg sem jelentek az okmány aláírására. Smuts tábornoknak, az egyik angol békedelegátusnak a tiltakozását azonban nem mellőzték. Tudomásul vették. Holott Smuts azt a kijelentést tette, hogy "nem azért írja alá az okmányt, mintha a szerződést kielégítőnek találná, hanem azért, hogy legyen már egyszer vége a háborúnak." Nyilván hibáztatta annak túlzó és büntető rendelkezését. Az a férfi, aki ezt megehitte, ki-magasló alak lehet csak. És ez az egykori bur vezér valóban egyike az angol birodalom leg-számottevőbb államférfiainak. Egyéniségét kiválóan jellemzi Marconson amerikai újságíró-nak az alábbi ismertetése, amit a Smuts-szal folytatott beszél-getésének hatása alatt írt:

Smuts tábornok teljességgel nem hasonlít kollégáinhoz, a tipikus, hivatasos angol kato-nákhoz, mint amilyenek például Hág vagy French generá-lis. Smuts, aki hajlamból hazafi, hivatására nézve ügyvéd s csak a körülmények találkozá-sa folytán lett katoná, sokkal melegebb, hozzáférhetőbb, sokkal emberibb. A civil ésjárást isméri. Sok tekintetből el lehet mondani azt, hogy kevés olyan meglepő személyiség jászott vezető szerepet a világháboru-ban, mint ez a hajdani bur vezér, aki manapság angol tábor-noki egyenruhát visel. A es-tamézón ép úgy, mint a tamás-kozó terepben egyaránt kima-gasló történelmesünk az a tá-ligazi, produktuma annak a bi-rodalomnak, amelynek összefor-rasztásában neki is szerep ju-tott. Mindamelletti a nagyközön-ség keveset tud ennek a férfiu-nak egyénisége felől s arról a tevékenységről, amit az utóbbi esztendőben kifejtett.

Londonba 1916-ban ment, mint a Birodalmi Tanács tagja. Ez az angol gyarmatokkal kép-viselő államférfiak között azon-nal vezérszerepe emelkedett, noha voltak közöttük olyanok, akik a nyilvánosság előtt többet és hangosabban szerepel-tek.

Smuts eredetileg úgy ment Londonba, hogy csak néhány hónapig maradjon. S még mindig ott van. Ez eleget mond arról, hogy szüksége van rá az angol birodalomnak. Lassacskán afféle vándor-helyettesítője lett Lloyd George-nak. Ha valahol el kel-lyett intézni valamit — lett te-gyen az bányászstrájkj Walles-ben, diplomáciai bonyodalom Rómában vagy valami eskiklan-dó konferencia Svájcban, — Smutsot küldték a dolog elinté-zésére. És épen úgy, mint főné-k Lloyd George, ő is mindig elveigete a rábizottakat. A há-borus kabinetnek is rendkívül értékes tagja volt.

A forgalomban levő arcképek nem tükrözik vissza jól az ere-detét. Area egyike a legszomo-rubb kifejezést elérülő areok-nak. A szemlélőnek önkénytele-nül is az jut eszébe, hogy ez az ar anyak a vesztett ügynek tragédiáját tükrözi vissza, a melynek Smuts oly bátor védel-mezője volt. Szemeli barátság-ság; modora szerény, tartóko-dó.

Smuts Dél-Afrikában szüle-tett, de cambridgei kifejezéssel beszél. Ennek a híres egyetem-nek volt a növendéke s vizs-gáit a legmagasabb kitünteté-ssekkel tette le. Ez az ügyvéd-katona, aki a burok háborujá-nak utolsó reményége volt s ki a nagy háboruban leverte a németeket brit Kelet-Afrika-ban, elsőrangú szónok, aki tud-ja, hogy miképen kell a hallga-tóságot magával ragadni. Ma-gánbeszélgetésben kevésbé meggyőző.

Amikor majd egykor megír-ják a Nemzetek Ligája tervé-nek igaz történetét, kiderül, hogy annak legelső és legkivá-lóbb ajánlója Smuts generális volt. "Europa nem kerülheti el a felszámolást: s a nagy ha-gyatékek örököse csak a Neme-zetek Ligája lehet" — mondta. A béketárgyalások során egy igen kiváló amerikai mondta Smutsról: "Smuts államférfiúi mivolta egyik legszerencsésebb értéke Európának s a békeszer-ződés megfogalmazásában talán döntő befolyása lesz."

Smutsra joggal lehet alkalmazni azt a jelzőt, amivel oly sokszor visszaélnek: "nagy". Élete folytonos sorozata a szen-zációs ellentéteknek. Az alábbi kis történet, ami kevéssel Lon-donba érkezése után esett meg vele, végtelenül sokatmondó.

A lordok háza nagy bankett keretében ünnepelte Smutsot, a birodalom érdekében kifejtett munkássága elismeréséppen. A banketten a legelőkelőbb diplo-maták, államférfiak, katonák voltak jelen. French tábornagy ült az asztalfőn. Ő köszöntötte az ünnepelt.

Smuts ajkai körül sajtósága-smosly játszadozott, mőkor ő is szólásra emelkedett. Rendkívül bájosan köszöntött meg az ün-nepelt. Majd Lord French felé for-dulva, egy történetet beszélt el, ami úgy hangzott, mintha vala-mi regény egyik fejezete vol-na.

Smuts, a megvert, lezülött bur hádsereg maradványával a hegyek közé húzódott. Emberei-vel együtt lehangoltan, csüg-gedten várta a vég elérékezését. Egy keső délután lokomotív do-hogászt hallották melyen ma-guk alatt, a völgyben. A ma-gasból lenézve látták, hogy egy páncélos angol katonai vonat kigyózik alantuk.

Az egyik bur tiszt megszólalt: "Egy csapást most még adunk nekik!"

Huszan felugrottak egy-szerre, hogy roppant sziklád-rabokat zúdítsanak a közeledő vonatra akkora magasságból, biztonsággal el lehetett volna a vonat pusztítani. De Smuts felemelte a kezét: "Nem. Ne tetézzük veres-günket gyilkossággal!"

Hagyták, hogy a vonat biz-tonságban elvonulhasson. Más-nap megtudták, hogy az a vo-nat Lord French fővezért és tá-borjarkát vitte!

Micsoda sajtóságság játéka a sorsnak, hogy most ez a két sze-mélyiség egymás mellett ül Londonban, a Lordok Házának a lakomáján, mind a kettő an-gol tábornoki egyenruhában, egy nagy, közös célnak a szol-gálatában.

Még csak annyit Smutsról, hogy Amerika iránt végtelenül érdeklődik, érdeklődése azon-nal végtelenül praktikus jelle-gű.

A katonák és a törvény.

A tengeren túlról visszatér, de az itt rekedt katonák egy-részebb erkölcsi értelete, hogy erősebb kifejezést ne használ-junk, laza. Nem mondom, hogy az uniformis tette azá, de tény, hogy katonák és ten-gereszek kisebb nagyobb bünt-tettekkel és kibégétsékekkel vá-dolva gyakran kerülnek a kü-lönféle városok, rendőrbírái elé. A rendőrbírák az unifor-mist azonban rendkívül enyhít-jő körülménynek tudják be és az uniformisba bujtattott bü-nösöket csak egy felfüggesz-tett büntetéssel bocsátják el.

Most amikor az emberek a külföldiek által elkövetett bü-nöket súlyosabban hajlandók elbírázni: furaosnak tünik fel, hogy a büns katonáknál eny-hén bírának el. Ami az egyik-nek nem szabad, az a másik-nak is tilos és ha katoná-

ITT A BIZONYTÉK

hogy teljes biztonság mellett küldhet pénzt az amerikai hatóságok engedélyével Erdélyben élő hozzátartozóinak.

KÁBELTÁVIRAT ÉRKEZETT

a John Németh State Bank címére Páriából az erdélyi pénzküldést illetőleg. Leközöljük magyar fordításban a táviratot, amely így hangzik:

Páris, június 21.

JOHN NÉMETH STATE BANK NEW YORK.

Eukaresti bankunk könnyen tud fizetéseket eskő-szólni Erdélyben.

ARISTIDE BLANK
Banka, Marmaros Blank Eukarest.

Meggyőzhet ez a kábel mindenkit, hogy az általunk átutált pénzt gyorsan és pontosan kifizetik Erdélyben élő szeretteinek, még pedig román pénzben, vagyis korona helyett "lei"-ben, mert Erdély megszállott területein most román pénz van forgalomban.

100 lei \$12.50

Együttal pedig teljes felelősséget vállalunk a tekintetben, hogy a mi Állami Bankintézetünk útján továbbított pénzküldemények bizton-ság veszélynek kitéve nincs, és hogy azok semmi esetre sem vesz-hetnek el.

A hazaküldésre szánt pénzt dollárokból a következő címre küldje:

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK
1597 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.
Bármily összeget kamatozó dollár betétül elfogadunk.

ket nem lehet felakasztani, csak arra jó, hogy bünsösek-ellenek elkövetésére buzdí-azon bünr-hajlamosokat, akik nyhe büntetéssel szabadulhat-nak.

A polgári életben a kiszol-gált katonáknak mindenféle előnyök lehet nyújtani és nyujtanak is. Bizonyos köz-hivatali állások, betöltésnél előnyben részesülnek és ma-gánvállalatok is szívesebben al-kalmazzák őket. Ez ellen sen-kinek kifogása nem lehet és nincs is, de a joggal kifogásol-ható, ha a törvény előtt sély-nyökben részesülnek. Amint az uniformis nem számítanak úgy nem számíthat enyhítő kö-rülménynek sem. Nem hoztak külön büntető törvényeket ka-tonáknak és külön civileknek. A törvény nem ösmér különb-séget civil és katoná között és há a katonák követ el büntettet viselje annak következményeit ép úgy, mint a civilembernek viselnie kell. A magánéletben dédelgethetjük a katonákat tetszésük szerint, de ne enged-jük meg, hogy abban a tudat-ringassák magukat, misze-rint a törvényen kívül vagy a törvények felett állanak.

Mindezt belátva New York város rendőrbiztosa és a pol-gármesterhez írt levelében nyil-tak meg is mondja, hogy a katonákra és tengereszekre ki-méret enyhe büntetések, azokat csak újabb büntettek elköve-tésére osztánók és a katonák és tengereszek újabb és újabb bünökét fognak elkövetni, ha-csak a rendőrbírák példás bünt-tesékekkel észre nem térítik őket. A gyenge erkölcsi ér-zületű visszatérő katonák elő-ző tisztségük városokat és uni-formisuk lesz megelhetőek, ha kell, bün árán is, mindad-ig míg a bírák az uniformist enyhítő körülménynek tudják be.

De nemcsak a rendőrbiztos panaszodik a katonákra és tengereszekre kimért enyhe büntetések miatt, hanem a new yorki tengerészeti kö-lönimény parancsnoka is. Ő is ily értelmű levelet írt a pol-gármesterhez. A két levelet a polgármester a rendőrbírák-hoz juttatta el, akik eszentul, állítólag, szigorúbbak lesznek a büns katonákkal és tenge-részekkel szemben.

A törvény előtt mindenki egyenlő. A büns katoná ép-oly szigorú vagy enyhe bünte-tést érdemel, mint a büns civ-il. Az uniformis nem ad több jogot, mint a polgári ruha, ép-ügy mint a gazdaság nem lehet jogaim a törvény parag-rufusának kijátszására. Mert valaki a határon volt, mert hazájáért kész volt életét áldo-mi, azért meg nem áll a törvényeken kívül vagy a tör-vények felett. A teljesített kötelesség nem ad senkinek előjogokat. A magánéletben a kiszolgált katonáknak megad-tatjuk az őket megillető tisz-teletet, de a törvény előtt a kiszolgált katonának tisztelet nem jár, és a kiszolgált kato-nának ép úgy kell tiszteelnie a törvényt, mint a legelső vagy legutolsó polgárnak.

Mikor történyt hoznak a bün ellen, akkor nem arra gon-dolnak, hogy kik fogják a bün elkövetni, hanem arra, hogy példás büntetéssel a bünr-e hajlamosakat a bün elköve-téséből elriasssák. A törvény nem éri el célját, ha egyik bünsrel szemben enygeru, a másikkal szemben pedig enyhe. Az ilyen törvény a magáné-

Dempey és Willard július világhírű bajnok küzdési óriási arenában minden Képmű Dempey mutat

MEGCAFOLT KATONA-LÁZAD

New York, július 1. Von Steuben gozson meg-érkezett vissza Ameriká-nichols örnagy és Winsb-kapitány, annak a Sm-táriban állomásozó 339-ereseknek a tisztjei, amek nek egy száza felöl- a hir volt elterjedve, hogy március vége felé leges-ége fellázadt. A két ha-örökzött tiszt épen emné-éskedni szolgált s me-a legérélyesebben megé-ják, hogy a lázadás hírh- valami is igaz lenne.

"Annyi születéséget vastam e felől az ügyre-zett lázadás felöl. — gho-ja az örnagy, hogy köve-veket lehetne megöltö-yele. A dolgra az az ad-hatott okot ami egy e-mester és egy kaplár, a-sztr játszódtól le. A 339-eresed legénysége a leg-egyelmezettekben s a legb-rabbak közül való. E-tiszt sem kívánhat ma-g-nak jobb legénységet."

"Az eset — az volt tul-doképen, magyarárta hadnagy, hogy az örmes-egy lengyel katonát ut-tól egy kocsit megpakk-ott. A fiu nem tudott a-gotul s nem teljesítette parancsot. Innen volt egész féltérítés. Késő-persze kimagyarázódtól egész magától. És eh-költötték a lázadás híre-

ESZIK SOK TURÓSCSUSZÁT?

PARTOLA

vértisztító cukorkából le-fekvés előtt egyen meg egy pár szemet, hogy gyomrát és a beleket alaposan ki-tisztítsa és vért megsza-badítsa a mérges anyagok-tól.

Egy dobozzal egy dollár, 6 dobozzal 5 dollár.

PARTOS PATIKA
160 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

DETROITI MAGYAR ÖGYÉD BUTTER SÜMEGI ZSIGMOND

Hitec ügyvéd és jogtanácsos

IRODÁJA

a Hammond épületben, 519-ik sz. számú ajtó.

Trodai órák 9-től 6-ig.

Fort Str. & Griswold Str. sarok City Hall ételében.

Magyaroknak ingyen jogi tanács.

Hűsítő szellő

On nem költözetheti az irodáját vagy a lakását a hegyek közé vagy a tengerpartra, de mege-rezheti magának a hűsítő szellő kellemességét, ha alkalmaz egy villanylegyezőt. Kiállítási termékekben különböző nagyságu és alakú villanylegyező van kiállítva.

The New York Edison Company

At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
District Offices
where Electrical Appliances of all kinds are on display

424 Broadway near Canal St.
30 Irving Place near 23rd St.
72nd West 42nd St. near W. 42nd St.
115 West 115th St. near Morningside Ave.

151 East 86th St. bet Lexington & 93rd Ave.
15 East 104th St. near 9th Ave.
365 East 149th St. near Convent Ave.
115 West 115th St. near Morningside Ave.

impertect m...

Munka...
krok...
munk...
denk...
egész...
és sz...
és er...

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

AZ AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÜVETSÉG VEZETŐSÉGE LEMONDOTT.

Az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség vezetői... Most arután úgy áll a helyzet, hogy a Szövetség tisztikara nem veszi tovább a tagok ügyeit...

SIKERÜLT PIKNIK. ELSŐ ÁLDOZÁS.

Vestaburg, Pa. — A Verhovay Segélygyűjtő vestaburgi 210. számú fiókjának piknikje... Bridgeport, Conn. — Szent-háromság vasárnapján folyt le megható szertartás...

FONTOS!

Ha valaki meg akarja tudni, hogy az ő családja... THE UNIVERSITY INSTITUTE

ALLITSA ELŐ SÜRÉT A SAJÁT NAZÁBAN.

Különösen népszerű egy dollár és fél dollár... Food Products Co.

IZZADÓ LÁBNAK PEDISIN lábéltető

fáradt, kimerült, hólyagos, bütykös, tyukszemés, borkeményedéses lábnak... Clevelandi Korona Gyógyszertár

Családi Kör. Fanyes esküvő.

Buckner, Ill. — A napokban olyan fényes magyar esküvő folyt le itten... Károly Miklós közkedvelt honfitársunk az ismert zenekeverető tartotta esküvőjét...

Családi öröm.

Expedi, Pa. — Szadalmis, Abauj megye illetőségű Bukovics Mihály és neje, szül. Bérés Mária boldog házasságot kötött...

Hírek Ellis Islandról

Még mindig bizonytalan, hogy mi fog történni a kis Frane Yoons belgiumi fiával... Az a körülmény, hogy egyedül és minden támasz nélkül maradt a világon...

HA MASKOR NEM IS, MOST IGEN.

Ha most arcának megfelelő gondozást, kellő ápolást nyújt, a szeplők és a májfoltok nem fognak kiújulni... RÓTH LILIAM KRÉM

RÓTH LILIAM SZAPPAN RÓTH LILIAM PUDER... Kís adag postán \$1.00. — Nagy adag postán \$3.00.

Ragyog AZ UJKISÓ-HAZA

Megnyit az Uj Kis Ó-haza a legnagyobb választékban kapható a legfinomabb valódi hazai 14 karátos arany gyűrű, fűgő, óra, óralánca, karcsat, és több más hazai ékszer...

AZ UJKISÓ-HAZA

Emil Nyitray Nagy Árúháza, 224 EAST 19th STREET, a 2-ik és 3-ik AVE. között NEW YORK, N. Y.

ÖNNEK TUDNIA KELL AZ IGAZSÁGOT.

Miért elégedetlen ön az Amerikában készült Sósorszeszszel? Miért mondják itt Amerikában, hogy az európai Diana Sósorszesz jobb használt? Látunk mi olyan amerikai készítményeket, amelyeknek csak a szaguk volt meg...

NEW YORKI HÍREK.

MEGHÍVÓ. A New Yorki Elő Sz. István R. és G. Kath. 88. és Templomi Férfi és Női Egyület július 6-án, vasárnap a Manhattan Casino Parkban... TALÁLMA NYOK NYERIK MEG A HÁBORÚT

Nők szenvednek Severa-féle Regulátor

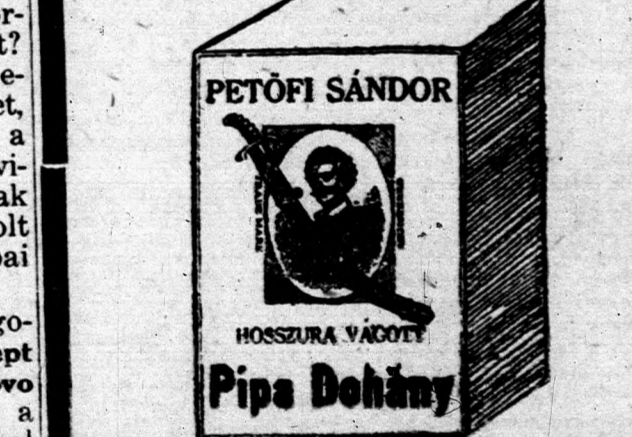
(Severa's Regulator) megérdemelte, hogy "a nő barátja" legyen... Severa házi gyógyszerét gyógyszerészek mindenféle árusítják...

INGYEN FÖLDET. TALALMANY

Ha ingyen földhöz akar jutni, egy földtulajdonos... VICTOR J. EVANS & CO. 10 dollárért nagy kiadás

VIGYAZZON, HOGY A CSOMAGON RAJTA LEGYEN A KARD!

Az egyedül valódi Petőfi Sándor dohány, mely a piacon van több mint huszonnéf teztendje, abban a csomagban van, melyen rajta van A. KARD.

F. WECHSLER SONS 8840 Commercial Ave., So Chicago, Ill. PERTH AMBOY, N. J.

BETEG EMBEREK

Detroitban. Ha nem sikerült megszabadulni betegségedtől, bátorítsd magad... DR. RUSSEL

Peru elfo az inkák

(13-ik folytatás.) Nem bízom a ti istenben, mert ti magatok sem... Megesalta a folyó király... Szabadságot ígértél...

KIS HIRDETESEK

KERESTETTES MUNKÁT NYER... NYER VAGY KERESEK... SZABADSAG HIRDETESEK

SCREW MACHINE HANDEK MILLING MACHINE HANDEK

LATHE HANDEK DRILL PRESS HANDEK INSPECTOROK BLACKSMITHEK

éjjeli munkára jó fizetéssel és bónusszal felvétetek.

BAKER R. & L. CO. 2180 W. 25th St.

Szénbányászok 50 vagy 100 jó bányászt keresünk

MALLEABLE CO. Hammond, Ind.

TIZ MOLDER állandó munkára felvételt

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

Magyar bányászok ide figyeljétek!

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

GYAKORLATI KOVÁCSOK... KROCSI ÉS WAGON MUNKÁRA... SUPERIOR AVE. 154-156

GYAKORLATI KÖVÉNYEK... KROCSI ÉS WAGON MUNKÁRA... SUPERIOR AVE. 154-156

SCREW MACHINE HANDEK MILLING MACHINE HANDEK

LATHE HANDEK DRILL PRESS HANDEK INSPECTOROK BLACKSMITHEK

éjjeli munkára jó fizetéssel és bónusszal felvétetek.

BAKER R. & L. CO. 2180 W. 25th St.

Szénbányászok 50 vagy 100 jó bányászt

MALLEABLE CO. Hammond, Ind.

TIZ MOLDER állandó munkára felvételt

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

Magyar bányászok ide figyeljétek!

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Knickerbocker Coal Co. Normal Lewis, Supl. Hooversville, Pa.

50 MAGYAR BANYÁSZT keresünk

Téglagyári munkások

kerestetnek. 200 MUNKÁBAN JÁRTAS FERFI

mint fetter, machine man és tosszer. 300 munkás kell a shed és yard munkára.

200 KOCSIS. Jelentkezzenek a következő téglagyárak valamelyikén:

BRICKYARD, 4393 Bradley Road.

TILE YARD, Jennings Road, Brooklyn. Ez a két telep a Harvard-Denison hid alatt van.

BRICK YARD, 3639 W. 56th St. Denison villamossal;

TILE YARD, Pearl St. és Brookst. Park sarkán W. 25th St. villamossal.

BRICK YARD 3325 Independence Road, East 55 St. Forest City Park jelzésű villamossal.

BRICK YARD Reeves Rd E. 55th St. Forest City Park jelzésű villamossal.

BRICK YARD, Kinsman Road és E. 78th St. Kinsman Road villamossal.

TILE YARD, Warner & Canal Road sarkán. Broadway villamossal.

Cleveland Builders Supply and Brick Co. The Barkwill Barr Co. utoda

1125 LEADER-NEWS BUILDING, CLEVELAND, OHIO

BODY ÉPÍTŐK ÚJ ÉS JAVÍTÁSI MUNKÁRA FELVÉTEK A THE BROWN AUTO CARRIAGE CO.-nál, 3147 Superior Ave.

KERESTELK egy családost vagy magányos ember janitornak, aki az autómobil-hajtáshoz is ért. 1924 West 22-ik utca. Cleveland, O.

CHIPPEREK ÉS HELPEREK kerestetnek

The Bowler Foundry 1688 Columbus Road, Cleveland, Ohio.

Gyakorlatlan férfiak FELVÉTEKNEK GYÁRI MUNKÁRA

Csakis olyanok jelentkezzenek, akik 140 fontot vagy többet nyomnak és jó erőben vannak.

Jó fizetés a tanulási idő alatt is. Állandó munka. Jelentkezétek személyesen a gyári Employment Officeban.

THE GOODYEAR TIRE & RUBBER COMPANY, Akron, Ohio.

Napészmások kerestetnek deszkagyárba. \$3.25 napészm. Fizetés minden szombatban. American Box Co. 1900 W. 3rd St. Cleveland, O.

MUNKÁT NYER - NŐ. Leány, 12-15 éves, házimunkákban való segítőre felvételt. Jelentkezétek 2022 E. 65th St. Cleveland, O.

Kiszolgáló nő keresek, aki járásos feladatokra is képes. Fizetés \$3.00. 214 Steel St. Youngstown, O.

Kiszolgáló nő keresek, aki járásos feladatokra is képes. Fizetés \$3.00. 214 Steel St. Youngstown, O.

Kiszolgáló nő keresek, aki járásos feladatokra is képes. Fizetés \$3.00. 214 Steel St. Youngstown, O.

Kiszolgáló nő keresek, aki járásos feladatokra is képes. Fizetés \$3.00. 214 Steel St. Youngstown, O.

Kiszolgáló nő keresek, aki járásos feladatokra is képes. Fizetés \$3.00. 214 Steel St. Youngstown, O.

Kiszolgáló nő keresek, aki járásos feladatokra is képes. Fizetés \$3.00. 214 Steel St. Youngstown, O.

Kiszolgáló nő keresek, aki járásos feladatokra is képes. Fizetés \$3.00. 214 Steel St. Youngstown, O.

Keresek középkorú nő házimunkára... Egy középkorú nő restaurátori kisiparúknál jó fizetéssel felvételt. 3315 Lorain Ave. Cleveland, O.

KÉZI VARRÓK női ruhához. Ugyszintén examinarek is kerestetnek. Jelentkezétek: S. KNOLL & CO. 717 Lakeside Ave., Cleveland, O.

Házi munka. Parnesvilletől három mérföldre, átlagosan napi házi munkára (fény nem kell, gérmunka) keresek. Jelentkezétek Mrs. C. L. Wedon-nál, 10207 Adams Ave. Telephone: Eddy 945-R. Vegye a 15-ik utcai kávé a Superior és St. Clair Ave.-k között. Cleveland, O.

Keresek azonnali belépésre magyar leányt vagy asszonyt házi munkára. Jó és kellemes hely. Külön szoba és jó fizetés. Ha férj és feleség együtt jönni és dolgozni a házban, írjon a címre: Charles Bousch, 1523 N. Cleveland Ave., Canton, O.

Leány, aki szabad idejében kisbabára vigyázna, átlagosan napi házi munkára, felvételt a apartmanban. Munka néma. Jelentkezétek Mrs. C. L. Wedon-nál, 10207 Adams Ave. Telephone: Eddy 945-R. Vegye a 15-ik utcai kávé a Superior és St. Clair Ave.-k között. Cleveland, O.

Keresek háztartásnőt, aki négy gyermeknek gondjait viseli. Fizetés megközelítőleg \$10.00. Ha fizetés megközelítőleg van, az sem baj. Meglétségek esetén a házasság nincs kizárva. Csakis olyan írjon, aki szereti a farméletet. Cím: Steve Skollar, R. F. D. No. 1, Sandusky, Mich.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

Keresek angolul beszélő, nagygyakorlatú szobalányt, jó fizetéssel. Készen vannak a családban. Hívtja fel: Garfield 89. Cleveland, O.

VASÁRNAP

XXIX. évfolyam

1919 július 6

SELF MADE MAN

AMERIKÁBAN ezt az elnevezést adták azoknak az embereknek, akik önjerejükből küzdöttek fel magukat olyan állásokba, amely bizonyos hatalmat nyújt, vagy tiszteletet igényel, avagy akik önjerejükből szerezték meg vagyonukat, amely megadja nekik a teljes függetlenséget. Ha végigtekintünk az amerikai közéleten, azt tapasztaljuk, hogy úgy az ipari, mint a kereskedelmi, úgy a politikai mint a pénzügyi világban egy egész sora van a self made maneknek, akik igen szegény sorsból, vagy szerény állásból küzdöttek fel magukat azokra a helyekre, amelyeket elfoglalnak.

Amerika történelmének legtünetesebb alakja, az emberiség egyik legnagyobb jötevője, aki megszüntette a rabszolgaságot és ebben az országban egyenlővé tette a fajokat: Lincoln Ábrahám, szintén self made man volt. A legszegényebb sorsban született és mint egyszerű munkás, majd favágó, kereste meg napi kenyerét. Úgy küzdötte fel magát lassanként, fokról fokra észével, törhetlen akaraterejével és szívjóságával arra a polcra, amely a hatalmas birodalom első polgárává tette őt.

ROCKEFELLER a világ leggazdagabb embere, a pénz koronázatlan fejedelme, szintén a legszegényebb sorsban született. Újságírással kezdte meg és megvanntak, akik emlékeznek rá, amikor mint rikkancs, hóna alatt egy csomó újsággal, ott kiabálta az utcákon a járőröknek: Extra, Extra. És az eladott lapokból begyűlt centeket élére rakta, azokból fedezte tanulmányainak költségeit és vasszorgalommal, mely minden akadályt legyőzött, haladt előre kitűzött célja felé.

OLVASÓINK bizonyára hallották már a nevét Pulitzernek, a néhány évvel ezelőtt elhunyt újságkirálynak. Mint szegény fiú került az úvilágba és eleinte cipőtisztítással kereste meg a mindennapi kenyerét. Philadelphiának egyik szállójában fényesítette a vendégek cipőit és az így megtakarított centeken könyveket vásárolt és a míg várta az újabb vendégeket, a gázlámpa pislogó fénye mellett tanult és egyre tanult. Amikor már megvetette tudásának alapját, elhagyta helyét, hogy megfelelő foglalkozást keresen. Újságbiznisszbe ment és előbb hirdetésgyűjtő lett. Azután fokról fokra küzdötte fel magát, míg megalapítója és tulajdonosa lett New York egyik legnagyobb lapjának.

Sok, nagyon sok példát lehetne még felhozni arra, hogy az amerikai pénzfejedelmek miként szerezték önjerejükből vagyonukat. Ugyancsak sokan vannak, akik nem a pénzszerezés útján, de a politikai, társadalmi, vagy közéleti terén emelkedtek föl a legalacsonyabb sorsból olyan állásokba, ahol általános tiszteet és becsülés veszi őket körül.

CSAK a napokban történt Clevelandban, hogy két fiatal ügyvéd együttesen nyitotta meg irodáját ugyanabban a palotában, amely előtt husz esztendővel azelőtt újságot árultak a járőröknek. Sőt nekünk is van egy ilyen esetünk, amelyre méltán büszkék lehetünk. Másfél évtizeddel ezelőtt egy kis magyar fiú kopogtatott be a

Szabadság irodájába, alkalmazást kérve. Felfogadták őt kifizető gyanánt és a kis Csizmadia nagy buzgalommal látta el kis munkakörét. Küldözgették őt a kiadóhivatalból, a szerkesztőségéből, ment lapok után, vitt csomagokat a postára. Három év múlva elhagyta a helyét, másutt talált alkalmazást. Azóta nem igen hallottunk róla egész a múlt hónapig, amikor ismét beállított a Szabadsághoz. Boldogan mondotta el, hogy törekvésével siker koronázta és kitartha előttünk ügyvédi diplomáját, amelyet hosszú tanulás és vasszorgalom árán sikerült megszereznie.

Az ellősorolt esetek mind azt bizonyítják, hogy eben az országban alkalma nyílik mindenkinek az előrehaladásra, csak akaratere kell hozzá. Ez a lelki tulajdonság sok emberrel vele születik és elkíséri őt egész életében. Az akaratere egyaránt kihatással van testi és szellemi életünkre. Bizonyára mindenkinek voltak már az életben olyan percei, amikor számadást készített önmagával és feltette, hogy határkövet állít a multnak és más életet fog folytatni a jövőben. Sajnos, azonban igen soknál az akaratere gyöngye volt és megtört a szokás hatalmán.

Pedig az akaratere az, amely ugyszólván egész életünknek irányítója lesz. Hozzájárul testünk épségéhez és megnemesíti a lélkünket, mert megszabadít bennünket rossz szokásainktól. Az akaratere szabja meg a helyes irányt, amelyet követnünk kell és adja meg nekünk az önfegyelmességet, amely határt szab tetteinknek.

BZONYOSAN csak az az ember képes nagy tettekre, akiben meg van az akaratere. De éppen azért, mert az akaratere lelkitulajdonság, ott szunyad az minden emberben, csak életre kell kelteni és ki kell fejleszteni azt. Önmaga és családja iránti kötelessége minden embernek, hogy igyekezzék azt kifejleszteni. Kezdje el az önmérséklet apró dolgokon és elhatározását akaraterejével vigye keresztül. Amikor pedig sikerrel járt az, térjen át mindig nagyobb és nagyobb elhatározásokra, mindaddig, amíg azt fogja látni, hogy immár kezében van az a fegyver, amellyel legyőzheti az önmagában lakozó ellenségeket és diadalt arathat önmaga fölött. Aki pedig képes önmaga fölött diadalt aratni, az képes lesz, mások fölött is győzedelmeskedni, mert immár meg van hozzá, a kellő akaratereje, az önmérséklete és a helyes irányban tudja irányítani tetteit.

IGYEKEZZÉK emlékeztetébe véni mindenki az előrehaladásnak, a sikernek a hatalmas tényezőjét és igyekezzék nemcsak önmaga követni azt, de beojsani annak követését a gyermekeibe is. Hiszen az emberi társadalomnak alig van nagyobb feladata, mint a gyermek helyes nevelése. Azt pedig minden különösebb bölcsesség nélkül beláthatjuk, hogy ha következtelenek vagyunk önmagunk iránt, ha hiányzik belőlünk az akaratere, a mértékletesség és a szívjóság, akkor következtelenek leszünk a gyermek erkölcsi nevelésében is. Akkor megzavarjuk a jóról és a rosszról való fogalmát s önmagunk akadályozzuk meg azt, hogy jelleme szilárdá és megbízhatóvá képződjék, amely nélkül nincs előrehaladás és nincs siker.

A szikla és a víz

Szólt a Szikla: "A világon legerősebb én vagyok.
Földnek, holdnak, csillagoknak erőt, formát én adok.
Fejem közel jár az éghez, ország fér el lábamon.
Rajtam nyugszik törvényháza, templom, erőd, várórom.
Hozzám mérlik, ami tartós, engem néznek a nagyok;
Hatalomnak, szilárdaságnak példányképe én vagyok."
"Ugy van, ugy!" — és hajladona számados tölgykoronát
Vessik, vizik szent törvényként szavát hegyen-völgyön át.
S megértik mind; elhiszik mind; esküsznek mind: "Éz való;
A Szikla a legerősebb, aki más mond, az csalo!"
De im, egy hang, — honnan? merről? s ki tudja, hogy merre tart,
(Egy biztos, hogy csendülése minden rendet fölkaart)
Imígyen szól: "Tisztes tölgyek, zavarom bár álmatok,
Kérem, hogy legerősebb a világon én vagyok.
Én, a Viz, a bájos semmi, a minden formára kész,
A simuló, a széthulló, a hatalmas, a merész.
Én vagyok a harmat cseppje, én vagyok az Óceán,

Én nélkülem elepedne ember, állat mind a hány.
Én vagyok a csacska forrás, én vagyok a forgatag,
Tüsköt őrző néma-tó én, s néha jégsap. — hallgatag.
Én vagyok a könny a gyászos, a forró, a nagy bohó,
Én vagyok minden, mi élet, s minden miért élni jó!"
"Mégis" — vág közbe a Szikla, — "az erősebb én vagyok!"
Utad állom, égig érő szirtem jó torlászok!..."
De a Viz vig kacagással így felel: "Jó Szikla, ládd,
Mennyi rés repezti máris gránit-szírtednek falát.
Eso tette. Hát ott messze, sivar kölap közepén,
Az a vályu, — madár iszik lemélyített peremén, —
Ki mélyt? Én, a vízcepp, ezer s ezer év alatt,
Mig te nem is gyanítád, hogy az én munkám mind halad.
S bár köfállal utam zárod, — csak látszólag nyersz csatát,
Mert a mese rendes vége, hogy viszontilatsz — odaát.
Látod!... A Viz legerősebb. Sziklác csak: az erő.
Mert hát Szikla, ez a férj, ámde a Viz — az: a Nő!

Az asszony, a kártya, meg az ital

FÉLTIZENEGY. Itt állok New Yorkban a Broadway forgatagában, a színházak ürülnek, még egy negyed óra és üres lesz a Broadway — alig látni embereket. Hogy miért olyan híres a Broadway, nem tudom. Sok ember — és ezzel vége. De hogy éjjeli életet lehetne látni azon, eddig nem tapasztaltam. Lehet, hogy a függönyök mögött van, de én nem kerek belőle, mert akik részt vettek benne itt és részt vettek benne ott az öreg világrészenben, azt mondják, hogy itt ez is csak olyan gyári rendszerre megy, szív nélkül, lélek nélkül. A pereek gyorsan mulnak, a nép mind jobban oszlik; egy fiatal ember egymagában megy — megáll, gondolkozik, hová, merre menjen. Mulatni akar. Kívessük őt az újján. Az utca sarkán állnak az asszony, a kártya, meg az ital. Mindegyik hívogatja, esalogatja. A fiatal ember tanfesztelen.

Az asszony azt mondja neki: Gyere velem! Gyere. Boldogok leszünk. Paha fészkem van. Hogy ki vagyok: ne kérdezd. Ha királyi sarj volnék, akkor is csak ilyen volnék — ha az utca sarából szedtek volna fel — akkor is csak asszony volnék. Gyere! Elfelejtetted a tegnapi, élvezd a mai napot, nem gondolsz a jövőre. Gyere! Én szeretlek. A szerelem kábít és boldogít. Mily sivar volna az élet — asszony nélkül. A kezdet kezdete asszony volt és a vég vége asszony lesz — ne tétovázz. A perc a tied. Amit a ma elszalaszt, a holnap nem hozhatja be. Gyere! Szeress, hisz szerelemből áll az egész világ. Szerelmesen játszik a madár az ágon, a bogár a mezőn, a lepke a levegőben — és csak te nem akarsz szeretni — és szeretettni. Gyere!

A fiatal ember nézi az asszonyt, már belé is szeretett — szép volt és minden asszony szép, ha szeretjük és szeretni akarjuk. De ekkor megszólal

A kártya: Ilyenek vagytok ti férfiak. Ha egy asszonyt láttok, akkor elveszítitek az eszeteket és mentek utána — rohantok utána saját vesztetekbe. Miért nem jössz velem. Miért nem mégy embo-ráid közé! Gyere velem. Gyere. Leülünk egy kényelmes, barátságos szobába. A függönyöket jól lehúzzuk; magunk leszünk — te meg a barátid meg én. Tudod-e, hogy a kártya a szórakozások szórakozása — a király is játszik fényes kastélyában, a kecskepásztor is játszik fenn a hegytetőn. Az

asszonnyal akarsz menni — kerül; megront téged; vonz, hogy örvénybe rántsion. Ott csak a pénzdet szóród el, a gerinceid meghajlik — én ellenben pénzt hozok neked, fényeset, csillogót, aranyat, azon vehetsz asszonyt, amelyet akarsz, ahányat akarsz. Ha a kártyát kezdedben tartod, kezdedben van a király és a királyné — a kártya az ur felettük. Gyere! Ne tétovázz! Barátid már várnak. Minden percnyi kártyázás megrezenti összes idegeidet — a szerelm nem ismer ilyen idegizgatót, amellet barátiságos szórakozást. Gyere velem... hadd ott az asszonyt.

A fiatal ember szembe nézett az asszonnyal is, a kártyával is. Mindakettőnek igaza volt. Kettővel egyszerre még sem mehetett. Azon töprengött, nem volna-e a legjobb mindakettőt otthagyni és hazamenni. De alig fogamzott meg agyában ez a gondolat, odatoppant eléje

Az ital. Barátságos, jó kedélyű bácsi volt. Legyintett a kezével. Rámutatott a másikra és azt mondta a fiatal embernek: Látom, hogy okos ember vagy, mert különben mentél volna vele. Mit nyujt neked a kártya? Ott töltd az éjszakádat, virrasztasz, hajnalban kábultan kelsz fel és mégy a dolgozó után. (Barátságosan.) És tudod-e, hogy a kártya arra tanít, hogy lopj, lopj, ahol lehet, csak azért, hogy kártyázhass. Tudod-e, hogy a kártyának külön becsületbeli kódexe van: a mosónédnak, a suszternek, a szabódnak adós maradhatsz és ha sohasem fizetsz, akkor is tisztességes, becsületbeli ember vagy — de ha kártyaadósságot nem fizetsz, nem vagy gentleman és ezt a te foltodat magukon viselik még unokáid unokái is. Gyere velem! Az én becsületbeli kódexem nem oly szigorú. A koresmárosnak a dós maradhatsz — az még be sem pörölhet téged. És azután — tudod-e mi az ital? Már Noé apánk is boldog volt tőle! Egy korty — meg még egy — meg

még egy — és van-e a teremtésnek oly tündérekertje, melyet nem látnál magad előtt és ebben a tündérekertben te vagy az ember, az ur... Gyere! Az ital az üdv — akár Tokaj borát iszod, akár a Champagne pezsgőjét. Élvezed, akár a csempészek dugárus pálinkája éri az ajkadat — te boldog lész. Felejtsz but, bánatot — az ital mellett ott van a zene, az ének, a jó kedv. Ne tétovázz, gyere!

Erre az ital már meg is fogta a fiatal ember kabátját és vinni akarta, de közéjük állt

Az asszony: Ne hagyd magad az italtól elesábitani! Meggondold-e, hová akarsz menni, hová akar téged vinni! Saját sírod szélére. Igen, oda a barátok közé. Ott, ahol isznak, még az eszüket is el nem itták. Eliszod először az eszedet, azután a pénzedet, tönkreteszed a családodat és mikor már mindenedet elittad, otthagynak a barátok is. Az ital mellett mind barátok és amíg az ital tart. Zárt szobában dorbézolni, füstös levegőben ülni, tüdővést szenvedni — ezt akarod. Látál már részeg embert — magával tehetetlen, mikor ott hevert az ut szélén, a moesarban, saját moesarban — ezzel akarsz menni? Ember, gondold meg, ne menj az itallal!

A fiatal ember már már elindult az asszonnyal, amikor reáette a kezét a vállára

Az ital: Ne légy oktondi. Ne hallgass az asszony esabos szavaira. Nézz magad körül. Nem-e az asszony volt az oka minden tragédiának, ami a férfit érte. Eredj el a bíróságok tárgyaló termibe, eredj el a fegyházakba, látogasd meg a tébolydákat és ha azok szomorú lakióinak eseteit sorra kibogozod, a csomó végén mindig ott fogod találni az asszonyt, akiért bünbe keveredett az ember. Ne légy kishitű és dugd be a füledet az asszony esábitó szavai elől. Pillanatnyi üdv után az öröm keserű pohara lesz osztály-

részed egész életeden át ...

Villámó szemekkel és kipirult arcgal fordult most feléjük

Az asszony: Hazudsz, hazudsz nyomorult. Mi lenne a férfi élete, ha nem volna mellette az asszony! A szerelem az egyedüli, amiért élni érdemes, amiért küzdeni érdemes. Szerelem nélkül sivar az élet, mint a Szabara sivataga és azt nem pótolhatja sem az ital, sem a kártya. Asszony nélkül nem állhat meg a világ rendje. Az asszony az, aki nagy tettekre serkenti az embert, az asszony az, aki megédesíti az ember napjait az élet küzdelmeiben, az asszony az, aki boldogságot képes terjeszteni maga körül. Az asszony az ember napja, mely életi őt, mint a napsugár a föld terményeit, a mezők virágait. Mi lenne asszony nélkül az élet! Üresség, amelyet nem volna képes betölteni semmi.

Amint az asszony elhallgatott, megszóllalt

A kártya: Üres beszéd mindaz, amit az ital és az asszony beszél. Én nem akarok velük vitatkozni, felőlem mindkettőjüknek egyaránt igazuk lehet. Egyet azonban mondom neked. Jöjj velem és én szerencsésé teszek téged. Kinceseket fogok előd rakni. Halomba gyűjtöm öledbe az aranyakat. És mit gondolsz, hogyha meg van a pénzed hozzá, nem kaphatsz e italt is, meg asszonyt is, annyit, amennyit csak akarsz! Nem-e válogathatsz majd az asszonyokban? Szökét, barnát, kövéret, soványt! Megkaphatod azt is, aki viskóban született és azt is, akinek bibor és bársony borította be bőlesőjét. Tudod-e mit mondott a böles? Pénz urálja a világot. Akinek pénze van, az mindent vásárolhat magának. Becsületet, tiszteletet, magas rangot és szerelmét. Annyi szerelmet kaphatsz a pénzedért, amennyi csak neked kell. Annyi italt vásárolhatsz a pénzedért, amennyivel tele töltheted a világ legnagyobb hordóját. És annyi asszonyt kaphatsz a pénzedért, hogy száz háremet is megtölthetsz vele. A pénzt pedig csak én adhatom neked, egyedül én: a kártya. Egyetlen aranyad-ból százereket és milliókat csinálhatok, amit nem képes utánam csinálni senki sem. Ne légy hát dőre, ne hallgass ostoba feleségesekre, amelyeknek nincs semmi alapjuk. Gyere velem és én urrá, gazdaggá teszek téged és úgy foglak elbocsájtani, hogy teljesítheted majd minden kívánságodat.

Szépségverseny

HORVÁTH VILMA
South Bend, Ind.

FODOR GIZELLA
Philadelphia, Pa.

VAGOTT IRENKE
Red Jacket, W. Va.

KÁLMÁN BÓZSIKE
Chicago, Ill.

KOCSIK RÓZSIKA
Lebanon, Pa.

A SZABADSÁG HETI MELLÉKLETENEK SZÉPSÉG-VERSENYE.

Szavazó-lap.

Kit tart a legszebb amerikai magyar nőnek?

A beküldő neve és lakása:

BESENYI ERZSIKE és TÓTH ISTVÁNNÉ
Akron, O.

ÖZV. FLAMM KÁROLYNÉ
Pittsburgh, Pa.

KOSZTYU FERENCNÉ
Toledo, O.

NÉMETH KORNÉL
Philadelphia, Pa.

NÉMETH MARISKA
Philadelphia, Pa.

gyok!

ad.
sát,

ital

den át
kel és kipirult
st felejük
azadsz, hazudsz
enne a férfi éle-
mellette az asz-
m az egyedüli,
es, amiért küz-
zerelem nélkül
t a Szabara si-
pótolhatja sem
ártya. Asszony
na meg a világ
ny az, aki nagy
az embert, az
egészesíti az em-
t-küzdelmében,
aki boldogságot
maga körül. Az
napja, mely él-
pápsugár a föld
zök virágait. Mi
nélkül az élet?
nem volna ké-
mi.

ony eihallgatott,

a beszéd mindaz,
z asszony beszél.
velük vitatkozni,
jüknék egyaránt
Egyet azonban
Jöjj velem és én
ek téged. Kin-
rakni. Halom-
be az aranyakat.
hogyha meg van
nem kaphatsz e
zonyt is annyit,
akarsz? Nem-e
d az asszonyok-
nát, kövérét, so-
hatod azt is, aki
és azt is, aki
ony borította be
le mit mondott
uralja a világot.
h, az mindent vá-
ak. Becsületet,
rangot és sze-
erelmet kaphatsz
nyit csak neked
t vásárolhatsz a
yivel tele tölthet-
gyobb hordóját.
nyit kaphatsz a
száz háremet is
A pénzt pedig
neked, egyedül
gyetlen aranyad-
milliókat esinál-
n képes utánam
m. Ne légy hát
ostoba feleségé-
k nincs semmi
velem és én ur-
lek téged és ugy-
ni, hogy teljesít-
den kivánságo-

Melyik volt a bolond?

Irta Sas Ede

I.
A haalmas király, Merodák-Baladán, hét napig látta pazar vendégségben barátját, a nemkülönben hatalmas Szukub-Ben-Nakira királyt. Megmutogatta neki ragyogó palotáit, káprázatos kinestárát, melybe az aranymosó folyások és a drágakövek völgyének termése van fálhalmazva; háromszáz darab elefántját, melyek egyszerre tudnak lépni, ha sétáin előtte járdálnak; végül bajadérait, akiknek teste vakítóbb a márványpalotáknál, lehelletük fűszeresebb a függő kertek illatozó mámoránál, szemük ragyogóbb a kinestárak minden drágakövével és akiket a király talán még elefántjainál is jobban szeretett.

Hét nap és hét éjszaka szakadatlan vadozása után együtt ült a gazda és vendége a bucsulakoma asztalánál, amikor is Szukub-Ben-Nakira e szavakkal fordula az ő vendéglátó háziurához, Merodák-Baladánhoz:

— Udvari latosommal versekben iratom meg a napok történetét, melyeket nálad töltöttem s gyönyörűséggel fogom olvasni e verseket halálom napjáig, ó dicsőséges testvérem, Merodák-Baladán! Mert irigyelhetek téged a föld minden hatalmasai holt és eleven kincséidért palotáidért, elefántjaidért és rabszolgaidért. De engedd meg nekem, hogy őszintén kimondjam, hogy gazdag udvarodban mégis hiányt tapasztaltam annak, aminek birtokával viszont én is dicselkedhetem, aki egyebekben meztelen koldus vagyok hozzád képest.

A koronás gazda meglepetve fordult vendégéhez:

— És mi legyen az, dicsőséges testvérem?

— Van az én udvaromban két férfi, — mondá a szomszéd király, — akiket én bizony háromszáz féloles agyaru elefántért sem adnék. Az egyik egy böles, aki a fényes Hellászból származott hozzám s akinek ajkairól az élet nagy igazságot úgy peregnék, mint a legdusabb datolyapálmáról az édes gyümölcs. A másik pedig egy bolond, akinek Phrygia volt a hazája s akinek szavaira mosolygó derű önti el a sötét éjszakát és hahatázni kezdenek a rideg sziklák.

Merodák király szeméi vágyteljesen csillantak föl:

— És nem adnád nekem e két férfit dicsőséges testvérem? Háromszáz elefántomat megrakatom arannyal s úgy küldöm őket udvarodba.

— Még ha hatszázat megraksz, akkor sem.

— S ha háromszáz elefántomat megrakatom harcokkal, mindig célba találó ijasokkal és páncéltró kopjavezőkkel, akkor sem adod, kedves barátom?

— Még akkor sem. De mivel a vendéglátásodért hálával tartozom neked, ó Merodák-Baladán, hát oda adom neked a két ritka példányt egy esztendőre — kölcsön. Mihelyt hazaérkezem, azonnal utnak indítom őket ékes fővárosod felé. Takard be őket vendégszereteted puha palástjával, miként azt velem eszelekedted!

Merodák-Baladán király megindultan zárta karjaiba hálados barátját, Szukub-Ben-Nakirát s még egy bucsuserleget üritett vele a borból, mely piros volt, mint a megolvastott rubin és forró, mint az asszony csókja, aki sokáig nélkülözötte epedve a férfit. A láthatatlan dalosok rákezdték a

bucsudvözetlet melynek hangjai mellett könnyes szemekkel vált el egymástól a két hatalmas uralkodó.

II.

Történt ezután néhány nappal, hogy Merodák-Baladán palotájának szárnyas oroszlánokkal ékes kapuja előtt egy kopott vándor állott meg, akinek ruhája rongyos volt és megtépett, mintha két oroszlánra szakadt volna örök ségül és azok testvéri osztályt akar tak volna tenni rajta. Elmondta, hogy most érkezett Szukub-Ben-Nakina udvarából, száz egyszerre lépő elefánt urához, hoz küldötte.

E híre az udvar mester rögtön lesett és firkésző leg nézett a jövevényre, nem tudván, a böles-e az, vagy a bolond?

— Te gyalog jöttél a tenger messzeségéből, ó vendég? — kérdeze tőle.

— Gyalog hát. Mivel az Uristen nem jogosította fel az embert, hogy rabszolgáit tegye a tevéket, elefántokat és öszvéreket, melyek éppen olyan teremtményei, mint az ember. Azok éppen olyan joggal ülhetnek az ember hátára, mint mi az övékre.

— De hát semmi ruházatot, semmi máhát nem hoztál magaddal?

— Ruházatot? Málha! Minek az? Az elbizakodott halandó hivalkodó pompával aggatja tele magát s a féreggel egyformán rohadt el a sírban...

Az udvarmester összenézett a körülötte összegyülekezett főemberekkel. Több, mint bizonyos, hogy ez az érkező a híres bolond, akit Szukub-Ben-Nakira fölséges uruknak ígért. Ennek okáért örömmel vezették őt királyuk elé, aki legpompásabb termében, egy

darab aranyból öntött trónusán ülve fogadta őt birodalmának esillogó nagyjai közepette.

A jövevény pedig sarutján lábát a trónus lépcsőjére tevén, mondá:

— Te a király vagy? Ezek életének és halálának ura? Vak és bünös fenhéjázásban uralkodni mersz hozzád hasonló, sőt talán nálad különböző embertársaid felett? Szállj le a trónról, borulj arccal a porba, eredj a pusztába, egyél sáskát, úgy vezekelj gögös vakmeőségért!

A király eleinte megütödé hallgatta a képtelen beszédet s már-már inteni akart szolgáinak, hogy hurcolják el a lázadót a legfeketebb tömlő fenekére; amikor egyszerre észhez kapott s kacagásra fakadt, hogy a könnyei is csorogtak bel. Nevetett a főudvarter, kacagott az egész udvar, még a szárnyas, szakállas oroszlánok is mind hahatáztak a terem falán. Hogy is ne! Egy rongyos koldus beállt és egyenesen arra hívja fel a királyt, hogy szálljon le arany-székéről és menjen sáskát enni a pusztába. Világos, hogy ez a férfi bolond! Tehát megérkezett Szukub-Ben-Nakira

bolondja! Nos, akkor becsüljük meg a gazdája kedvéért és ültessük őt a lakoma asztalához, mely az erdők, kertek és vizek minden gyönyörűségei alatt görnyedezik.

A jövevény azonban sűrű komolysággal tuasította vissza a nyájas kímálást:

— En csak gyümölcsöt eszem és hideg forrásvizet iszom rá, miként mesterem, aki egy hordóban lakott Athéne városa mellett. A léha tobzódás a legnagyobb büne a világnak!

Persze, hogy e szavakra még inkább kitört körülötte a vigaság. S midőn egy bársonyos, aranyos szobába vezették őt, hogy pihenje ki új otthonában az ut fátadalmait, a különös férfi nem akart ott tanyát ütni; azt mondta, hogy majd meghuzza

magát a rengeteg kert valamelyik zugában, ahova nem hat el a palota mulatságának zaja.

— Nem jössz el a mai esti ünnepekre? Nem nézed meg a bajadérok táncát?

— Azok a bajadérok jobban teinék, ha ostorral szakgatnák föl patyolat testüket s ti jobban tennétek, ha befognátok fületeket és szemeteket, hogy ne lássátok a táncoló csabot.

Ez ismét fölöttébb mulatságos kijelentés vala. S valóban, azonnal a vendég minden szavát hangos derűtség kísérte. Elég volt az ő hosszúra nyult, sovány arcára, makaesul örzött rongyaira nézni az udvar ujjongó fényüzése közepett, hogy minden okos ember hahotára fakadjon. Legviharosabb volt azonban a jó kedv kitérése akkor, midőn egy nap a bolond ismét beállított a vakító trónterembe és ily szavakat intézte az uralkodóhoz:

— Király, ez nem mehet így tovább! Bejártam birodalmadat s tele van a lelkeim keserűséggel. Te az év minden napján más palotában lakhatsz s országodban vannak emberek, akik tucatjával laknak egy roskatag kunyhóban. Neked aranyhegyek vannak fölhalmozva kinestárakban s vannak alattvalóid, akiknek sanyarubb a sorsuk, mint udvarod ebeinek. Ezen azonnal segíteni kell. Te és birodalmad nábobjai osszátok föl földéitek a szegények között és a márványpalotákat nyissátok meg a hajléktalanul bolyongó inség előtt...

Merodák-Baladán minden királyi méltóságáról megfélekedék s csaknem lefordult trónusáról nevetében. Jól mondá Szukub-Ben-Nakira: ez embernek a beszédére kacagásra fakadnak még a rideg, érzéketlen sziklák is!

Volt azonban mégis a király udvarában valaki, aki komoly figyelemmel tekintett a tagadhatatlanul érdekes legényre. Ez a valaki pedig Merodák-Baladán legelső hölgye volt, Cserkeszország legkeesebb virágzója, akinek lilionkarjai jobban égették az embert mint a forró lángnyelvek... És egy este, midőn a zordon férfi már átomra huzódott az ő kerti zugában, óriási pálmájának hűvös lugasa alatt: ime, azon vette észre magát, hogy orcáira égető zápor hull, mintha csak tüzes omlanó rá az égből.

Fölríadt. A királyné hajlott rá, szemében azzal a fényvel, melyről nem lehet tudni, a pokol az vagy a mennyországé?

— Mit akarsz tőlem, kisértő? — szökött fel fektéből a meghabogató alvó.

— Semmit és mindent, — suttogá az asszony s lehelletében együtt volt Shirász rózsaligetének minden mámor.

— Távozzál tőlem azonnal, elvetemedett teremés! Te megakarod fertőztetni a családi élet oltárát melynek papnőjévé szentelt az Isten? Nő nem követhet el gonoszabb bünt, mint te akarsz! Ne ránts engem is magaddal a kárhozat örvényébe, mely szeméidből lángol felém...

Mondá és fölrugad a földről lompos állatbőrét melyen feküdt volt s elindult magának új vacokot keresni a kert legvadabb részében. Az asszony pedig először véresre marta ajkát bosszúságában, aztán elkacagta magát. S ha valahol szó esett a különös férfiról, a királyné bosszusan vont vállat és felkiáltott:

— Eh! Hagyjatok vele békében! Ennél nagyobb bolondot nem hordott hátán a föld, a Libanon ormától a Sárga folyó partjáig!

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

ELLOPTAD A DALOS KEDVEM

Irta: Palásthy Sándor.

Elloptad a dalos kedvem,
Néma lett az ajkam.
Tudja az Isten, hogy micsoda
Átok van én rajtam.
Valahányszor dalba kezdek,
Vidám dalolásba,
Mindig elcsuklik a szavam
Fojtó zokogásba.

Csak még egyszer szakadna le
Rólam ez az átok,
Amikor a két szememben
Égő könnyet látok,
Amikor megbántál mondani,
S vissza sírsz majd engem,
Akkor legyen még utolszor
Daloló vig kedvem,
Kacagó vig kedvem...

A hét eseményeiből

EGY bukaresti távirat azt a hírt röpitette világra, hogy a román király rövidesen lemond trónjáról, fiának Károly trónörökösnek a javára. A hír eddig még sem megerősítve, sem megcáfolva nem lett, a mi nagyon is valószínűvé teszi a román trónválságot. Károly trónörökösével nemrég sokat foglalkoztak a lapok. Az ifjú királyfi ugyanis beleszeretett egy román tábornok szépséges leányába. A leány azonban a leghatározottabban kijelentette, hogy csak abban az esetben viszonozza a trónörökös szerelmét, ha törvényesen feleségül veszi őt.

A szülők természetesen tudni sem akarták a királyfi szerelméről és nem adták beleegyezésüket abba, hogy rangján alól kősön házasságot. A trónörökös erre titokban megesküdött a leánynyal és megszökött vele. A fiatalok Beszarábiába mentek és annak egyik kis városkájában elbújva, töltötték el mézeshegyüket.

Az eset nagy és érthető szenzációt keltett egész Romániában. — Annak nyomában két párt keletkezett. Az egyik elítélte a trónörökös eljárását és azt követelte a királytól, hogy fossa meg őt a trónörökölési jogtól, a másik párt ellenben rokonszenvenesen ítélte meg a dolgot és azt tartotta, hogy azzal semmi bünt nem követelt el, hogy egy román generálisnak vette el a leányát. Sőt sokkal jobban tette, mintha külföldi dinasztia házasodott volna bele.

A királynak végre is sikerült felfedezni a fiatal pár rejtekhelyét és szétválasztva őket, a királyfi visszahozta Bukarestbe, ahol azután addig beszéltek neki, míg a trónörökös engedett és beadta válopörét ifjú szép neje ellen. A válopört tümenyes gyorsasággal fejezték be és a fiatalok házasságát megsemitették. A királyi család természetesen rajta volt, hogy a trónörököslel feledtesse szerelmét, míg a szép fiatal asszonykát apja, Burdia

generális Svájceba küldötte, hogy még csak véletlenül se lehessen alkalma találkozni azzal, akit a sors tőle oly kegyetlenül elragadott.

A királyi szülők pedig elérték céljukat. A trón várományosa rangjának megfelelő házasságot köthet, amint valószínű is, hogy nem sokára elindul leánynezőbe a többi uralkodói családokhoz.

A napokban tért vissza hazájába, Belgiumba Wiard grófnő két leánykájával német fogságából. A grófnő egyike a belga arisztokrácia tagjának és a világháború során, amikor a németek a kis országot leigázták, nem menekült külföldre az ellenség elől, hanem ott maradt, hogy segítse honfitársait rettenetes helyzetükben. Különösen a fogságba jutott belga katonákat segítette. Emiatt a német hadvezetőség felelősségre vonta a grófnőt és miután igen éles kijelentéseket tett a németek ellen a tárgyalás folyamán, fogságra ítélték őt és két leányával együtt Németországba szállították. Egy kis német városkába internálták, ahol egyáltalán nem érintkezhetett a külvilággal. Wiard grófnő közel négy esztendő töltött el fogságában és most tért vissza Brüsszellel, ahol most nagy lelkesedéssel ünneplik őt.

Az orosz forradalomnak aligha van jelenleg alaposabb ismerője Amerikában, mint John Embrey konzul, aki öt évi távollét után most érkezett vissza Washingtonba. John Embrey az omski amerikai konzulátust vezette és ezen az átomáshelyén érte őt a háború kitörése. Hivatalában mindvégig megmaradt és tanúja volt az orosz forradalmi események minden változatának. Felelősségteljes nehéz állását a legnagyobb elismerésre méltóan töltötte be és ő gondoskodott azokról az amerikaiakról is, akik a bolshevik uralma előtt Petrográdból elmenekültek. Embrey most alaposan kiérdemelt szabadságra jött haza. De nem egyedül. Egy bájos fiatal asszonykát hozott magával, akivel Omszkban kötött házasságot. Nadeja Dobrovolsky, egyik jónévű orosz generálisnak a leánya. Apja magas állású katonai méltóságot töltött be a volt cáurvarában. A forradalom kitörése a haretéken találta őt, majd a brest-litovszki béke után az omszki orosz kormányhoz csatlakozott, belépve annak hadseregébe. A konzul Omszkban ismerkedett meg a szép orosz leánnyal és az ismeretségnek rövidesen házasság lett a vége. A fiatal asszony most először Amerikában és nem győzi magasztalni ennek az országnak a nagyszerűségét.

Érdekes munkása van Camdenben a New York Shipbuilding Corporationnak. Egy öszes hajó, nyílt tekintetű férfi, aki a legnagyobb szorgalommal dolgozik nap nap mellet reggeltől estig és áll be a sorba szombatoként, hogy felvegye a heti pedáját. Az illető munkásról senki sem sejtene, hogy nem is olyan régen az orosz arisztokráciának egyik dús gazdag tagja volt. Báró Othon Richter előkelő

orosz család sarja. A tengerészeti pályát választotta élethivatásul, ahol ugy saját képességei, mint előkelő összeköttetései révén gyors karriert csinált. Harminchat éves korában már admirális volt az orosz Fekete tengeri flottának és néhány évvel a háború előtt nyugdíjaztatta magát. Ez időtől kezdve vidéki birtokán élt és maga vezette nagy kiterjedésű uradalmának gazdaságát. Közben részt vett a politikai mozgalmakban és meghitt barátja volt Lvoff hercegnek, akivel együtt dolgoztak a jövő Oroszország

Wiard grófnő és két leánya.

MARY BURDIA, a román trónörökös elvált neje.

Richter báró.

Embrey konzul és felesége.

alappjának megvetésében. A forradalom öt is azok közé sorozta, akikre halált kiáltottak, a bárónak azonban sikerült átöltöznetben, mint egyszerű paraszt, kiszöknie az országból. A bolshevik azután minden vagyonát konfiskálták. Richter báró földhöz ragadt szegény lett, de azért nem vesztette el lélekjelenlétét. Elhatározta, hogy újra kezdje az életet és ha deresedő fövel is, megtanul dolgozni, hogy saját kezeivel keresse meg a mindennapi kenyeret. Sok hányódás után sikerült neki kijutnia Amerikába, ahol a camdeni, N. J., hajógyárban, mint helper mindjárt kapott munkát. Azóta ott dolgozik.

Egy 74 éves matróza nevezi magát a földkeregség legboldogtalanabb teremtetésének az evansvillei Ind. bíróságához beadott válókeresetében, amelyben azt kéri a törvényszéktől: válassza el Hamison Stródestől, aki 82 éves koradacára nem állja feltékenységi rohamában őt ostorral verni. Mrs. Strodes azért nevezi magát oly igen szerenestlennek, mert ő tizenhárom próbás asszony léte, a ki tizenhárom ízben kísérletezett a házasság szent intézményeivel, abban a reményben, hogy végre az a boldogság révébe vezet, — mind hasztalan. Három férje elhalt s olyan rövid ideig élt velük, hogy — ugymond — nem volt alkalma az igazi jó tulajdonságait kitapasztalni.

Kettő megszökött tőle; kettő iszákos volt és kártyás; egy másik piszkos, aki évekig nem fürdött; a kilencediket gyilkosságért felakasztották, a tizedik asszonybolond volt; a tizenegyediknek még két törvényes felesége volt; az utolsó előttinek pedig azt kívánta, hogy ő tartsa el nemesak őt, de egész rokonságát.

Ilyen körülmények közt szegény Mrs. Strodes elhatározta, hogy még egy utolsó kísérletet tesz. Ha a válópörnek vége: férjhez megy a sofförjéhez. Ez ugyan 40 esztendővel fiatalabb nála; de ő — ugymond — ezt a hibát elnézi neki. Csak a szive maradjon olyan igaz és hűséges, amilyenek eddig ismeri. A válókereset kimenetelére elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

rt valame-
em hat el
-zaja.
ai esti ün-
meg a ba-
ok jobban
szakgatnak
ti jobban
ek fületé-
gy ne lás-
mulatságos
ban, azon-
zavát han-
Elég volt
sovány ar-
rongyaira
fényűzése
n okos em-
Legviha-
a jó kedv
egy nap
ott a vaki-
szavakat
mehet így
rodalmadat
eserűséggel.
án más pa-
országokban
tucatjával
kunyhóban.
vannak föl-
ban s van-
nek sanya-
at udvarod
al/ segiteni
ad nábobjal
k a szegé-
rványpalotá-
hajléktala-
lőtt...
minden kirá-
feleldezek s
onusáról ne-
Szukub-Ben-
a beszédé-
ak még a
lák is!
is a király
aki komoly
a tagadha-
ényre. Ez a
odák-Baladán
Cserkeszor-
szézála, aki-
pan égették
forró lán-
ste, midőn a
lomra huzó-
gában, óriási
ugasa alatt:
magát, hogy
hull, mintha
rá az égből.
né hajlott rá,
énnyel, mely-
ni, a pokolé-
zágé?
lem, kísértő!
ből a meghá-
ndent. — sut-
lehelletében
z rózsáligeté-
azonnal, el-
Te meg aka-
saládi élet ol-
őjévé szentelt
követhet el
nt te akarsz
magaddal a
mely sze-
...
adá a földről
helyen feküdt
ának új vac-
legvadabb ré-
pedig először
át beszuságá-
ta magát. S
ett a különös
né boszusan
áltott:
k vele béké-
bb bolondot
a föld, a Li-
Sárga folyó
ik oldalon.)

A helyes bánásmód

Irtta Római István

SOVÁNY SANYI megint ott állt, ahol egy dió óta naponként állni szokott, Cili szobájának ablaka alatt. De nem meghitt alkonyati időben volt ez, ellenkezőleg derűs reggel mosolygott a tájra. Ilyenkor volt a legbiztosabb abban, hogy találkozhatik a Kovács gazd' uram leányával, amidőn fejni megy.

Nem is tartott sokáig, kinyitotta a hátsó ajtó, melyen kilépett a Cili kezében a zséterrel. Sűrű szőke haját kendő fedte, ruhájának ujjai pedig föl volt törve.

— Adj! Isten jó reggelt Cili! — mondta bizonyos határozottsággal. A leány nem is fogadta a köszöntést.

— Már kora reggel nincs egyéb dolgod, mint itt ólálkodni?

Ez ugyan nem hangzott valami bátorítón. Sanyi azonban már szokva volt az efféle feleletekhez, ma pedig különösképen nagy hőst akart lenni.

— Igazán furesa az asszonyi népség, minél csunyábban bánnak az emberrel, annál jobban kedvelik, — mondta neki a falu borbélyja és kuruzslója, akihez tanácsért fordult. Cilinek a kemény szavai ezért kedves zeneként hangzóttak a fülében, a legény ugyanis belebolondult a kovácsék lányába.

— A szolgálk nélkül nem is elvégzik a munkát, — mondta.

— Szégyen, gyalázat, ha a gazda nem fogja meg maga is a dolog végét.

— Feléd szívesen kinyujtanám a karomat, ha szabad lenne, — mosolygott ravaszul.

— Vihetem-e a zséteredet?

— Köszönöm szépen, nincs szükségem a segítségedre. Majd elviszem én magam is. A te részedre pedig nem érek rá.

— Nem jó, ha az ember örökön húz von. Jobb sorod is lehetne édesem.

— Szeretném tudni, hogyan?

— Ha férjhez mennél.

A leány felütötte a fejét és hangosan fölnevetett.

— Előbb rá kellene találnom az igazira.

— De ha már itt találna lenni —

A leány nagy szemeket meresztett a legényre.

— Nem akarsz tán völégényt szerezni? Csak nem a Bogvós Anti küldött?

— Nem ajánlanám neked.

Cili ismét elnevette magát.

— Kezdem binni, hogy magad lennél az.

Sanyi egy lépést közeledett a lányhoz és megragadta a kezét.

— Igen, Cilikém, nagyon hozzád fűz a szerelem.

A lány a fejét csóválta, mintha kételkedet volna amannak a vallomásában.

— Nem nyugtad-e ki a korosmában a falu összes lányait?

— Akkor még nem ismertelek.

Most azonban nagy vagy és erős. Lásd Cili én nagyon szeretlek téged.

A lány gyorsan kirántotta a kezét a legényéből.

— De ha mondom, hogy nem kelless nekem!

— Az nagy hiba lenne. Mióta meghalt az édes apám, oly egyhangu az élet a portámon. — Végre meg mégis csak meg kell házasodnom, mondta a borbély.

— Nem sokat adok annak a beszédjére. A házasságnál különben is kettőn áll a vásár.

— Azt hiszem, nem lenne nálatok senkinek sem ellenvetése, ha a falu legelső gazdája lenne az urad.

— Már megint henegezs a pénzeddel? Jegyezd meg jól, hogy eladni nem nekedem magamat. Ha férjhez megyek, az én akaratomnak kell teljesülni.

— Ne légy már olyan haragos!

— mondta Sanyi. — Lásd, minden kívánságodat teljesíteném. Ha ma estefelé odamehetnék az ablakod alá.

— Miattam ugyan megteheded, de künn is maradhatsz. Az ut az én szívemhez az oltárnál vezet el és nem az ablakon át.

Ezeket az utolsó szavaktól némi bátorságot merített ismét.

— Akkor hát lehet némi reményem?

— Sem nemet, sem igent, nem mondok.

— Kérdezz meg efelől máskor. Ilyen dolgot meg kell fontolni. Most pedig nem érek rá erre.

A leány erre megfordult és ment az erdő alatt elterülő rét felé.

Sovány Sanyi diadalmasan tekintett utána. A gazdaságára való hivatkozás nyilván győzött. Mégsem volt hát rossz a borbély tanácsa. Nem sajnálta az ötven koronát, a mit házassága esetére megígért neki. Az jól ért a házassági ügyekhez, mert éppen úgy beszélt a Cilihez, amint előadta neki.

Sanyinál nem volt ezen mit esődalkozni. Magától egy lépést sem tett. Ha az egész atyafisága nem beszélt volna neki, hogy ideje lenne már menyecske után nézni, nem is gondolt volna a házasságra. A valójában félt a leányoktól, mert meg lehetősön korlátolt agyu volt és hogy ezt elrejtse, azért henegett mások előtt, hogy neki egy sem felel meg. Cilit vélte az egyedülilnek, aki nem vetette magát a legények után. Ez igen tetszett neki és mert a borbély is, mint az érényesség mintaképéről beszélt róla, végül elhatározta, hogy beleszeret. Végre ha már bele kell harapnia a

— Mit akarsz ezzel mondani? — kérdezte a gazd' csodálkozva.

— Hát, ha a gazdag Sanyi a vöd lesz!

— Erről egy árva kukkot sem tudok.

— Én azonban igen, nekem a Sanyi mindent elmondott.

— Hogy szereti a Cilit?

— A bolondulásig belegabalyodott a lányodba.

— Ez már beszéd! De nekünk még egy szót sem beszélt róla.

— Talán még a lányval magával se mbeszélte. Sanyinak nincs erre kurázsija; de ha fölbátoritom.

— Ha meg tudnád tenni! Tudod Józsi, én ebben a tekintetben nem vagyok fősvény, ha megegyeszerölök, fél disznó a tied.

— Biztosítlak, hogy nem sok idő telik bele.

— Ha nyelbe ütötte a dolgot, még egy ötven koronás bankót sem sajnállok tőled.

— Ez már kellemesen cseng a fülemben. — A borbély area sugárzott az örömtől. Száz korona, fél disznó, meg ami a lakodalmi asztalról lekerül, ez aztán az üzlet! — Számíthatás rám Kovács gazda. Ha találkozom a Sanyival, rábeszélélem. Talán még ma nyilatkozik Cilinek.

— Még ma, adta láncos lobogósa, akkor az anyjukkal beszéltem kell mindjárt, hogy a Cili valami bolondot ne találjon esináni. Az asszonyi nép ért az ilyen dolgokhoz a legjobban. Adj! Isten Józsi!

— Semmi újat sem mondtál ezzel — vélekedett Kovácsné asszonyom öntelten, midőn a gazdlától a hirt meghallotta.

— Hát már nyilatkozott előttd a leány, hogy —

— Ő még nem mondott semmit, de hallottam mindent a kapu mögött, midőn Sanyi szerelmet vallott neki.

— Igent, mondott-e Cili?

— Még nem. Meg akarja jól fontolni a dolgot.

Azt az árgyélusát, mit kell még itt fontolgatni! Megbolondult az a leány! Agyon tudnám ütni! — kiáltotta az öklét az asztalra ütve.

— De akkor nem lehetne Sovány né.

— Mást szeret talán?

— Azt nem tudom, de a Sanyi oly végtelen buta.

— Buta, vagy nem buta. Annyi a pénze, mint a polyva és hozzá kell mennie.

— Ezt gondolom én is. De oko-

san kell kezdenünk. Lásd a lány igen önféjü. Ha látja, hogy hozzá akarjuk verni, annár inkább kirug.

— Igazad van. — sóhajtott a gazda. — Egész életében szeretett feleselni. De mihez kezdjünk akkor. A Sanyi még ma eljöheth!

— Emiatt nem busulok. Az a fő, hogy jól meghányjuk vessük a dolgot.

— Hogyan akarod ezt?

— Majd meglátod! Én már értek az effélékhez. De azt előre is megmondom, ne kotyogj bele!

— Csend, azt hiszem, a Cili jön haza. Mindjárt megláthatjuk, hányat ütött az óra.

A másik pillanatban már belépett a leány kipirult arcával és magában mosolygott.

— Mi nevetni valód van? — kérdezte a gazdasszony, miközben leült a kályhapadra.

— Édes anyám, úgy örülök, hogy ki sem tudom mondani, ha rá gondolkolok. Nem is gondol-

nák, mi történt velem ma reggel.

— Valami esinos legény van talán a dologban — mondta az anya várakozással.

— Legénynek ugyan legény, de nem mondhatnám, hogy valami esinos lenne, de butának oly buta, mint a sötét éjszaka!

— Kiről beszélsz?

— Sovány Sanyiról, házasodni akar!

— Ezen csak nincs mit nevetni! De engem akar édes anyám elvenni, engem! Engem a Sanyi! Komoly házassági ajánlatot tett. Ebben a pillanatban elvenne.

— Azt tudjuk — Kovács gazda azonban hirtelen a szájára tette a kezét, mert megijedt az asszony dühös jillantásától.

— Csend — nem hallottál semmit? Azt hiszem, hogy van künn valaki. — Nézd meg apjuk.

A gazdának azonban nem akardózt fölkelni a kályhapadról, oly kényelmesen ült azon. — Ha valaki künn van, majd betalál.

— A "Bodri" lesz, — mondta a leány. — Beosont velem a kapun, biztosan az ajtót kaparja.

A zaj elesenededett. Aki azonban künn állt, nem négy lábú, hanem kétfalú lény volt — és pedig a Sanyi, ünneplőben. Cilivel való találkozására után, gyorsan elisített a borbélyhoz. Ennek éppen szagudozott az agyában a száz korona, meg a fél disznó és minden igyekezetével azon volt, hogy a legényt minél gyorsabb cselekvésre bírja.

— Lásd Sanyi, — mondta neki — addig kell verni a vasat, amíg meleg. Beszéltél a Cilivel és az nem mondott nemet. Ez már annyit jelent, hogy "igen". Én meg a gazdát hallgattam ki, ő is beleegyezne. Most már csak az asszony van hátra és ő sem fog nemet mondani. Meg kell hát ragadnod az alkalmat, siess minél előbb oda és kéréd meg a leány kezét. Ha vársz, elronthatod az egész dolgot.

Sanyi erre gyorsan hazament, felöltözött a legszebb ruhájába, muskáltit tüzött a kalapja mellé és ment Kovácsékhoz. Senki sem látta, hogy átlépte a küszöböt. Midőn azonban dobogó szívvel néhány pillanatra megállt a szobaajtóban, hallotta, hogy az apa és az anya Cilivel beszél és z ő nevével emlegetik. Ha előre megtudhatja, hogy áll az ügye, annál jobb. Megszabadul a

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

A forró...
pon...
is nyom...
gúat a kaste...
szájára tett...
tiltóan int...
sietve tűnek...
merik ők már...
hogy "a gróf...
van vizitben...

A gróf csak...
emeleti lezár...
írásztalánál...
lakokkal sző...
ban. Világos...
gos szoba vol...
dalt a fegyv...
ijeszt egy nag...
ra nyíló ajtót...
göny. Főmér...
rámás arkep...
és mind együ...
zolják ezek...
nagyságu por...
asztal fölött...
lyu, szép fe...
vásznon, a k...
görögösen m...
Épp a gróf s...
tekint le; a...
gyöngéségév...
ázt az írő en...
köznek azott...
tel úgy megr...
szenvédőre...
jár. Domb...
negyvenöt...
mindig feltü...
nagystül...
ki remeteség...
fogástalan...
bákszin-frak...
mindig D'Or...
Páris Boulev...
néz ő ki öre...
nye zárkózot...
valami tőpre...
szí rokonszer...
tollat, hogy...
naplójába ír...

"Anno 18...
nap lesz tiz...
beségem oly...
azért a más...
Éva leányon...
tam szentelt...
dős.

Az asszony...
büntetésével...
nekültek...
majd abba...
luba, abonn...
nagysokára...
tott el Bol...
téhettek a s...
heya volt a...
poszul yész...
holttestere...
szájóvet azon...
kegyelet sze...
lett valamit...
sirkápolna...
jára a fésés...

Éva még...
koporsó fölé...
abba a mes...
töttünk szá...
adtunk nek...
nevelési re...
más dolgok...
jét foglal...
igen egyszer...
megösmert...
szerettetés...
relni a figy...
delmes érz...
ragaim közt...
szébb vad...
oly tiszta...
én magam...
kedvűre, jár...
pedig oly...
éveken át...
goly látán...
nem tizéve...
azt hitte...
nincs hát...
hogy egy...
találtam rá...
re. — épp...
mászni, ho...

A forró augusztusi vasárnapon tán még a szokottnál is nyomottabb volt a hangulat a kastélyban. A komornyik szájára tett ujjal fordul hátra és tiltóan int alárendeltjeinek. Ők sietve tűnnek el szem elől, — ismerik ők már ezt a jelt, tudják, hogy "a gróf a halott grófnénál van vizitben megint"...

A gróf csakugyan fenn van az emeleti lezárt traktusban, ott ül íróasztalánál a lefüggönyözött ablakokkal szomszédos toronyszobában. Világos butoraival barátságos szoba volna ez, csak ott oldalt a fegyverszekrény mellett ijeszt egy nagy sötét folt, az arra nyíló ajtót takarja fekete függöny. Tömérdek kisebb-nagyobb rámás arckép borítja a falakat és mind együgyűen a nőt ábrázolják ezek, azt, akinek életnagyságu portréja ott lóg az íróasztal fölött. Veszedelmes mosolyu, szép fekete asszony áll a vásznon, a kor izléséhez képest görögösen mimfának van öltözve. Épp a gróf seregő pennája alá tekint le; a régi szerelem régi gyöngédségével látszik szemlélni azt az író emberit. Mintha csodálkoznék azon, hogy hullámos fürtjei úgy megeresedtek s arca oly szenvedőre vált. Hát az idő eljárt. Dombrády Arisztid már negyvenöt éves, de azért még mindig feltűnően szép férfi, — nagystilű romantikus gavallér, ki remeteségében is épp oly kifogástalan csipke-jabot-t és tubákszin-frakkot visel, mintha még mindig D'Orsay gróffal sétálna Páris boulevardján. Cseppet se néz ő kiördögös szörnynek, lényre zárkózzott, de arcát inkább valami töprengő bánatosság tejszi rokonszenvenessé. Épp leteszi a tollat, hogy elolvassa azt, amit naplójába írt:

"Anno 1829 augusztus 3. Holnap lesz tiz esztendeje, hogy feleségem oly hűtlenül elhagyott azért a másikért és holnap lesz Éva leányom, akinek azóta életem szenteltem, tizenhat esztendő."

Az asszony Bécsben találkozott büntetésével, onnan Nápolyba menekültek szerelmüket élvezni, majd abba a sziklás szicíliai faluba, ahonnan a gyászír csak nagysokára, hónapok mulva hatott el Boldogremetére. Mi történhetet a szerelmek közt? Mire a gróf Szičiliába ért, már hült helye volt a cinkosnak s ő a gonoszul veszett asszonynak még a holttestére se akadhatott rá. Hazajövet azonban épp a gyermeki kegyelet szempontjából tenni kellett valamit. Ekkor vésette rá a sirkápolna egyik üres kőkoporsójára a felesége nevét...

Eva megsíratta anyját az üres koporsó előtt és belenyugodott abba a mesébe, amit végéről költöttünk számára. Nem sok időt adtunk neki a kérdezősködésre, nevelési rendszeremhez képest más dolgokkal igyekeztünk elméjét foglalkoztatni. A program igen egyszerű volt: a természet megismeretése, szépségeinek megszerettetése által már eleve elterelni a figyelmét minden veszedelmes érzelmességről. Szép virágaim közt hadd legyen ő a legszébb vadvirág, és maradjon is oly tiszta és ártatlan. Naphosszat én magam oktattam őt a kertészkedésre, jártam vele a parkot, és pedig oly vigyázatosan, hogy ő éveken át sohasem juthatott fogoly látának tudatára. Már csaknem tízéves volt és még mindig azt hitte hogy édenkertünknek nincs határa... Ekkor történt, hogy egy napon a fal tövében találtam rá az elveszett gyermekre, — épp egy fára akart föl mászni, hogy kilásson a szabad-

DIADAL

ba. Sirt, amikor levettem az ágról a nagy benső nyugtalansággal kérdezte: "Papa, mi van ott a falon túl?...". En, aki már régóta készültem erre a kérdésre, komoran szóltam: "Rossz emberek vannak ott, gyermekem, nyomor és szenvedés. — Ne akard te azt megismerni!" Éva csodálkozva nézett rám, de azután elgon-

fogsz akkor megmagyarázni nekem..."

"Vajjon mi mindent fog kérdezni tőlem? No, nem lesz baj, majd megfelelek én neki. En csak a szerelemtől félttem Évát s ennek gondolata nem támadhat föl benne. Hisz' rajtam, az apján kívül még sohasem látott más férfit életében..."

dolgozott. Bevallom, én is, — láttam, hogy másirányu és pedig szellemi munkával kell lekötönm anyugtalanul való kedélyt. Behivattam magamhoz a három nevelőnőt s tudtukra adtam, hogy immár kezdődhetik nehéz földadatok! Oktassuk Évát minden szépre és jóra, tanítsák őt világhistoriára, művészeti és irodalomtörténetre, de úgy, hogy a szerelem fogalma teljesen kívül maradjon a tanulmányokon. Ki ne merjék ejteni előtte ezt a mételeyező átkozott szót!"

"A földadat bizony nehéznek ígérkezett, de szerencsére, ott voltam én is, őt év óta ellenőrzöm a leckéit — és miesoda boldogító, de egyszersmind aggasztó gyönyörűség volt az, a fiatal elme ébredését látni! Mily tudvágyó, mily kíváncsi, s hogy hasonlít ilyenkor az anyjához!... Hát nem kis dolog az, földrajzot egy előadni, hogy azért lényegében a park falai maradjanak az ő világnak a határai, s úgy tanítani

historiát, irodalmat, hogy szerelemről szó ne essék benne, de azt hiszem, mi megtettük a lehetent. Hiszen pedzi ő a legkényesebb kérdéseket, de én még mindig megfelelttem neki és sikerült elaltatnom kételyeit. Ha pedig nagyon sarokba talált szoritani, mit is szoktam volt akkor mondani? Ah, igen, itt a baj... párszor így vágtam ki magamat: "no majd később, ha okosabb leszel... majd megmondom tizenhatéves korodban!"

"És ő, úgy látszik, nem felejtette el ezt. A minap is oly furcsán beszélgetett velem; a régi gyermekkérdést tette föl, de más hanglétséssel: "Papa, mi van ott a falon túl? Mikor megyünk már ki egyszer, — még mindig olyan rosszak odakint az emberek!..." "Persze, hogy rosszak! — szóltam nevetve, — de miért kérde? Nem érzed boldognak magadat itt ebben a mi édenkertünkben?" Ő elgondolkodott: "De igen, papa, hanem azért mégis nagyon örülök a tizenhatodik születésnapomnak. Megigérted, sok — mindent

Dombrády Arisztid fáradtan, de megnyugodva tette le a pennát. Azután vette Bolivar-kalapját s tétován indult le a bástya lépcsőjén a parkba.

Ezalatt a kastély barokk-szárnyában folyik az egyhangú élet tovább. A sarokszobából egy spinnett-zongora halk szava hallatszik ki. Fehér ebben a leányos otthonban, minden: a függönyök, a falak, a vékonylábu, meredt empire-butorok s hőszinü minden-ségükbe csak a tömérdek virág visz bele valami ártatlan pompát. A szinte lábujjhegyen álló spinnett előtt egy magas dereku ruhás, lengő leány ül fehéren s szőfogaodón, de szórakozottan játszik valami komoly Bach-prelűdöt.

A három nevelő: a sovány miss Pinkerton, a vastag Immergrün kisasszony s a negédes mademoiselle Amélie, félkörben trónolnak háta mögött s kötelességszerűen ellenőrzik a leckét.

Amde az augusztusi hőség furcsa valami, kifog az még a legoklevelesebb északnémet nevelőnőkön is. Éva pár pillanat mulva már észreveszi a dolgot, — még nem mozdul, csak egyre halkabban, altatóbban kezd játszani. Egyszerre azután ujjai egy megrengő akkorddal lesiklanak a billentyűkről. Óvatosan fordul meg, nézi az alvó nevelőnőt, majd hirtelen fény villan meg nagy sötét szemében. Riadt özként szökik föl ültéből, — nesztelen oson el Immergrün kisasszony mellett s a következő perében már kint is van a folyosón. Itt egy pillanatra megáll s ijedten néz körül, azután, mintha fojtogatná valamit, szinte indulatosan kap a kebléhez. Nem érti a dolgot, maga sem tudja ő, mi dúl benne úgy és miért, csak — nem bírta volna ki tovább odabent! Jaj csak hogy egyszer megszabadulhatott pedáns kisasszonyaitól, akik soha egy pillanatra nem hagyják őt magára! No most végre szabad, az egyszer örízetlenül maradhat. Enyém a világ, gondolta fölélegezve, az egyszer azt teszem, a

mit én akarok... De hát mit tegyen? Homályosan csak annyit érzett hogy valami üzi őt ebből a házhoz ki a szabadba. Igen, ki a szabad levegőre, — hadd fusson, hadd szaladjon, hadd tombolja ki magát a park illatos, nyári hevében!

A gróf a nyírott fasorban már a gyepszínháznál tartott, amikor a neszre meg kellett fordulnia. Tétova léptekkel, kihevülten látta jönni a leányát és döbbenve állt meg. Nem értette a dolgot: mit akar, hová siet Éva e szokatlan déli órában így egyedül? Ösztönszerű aggodalom fogta el, — már-már rákiáltott, de azután okosabbat gondolva, az egyik bokorkulissza mögé rejtőzött. A leány sietősen tünt tova mellette, arca szinte lángolt. Egy pillanatra még habozott, azután lefordult a sétányról és futva végort neki az egyik nagy gyepszöngyegnek. Dombrády Arisztid utána, a bokrok fedezete alatt lelkendezve követte.

A Pán rekkenő déli órája volt az, amikor fűszál nem mozdul, levél nem rezzen, csak a mámoros virágok ontják illatuk tömjénjét a nap fénynek, — az a forró pere, amikor az egész természet ünnepe és zümmögve zengi az élet ujongó örömét. Évát szédítette ez a káprázat, keble dagadt és győnáorítottan csak futott tovább a mérhetetlen gyepszöngyegen át. Végre a tó partján zihálva állt meg s roskadt le az egyik márványlócára. Pihegő fiatal testének oly jó volt az a hideg kövön elterülni: a fáradtságtól élvetegeen nyújtózott ki rajta s behunyta a szemét. "Holnap leszek tizenhat esztendő, — gondolta, — holnap atyám sok kérdésemre fog felelni, őh csak volna itt már az a holnap!..." Szíve úgy dobogott, majd megszakadt: a gyötörő kételyek és még gyötörőbb sejtelmek rajja ujból ellepte elméjét. Zsibbasztó volt ez a kín, reszkettett bele, — úgy érezte magát, mint az az alvó, aki mindenáron ébredni akar és mégsem tud... Rezenve szökött talpra s meglepetten bámult maga elé. Nem értette: mi ez a nyughatatlanság benne? miért szalad így világgá?... Tehetetlenül rázta karjait, már-már könny szökött a szemébe. Oly nehéz volt rajta minden, de hiába dobta le szalmakalapját, hiába tépte le nyakáról a szalagot, egyre jobban fojtogatta az a lázas nyughatatlanság. Hová, legény, mit tegyen? A vároromra nézett: hátha oda följutna? Azután arra gondolt, hogy evezni fog. De ez sem volt inyére, unottan rugta be a esonakot a fodrosodó vizre...

Ott állt a tó partján és lihegve tekintett föl a magassba. Csodás pere volt ez, ő, aki eddig némának tudta ezt a zöldelő mindenséget, most, hogy így egyszer végre egyedül volt közepette, megdöbhent a természet beszédes fenségétől. A toronyosodó százados fák, a bokrok, a virágok, még a szálló pillangók is rejtelmes új nyelven szólaltak meg körülötte. Mit mondanak? Előrehajolt s visszatartott lélegzettel úgy hallgatózott... Azután egyszerre felni kezdett. Szaladt tovább a park mélyébe.

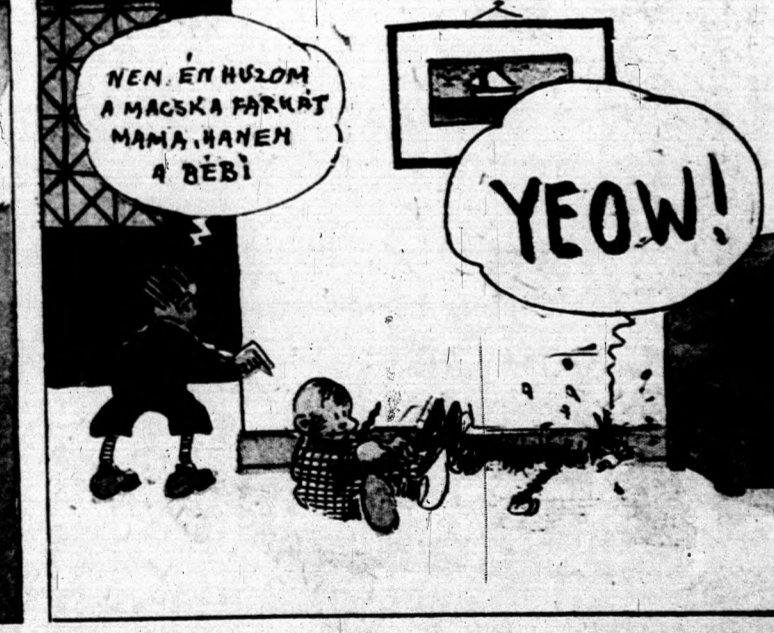
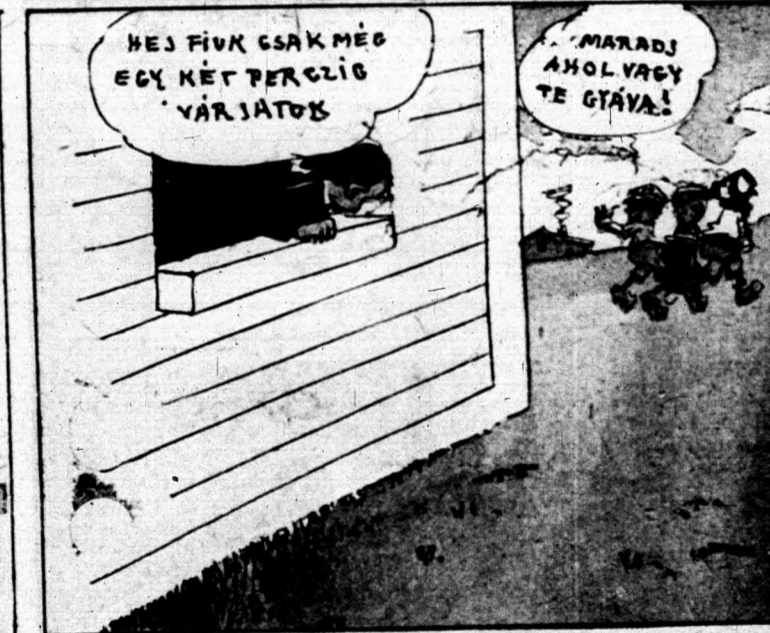
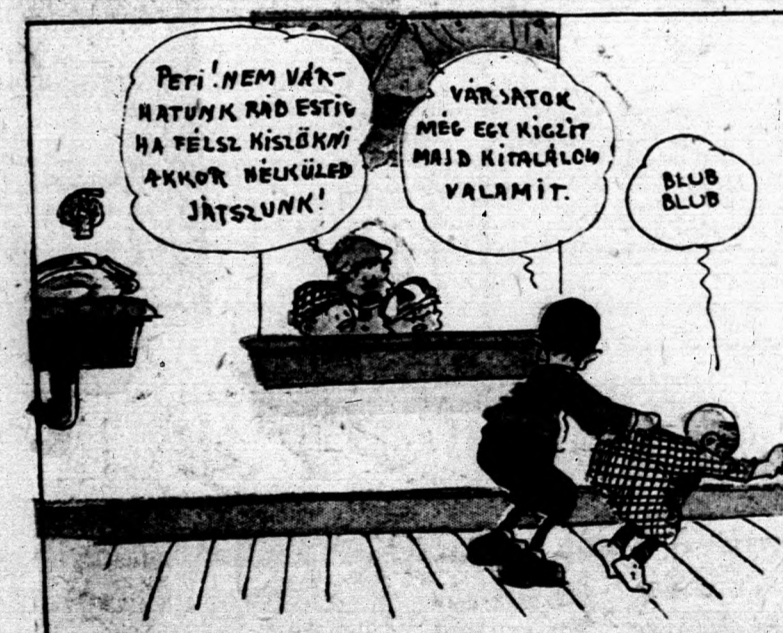
Hol is volt? Szédületében alig ősmert a tájra. Egő arccal támaszkodott oda egy fa törzséhez és csak tehetetlenül tördelte kezét: "Tudni akarom azt, amit nem tudok... tudni akarom, mi van ott a falon túl..." De hát hiába másszik ő itt föl akár a legmagasabb fára, mégsem lát ki fogságából. Tanácstalanul nézett körül.

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

Csintalan Peti Kalandjai

AVASÁRNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Rajzolta: Gene Byrnes

Történet a fedélzetről

AMIG a gözös nyugodtan szeldeste az ocean hulláma, a társaságból valaki azt indítványozta, hogy játszunk társasjátékot. Még pedig olyant, hogy kiki mondjon el egy történetet, s aki a legunalmasabb lesz, az fizesse az ebédhez a pezsgőt.

A társaság legidősebb tagja, egy nyugalmazott tengerész-kapitány mondta a legelsőt. Ime ezt:

Egy monte carlói ember, aki francia kereskedő-hajón szolgált, egy napon váratlanul hazaérkezett Monte Carloba. A tengerészek többnyire váratlanul érkeznek haza, mert az időjárás viszontagságait nem lehetvén kiszámítani, a hajók rendetlenül, nem pontosan jönnek-mennek. A mi monte carlói emberünk, mint férj érkezett haza váratlanul, aminek az lett a következménye, hogy a szeretőt súlyosan megsebesítette, a hűtlen feleséget pedig megölte.

A futólépésben érkező rendőrök eleszték és a kaszárnyájukba vitték a gyilkost.

Monte Carlóban ilyesmi nem igen szokott történni s napokig nem beszéltek egyébről a parkban, a terraszon, a kávéházban és még a nagy vezetésben levő játékosokat is érdekeltte egy pillanatra az eset.

Az esküdtszék összeült s könyörtelenül halálra ítélte a gyilkost, miután előbb a közbíró fényesen bebizonyította az asszony ártatlanságát. A közbíró nőtlen emóer volt, s mint ilyen, a szeretőnek fogta pártját.

Az eset a fejedelmet — tudniillik a monakói fejedelmet — is nagyon érdekelte, hisz az ő uralkodása alatt ilyesmi még nem fordult elő s pár nap múlva — reggeli sétája alkalmával — már kérdezte a törvényszék elnökétől:

— Mikor lesz a kivégzés?

Az elnök mehökkent, egy darabig hallgatott, végre megszólalt:

— Fenség, egy dologról megfelelkezünk.

— Miről?

— Hogy Monakóban a hóhérallás nincs rendszeresítve. Állami szervezetünk tökéletes, de a hóhérlás hiányzik belőle. Erre nem gondolt senki.

— Baj, baj. Há most mit csináljunk?

— Vólna egy szerény indítványom!

— Nos!

— Törölje el fenséged a halálbüntetést!

— Szívesen, de majd csak ezután. Előbb ezt az embert le kell nyakaztatni, különben nevetségessé tesszük magunkat.

A fejedelem egy darabig gondolkozott, aztán mondá:

— Egy eszmém van. Jó viszonyban vagyunk Franciaországgal s kölcsön kérjük tőle Deibler-t, a párisi bakót.

Az eszme tetszett az udvarnak. A fejedelem eszméje mindig tetszik az udvarnak. De a francia köztársaságnak nem tetszett. Párisból azt írták vissza, hogy Deibler urat, ki csak Franciaországban hóhérl, másutt, ha kivégzésre vállalkozik, közönséges gyilkos, nem adhatják oda.

A fejedelemnek még egy eszméje volt. Ez is tetszett az udvarnak. Meg is írták rögtön Párisba, hogy Deibler ur csak maradjon nyugton Párisban, majd ők hálhoz szállítják neki Beaufront urat, a gyilkost s végezze ki Párisban. Egy pár ezer frankot nem sajnálnak érte.

Az akadémikusok republika ezt se fogadta el. Azt felelte,

hogy Deiblernek csak azokat van joga kivégezni, akiket francia törvények szerint, francia területen ölnek el.

Mikor ez a válasz megérkezett, akkor már a fejedelemnek sem jutott eszébe semmi. De a főlovászmester egye esavart az elméjén, s kibugygyant belőle a következő eszme:

Ő fenségének a monakói fejedelemnek megkegyelmezési joga van. Gyakorolja most ő fensége ezt a szép jogát s a halálos ítéletet változtassa meg kegyelem útján élethossziglan tartó börtönre.

A fejedelem kapott rajta s kiállították nagy peccás levelet, melyet kellő ünnepélyességgel felolvastak a gyilkos előtt. A gyilkos meg volt halva, s könyvekkel szemében szólt:

— Hol az a börtön, nemes uraim? Vigyenek oda tüstént!

Az államügyész mehökkent s szóla:

— Nono, ne ply sietve!

Azzal oda sugta a bírónak:

— Hol is van az a fogház?

A bíró tovább sugta a zsandárkapitánynak:

— Ugyan kérem, hol is van az a fogház?

A kapitány rá nézett s felelt:

— Majd mindjárt megtudom.

Csak egy kis türelmet kérek.

Ezzel egy strázsmestert elszalasztott a rendőrfőnökhöz. A rendőrfőnök futott a miniszterelnökhöz, ez a főudvarmesterhez s együtt futottak a fejedelemhez. Mikorra oda értek, készen volt a felelet:

— Fenség, mit csináljunk a fogollyal? Nincs fogházunk.

A fejedelem elbámult. Most van egy élethossziglan való fogságra elítelt foglya és nincs meg a hozzá való fogháza.

— Hát semmiféle tömlőcünk nincs?

— Van a rendőrségnek egy pinocéje, ahol együtt vannak a zsebtolvajok, részeg emberek és az utcai esendhábóritók. Oda csak nem tehetünk egy gyilkost, élete fogytáig?

Igaz, előkelő büzös, nagy gazember, esinján kell vele elbámi. A fejedelem is elismerte.

Béreltek tehát Monte Carlóban egy alkalmas házat, nagy udvarral, melyet magas kőfal kerített. Óriási betűkkel ráírták: Fogház, s bekísérték oda Beaufrontot.

Melléje fogadtak két őrt, mind-egyik kapott 300 frank évi fizetést Hármuknak főzött egy vén szakácsné.

Egy darabig ment minden a rendes kerékvágásban: a két porkoláb őrzött, a vén szakácsné főzött, a fogoly lakott. De az őrk szörnyen unták magukat s végre egyikök egy Maltába vitorlázó-hajón megszökött, mint mattróz. Ekkor a másik még jobban unta magát s végre ő is beállit a fogházigazgatóságához (mert fogház lévén állították rögtön igazgatóságot is), mondván, hogy ő több-

bet-nem őrzi a gyilkost.

Es Monte Carlóban nem akadt egyetlen egy ember sem, aki vállalkozott volna rá. A fejedelemség lakói a szabad tengerészelethez vannak szokva s örökké a Földközi tengeren kószálnak.

A fogházigazgató rögtön Beaufronthoz sietett és megígértette becsületszavára, hogy nem fog megszökni. Jutalmul megengedte neki, hogy a fogházudvaron sétálhat, reggeltől estig.

Beaufront örömmel fogadta az ajánlatot s az első napokban tele tudóval szivta a jó meleg, friss szabad levegőt. De az udvarba behallatszott a monte carlói élet vidám zaja, a terraszon játszó zenekar hangja, a gyümölcsárusok kiabálása a frissítőt hordozó fiúk lármája, s Beaufrontban felébredt a vágy, egészen szabadnak lenni.

Elküldte a vén szakácsnőjét a főházidirektorhoz azzal a kéréssel, hogy esukják gt vissza, mert visszavonja a meg nem szökésre adott becsületszavát. Sőt mind-

ent el fog követni, hogy megszákhelessék s ezt mint becsületes rab, előre bejelenti.

A fogházigazgató személyesen látogatta meg az őszinte foglyot.

— Uram! Az isten áldja meg, álljon el szándékától! Ne éljen viszsza helyzetével! Inkább még javitunk rajta. Tudja mit? Adja becsületszavát, hogy nem fog megszökni és én, a fejedelem nevében megengedem, hogy szabadon járhaszon-kelhessen Monaco egész területén. Csak kosztra és hálásra jár vissza a fogházba.

Beaufront beleesapott a fogházigazgató tenyerébe s az alkut megkötötték. Így a fogoly meg volt mentve Monaco számára s a fogházigazgatói állás sem vált fölöslegessé.

Beaufront egy ideig igen jól érezte magát, de a vén szakácsné szicíliai főztjével kezdett torkig lenni. Egy napon össze is szidta az asszonyt, mert iszonyuan elrontotta a cserebogár-mártást. A szakácsné dühösen felmondott neki és rögtön otthagya őt.

A fogházigazgató sietett a nagyfontosságú rabnak a vendéglőben abonálni. S egy napon az a kis Európa, mely Monte Carlóban tartózkodik, nagy elszörnyedéssel látta Beaufrontot megjelenenni a terraszon, s uri kényelemmel elfogyasztani több fogásból álló uri ebédjét.

Nagy volt a fölháborodás, különösen a németek közt. Az amerikaiaknak igen tetszett a dolog, hogy egy élethosszig tartó fogságra ítélt rab a monte-carlói terraszon, Európának egyik legelőkelőbb s legdivatosabb helyén foggyassza el ebédjeit s szivarjait. Eredetnek találták.

De a németek megbotránkozása ragadosabb volt, mint az amerikaiak tetszése. Európa a németek pártjára állt s a hatóságok kénytelenek voltak e szerint intézkedni.

Egy napon egy rendőrtisztült az ebédő Beaufront mellé, aki a zenekar után fűtyölte a keríngőt.

— Fogoly ur, tesztek önnek egy ajánlatot.

— Nos, mi az?

— Ön gyilkos létére nagyon rosszul érezheti magát ily előkelő társaságban.

— Sőt ellenkezőleg, igen jól érzem magamat.

— No, de be fogja látni, hogy ez nem existencia egy komoly embernek.

— Annak nem. De in nem vagyok komoly ember; én elítelt rab vagyok. Külneben halljuk az ajánlatot.

— Szökjék meg Monakóból!

— Mit jut eszébe? Én becsületszavam adtam s becsületes ember megtartja szavát.

— Kap a fejedelemségtől 5000 frankot utravalóul.

— Nem tehetem. Ugy az olasz, mint a francia hatóságok szegyenszemre visszatoloncolnának. Én életfogytig Monte Carlo rabja maradok.

Az ujságok ujra erős támadást hoztak a feleségyilkos szereplése miatt. Már francia, német és angol lapok is mulattak rajta.

A rendőrtiszt szökés esetén 10.000 frankot ígért Beaufrontnak, aki már a lábait is felrakta a székekre s úgy fixirozta az elegáns világot. Beaufront vállalt és tovább szivarozott.

Végre egy hét múlva lágyulni kezdett.

— Ötvenezer frank? Kérdé a tisztet.

— Onyi.

— És egy dekrétum, mely kijelenti, hogy ártatlanul ítélték el?

— Ugy van.

— És a dekrétumot hivatalosan megküldik Franciaország minden városának?

— Meg.

— Mert, tetszik tudni, ott a barok letelepéni.

— Helyes nagyon helyes.

— No, Isten neki, ilyen feltételek mellett szököm.

Fölkelt, eldobta szivarját, másikkra gyujtott.

— Gyerünk.

— Másnap pénzzel és dekrétummal a zsebében, zsandárfedezet alatt a határ felé kísérték. Az egész fejedelemség megkönynyebült sóhajjal nézett utána. A tüzoltók kikísérték és a fetheruhás leányok is. Mikor a határt átlépte, a zsandártiszt utána kiáltott:

— Hallja, Beaufront, maga mégis nagy szamar!

— Miért?

— Mert nem kért inkább egy zsíros hivatalt?

A történet tetszett. A kapitánynak nem kellett pezsgőt fizetni.

Aforizmák

Mily kellemes modort és előzenyiséget tanusitanak sokan, midőn a kötelességek alól részben vagy egészen való kibuvásról va szó.

A jószívű jutalma, hogy nemcsak a maga, — hanem a mások örömét is élvezi — a rossz szívű mások előnyeit is azonosítja saját bajával.

Ha olyanok, ki felett pálcát törtek — még akad védője, az sikert csak úgy érhet el, ha védelmét váddal kezdi.

Minden ember okosabbnak tartja magát másoknál, mégis mennyi ostoba ember van a világon!

Az

Mitől tart is, ahol min rektora. a kiaiak ismét tapsolják esetén kész tani, hogy n kins Jenny csak egy eü maga elvált s akinek sze ne veszedele egy nem fog Azt eltemet sirba, akáres jen hát nyu je gszé az. csak maga mikor szü valódi ászo den áldozat ra. Én fois lán azért sá vedélylyel.

— Nem szerettet én tette, mert maga pedig dotta az éne ga azt mot gem. Én is magának is maga nagy valódi érzés ban. Én ma tam a bolg el tudta hi áldozását. F rült tisztán mely oly zárva, és, álnokságy, gyetlenségé nagyon mély valóa és g mit mondj basználta fo való és gá vesztébe sód ja, hogy ma az én hiszél a bődögta büzös, min liottta? Mos bé magában magát mun mire képes.

Sorégy lesütött szeg emelte a fra nak megsza muszi kifeje zott. Elszá nyegetően u

— Mi aka te éles há

Vagy Isten lás? Elvesz hogy mily léptem köz zam a hiná az esztét ve

Kedvesem lenni? Ez még nagyol Mi nem hüz

bajból, mer csak egy k delemről. ha szorosap

fogom mag legyén gond magát. Az

vólna, hogy bátorsága! modni, mint helyett, hog

létére szem valahol, há tudnak gy

bosszuállás emberek bö zett már a

vetemedett, a másik n — Nem! semmiről se

Az örvény fenekén

Regény. Irta Ohnet György

Mitől tarthat Tragomer részéről is, ahol minden pályatársa, a direktora, a publikuma, az amerikaiak ismerik, akik két év óta tapsolják és a kik szükség esetén készen volnának bizonyítani, hogy maga csakugyan Hawkins Jenny kisasszony. Ninesen, csak egy ember a világon, akít a maga elváltozása nem szedne rá s akinek szeme elé nem kerülhetne veszedelem nélkül. De ez az egy nem fog megjelenni sohasem. Azt eltemették élve, olyan biztos sirba, akárcsak meghalt volna. Eljén hát nyugodtan, Lea, de szedje össze az energiáját úgy, ahogy csak maga tudja összeszedni, a mikor szüksége van rá! Maga valódi asszony, Lea, képes minden áldozatra és minden infámiára. Én fölismerem magát és talán azért szerettem oly örült szenvedélyvel.

Nem úgy, Jean, ha maga szeretett engem, hát csak azért tette, mert én Jackot szerettem, maga pedig gyűlölte őt — mondotta az énekesnő szomorúan. Maga azt mondja, hogy ismer engem. Én is ismerem ám magat: magának iszonyatos a lelke! Oh! maga nagyon ügyes és remekel valódi érzéseinek az eltitkolásában. Én magam is elég ideig voltam a bolondja. Maga velem is el tudta hitetni szerelmét, önfeláldozását. Hanem végre is sikerült tisztán látnom lelkében, a mely oly mesterségesen el van zárva, és fölismerem benne az álnokságot, feltékenységet és kegyetlenséget. Bizonyos, hogy Jack nagyon méltatlanul, nagyon alávalóan és gyáván viselkedett! De mit mondjak magára, aki arra használta föl az ő méltatlan, alávaló és gyáva viselkedését, hogy vesztébe sodorja vele? És ki tudja, hogy maga is nem élt-e vissza az én hiszékenységgemmel és hogy a boldogtalan nem volt-e kevésbé bűnös, mint a milyennek maga állította! Most már nem bízom többé magában Sorége, mert láttam magát munkában és tudom, hogy mire képes.

Sorége rendes szokása szerint lesütött szemét, élesen és szurósan emelte a fiatal asszonyra és arcának megszokott, édeskésen alamszi kifejezése hirtelen elváltozott. Elszántan, kegyetlenül fenyegetően ugrott föl.

Mi akar ez lenni? — kérdezte éles hangon. — Kétkedés? Vagy Isten boesá, tán lelki furdalás? Elveszti a fejét? Elfelejtí, hogy milyen körülmények között léptem közbe, hogy magát kihuzsam a hinárból, amikor már majd az esztét vesztette rémületében? Kedvesem, tán hálátlan akarna lenni? Ez nagy gyöngesség és még nagyobb oktalanság lenne! Mi nem húzhatjuk ki magunkat a bajból, mert ne felejtse, hogy csak egy kis bajról s nem veszedelemtől van szó — csak úgy, ha szorosan összetartunk. Én nem fogom magát elhagyni, csak arra legyem gondja, hogy el ne árulja magát. Az ördögbe is, azt hittem volna, hogy erősebb lábón áll a bátorsága! Kész volna megfutnodni, mint valami francia nő, a helyett, hogy igazi olasz asszony léte szembezállna? Pedig, ha valahol, hát a maga hazájában tudnak gyűlölni és értenek a bosszúálláshoz. Ott vér folyik az emberek bőre alatt! Megfeledkezett már arról, hogy Jack mire vetemedett, meg arról is, hogy az a másik mit vétett?

Nem! Nem felejtkeztem meg semmiről sem. Ha kiállott kegyet-

len szenvedéseimnek az emléke nem támogatott volna, nem birtam volna megélni. Még így is rettenetes éjszakákat töltöttem, szemem előtt a halott asszony képével...

Elfojtott hangon beszélt, hanem azért Sorége mégis nyugtalanul tekintett körül, mintha meg akarna győződni arról, hogy senki sem hallhatta őket. Mint a macska, lépkedett óvatosan az ajtóig, halkán fölnyitotta, benézett a szomszéd szobába, meggyőződött róla, hogy üres és ugyanolyan óvatos halk léptekkel tért vissza a fiatal asszony mellé.

Csak arról van szó, hogy nem szabad ostobának lennünk — mondotta szeliden. — Lássuk csak, édes kis Leám, csak nem fogsz tâu e miatt fölindulni. Én itt vagyok, hogy szükség esetén védelmedre keljek. És ha Tragomer gyötörni találna, hát majd észre tértem én ő kelmet. Jöjj ide mellém, ne gondold egyébre, csak a diadalodra és fogadj egy kicsit szívesen. Ugy sem igen gyakran láthatjuk egymást... és te tudod, hogy mennyire szeretlek.

Megfogta kezét és ajkához emelve, kéjesen csókoltatta hajlékony csuklóját és hófehér karját. Lea gorbombán háritotta el magától.

Oh, csak semmi tettetés! Elfelejtí talán, hogy néhány hét múlva megházasodik.

Sorége kacagott. — Mit bizonyíthat ez? Csak nem hiszed talán, hogy, mert házasodom és feleségül veszem azt a szögletes arányrudat, amelyet Harvey kisasszonynak hívnak, hogy téged nem szeretlek. Nagyon jól tudhatod, kicsikém, hogy ezzel csak kitünő üzletet csinállok. És ha majd sikerült gazdagon házasodnom, te, édesem, nagyon hamar el fogod felejteni a házasságomat, ha velem élvezed gazdagságomat!

Hawkins Pjenny egy pillanatil némán maradt, aztán komoly és határozott hangon mondotta:

Figyeljen, Sorége, itt az ideje, hogy nyíltan beszéljünk egymással. Mi sokkal jobban tudjuk egymásról, hogy mik vagyunk, hogysem haszon nélkül egymást megcsalni próbáljuk. Maga szeretett engem, az igaz, de micsoda szomorú és szegyetlen szerelém! Én elszenvettem az akaratát és engedtem önnek, mert halálos félelemben tartott. Maga rettenetes volt fékezhetetlenségében! Emlékezzék az első, Boulevardban eltöltött éjszakára, a mikor Angliába menekültem Baud Jeanette neve alatt. Maga fenyegetett, megfélemlített, és ha férfi valaha visszaélt egy asszonnyal, hát maga volt az akkor este. Ha erőszakot követelt el valaki szellemileg, hát maga elkövette azt a bűnt. Maga meghajlásra kényszerített engem, azt kiáltva felém: vagy az enyém lész, de azonnal, vagy börtönre juttatlak még ma. Ha nem engedtem volna, maga féktelen dühében képes lett volna engemet följelenteni, még mielőtt hajóra szállhattam volna.

Igaz-e az? És én, haragomban cik-

korgó foggal, a félelemtől könnyben ázó arccal, fölháborodva az utálat és gyűlöletből, engedtem. És ön, szörnyeteg, mintha gyönyörűségét lelta volna a harag és kétségbeesésem okozta remegésemben. Minél jobban igyekeztem öntől szabadulni annál kegyetlenebb lett szenvedélyében. Azt lehetett volna hinnem, hogy csak dacolásomat szereti és hogy nagyobb gyönyörűségét lelta diadalában, mint szerelmében.

Sorége, egykedvűen, lehunyta szemmel hidegen mosolyogva felelte:

Van valami igaz e dologban, de te tulzatsz. Nem vagyok banális szerető, de nem vagyok szörnyeteg sem és az ördögbe is, nem tartom éppen szükségesnek, hogy egy szép száj sikogasson azért, hogy nagyobb gyönyörűségem teljék csókjában.

Hanem engedd meg édes kis Leám, hogy figyelmeztesselek, mennyire nem helyesen okoskodtal, hogy ugyanakkor, amikor értésemre adod szándékodat, hogy

ni, sem tehetne másképpen, ha csak ez nem régi kegyetlenségének a föltámadása amely arra készíti, hogy mint a tigrisek szokták, a karmaival cirógasson...

Mosolyogni próbál, de a mosoly remegett a szája szélén. És ha Sorége fölemelte volna lesütött szempilláját, aligha lett volna meglepődve kedvese tekintetével. De meglehet, hogy így is jól látta, mert különös képességei voltak. Így szólt:

Nagyon helyes, kedvesem! Látom, hogy csillapodik. Ezt nagyon okosan teszi. Ma reggel csak azért jöttem, hogy figyelmeztesselek az esetleges találkozásokra, a melyeknek ki van téve. Majd estére valami egészen másért fogom meglátogatni. Ez a Tavistock-utca nagyon jól van megválasztva, az ember a központban van és mégis félreeső helyen. Ebben fölismerem a maga rendes tapintatát. A ház is csendes, maga egészen jó helyen van itten.

Fülkelt és fogta a kalapját, mint eg y távozni készülő látoga-

legesekélyebb kegyet is megvond tőlem, elárulod azt is, hogy tudod, mi mindenre nem képes pokoli energiám. Lássuk csak kicsikém, szedjük egy kicsit sorjába gondolataidat. Ha én csak ugyan az a félelmes fickó vagyok, akinek az imént mondtál, akkor határozottan nem okosan cselekszel, hogy így szembe szálaz velem, mert akkor előre és pedig bizonyosan tudhatod hogy kényszeríteni foglak, vagy pedig megtörelk.

Ezuttal merészen szembenéztek egymással mind a ketten, mint két ellenfél, a ki összeméri a fegyverét. De Lea sütötte le elsőnek a tekintetét és akár számításból, akár őszinte megadással mondotta:

Ne fenyegetsen! Hisz tudja, hogy azt bírom legkevésbé elviselni. Legelőször is durva bánásmódja volt ellenszegülésem legfőbb oka! Én nem kicsinylem a szolgálatokat, amelyeket nekem tett, de ne emlékeztessen rájuk olyan keményen! Ha készakarva szándékoznék maga ellen ingerel-

tó. De nála mindig az utolsó perc volt a legfontosabb és az utolsó mondata a legértelmesebb.

Ah! igaz, el is felejtettem megmondani, hogy tulajdonképpen miért is jöttem magához. Harvey ur holnaputánra néhány jó barátját várja ebédre. Nagyon szeretné, ha megnyerhetné magát néhány dal eléneklésére az est folyamán.

Hawkins Jenny elsápadt és remegő hangon kérdezte:

Kik lesznek a vendégek? Miféle kelepcebe akar ejteni? Micsoda kegyetlen megpróbáltatásnak tesz ki újra?

Sorége nyugodtan felelte:

A legutolsó megpróbáltatásnak. Ez után teljesen ura lesz a sorsának és semmitől sem kell többé félnie. Még rajtam is kiadhat, ha kedve tartja. Mert ezzel bizonyítani fogja Tragomer is Marenvalnak, hogy csakugyan Hawkins Jenny és hogy nekik nem is lesz más soha, csak Hawkins Jenny

(Folytatjuk.)

Melyik volt a bolond?

(Folytatás a 4-ik oldalról.)

Ime azonban egy verőfényes reggelen, fűge esacscika ügetett a királyi palota elé, hátán egy különös szerettel, akinek csupa tarka folt vala a ruhája, csörgősapka volt a fejébe nyomva. S a legkülönösebb, hogy nem ült a számon, mint rendesen szoktak, hanem háttal fordulva a fejének.

— Mért ülsz te így a paripádon, atyafi! — kérdezték tőle az ajtónállók, alabárdos legények.

— Mert az ember hiába néz előre: a jövőt úgy sem látja sohasem, csak a múltat. Az ostoba sors pedig oda viszi, ahova akarja. — hangzott a felelet.

— Aztán miért ilyen tarkabarka foltos a ruhád?

— Azért, hogy ha kikopik, soha se lássék rajta a foltozás.

— S miért van a csörgő a fejeden?

— Mert feleséges ember vagyok s ha hazamegyek, a sapka előre elárulja az érkezésemet s a feleségem elbujthatja az udvarlóját. Ilyenformán sok kellemetlenségtől kímélem meg mind a hármunkat!

Mely elmét válaszokat szájról-szájra adták a palotában s eljutának azok az udvarmester fülébe is, aki rögtön a kapuba futott, mert erős volt a gyanuja, hogy a böles érkezett meg Szukub-Ben-Nakira udvarából. Földig hajló tisztelettel járult a tarka ruhás jövevény elé, megtudakolván tőle:

— Mit keressz, ó tisztelelt méltó férfin?

— Keresem azt az embert, aki a birodalomban a leghatalmasabbnak, legokosabbnak s legerősebbnek tartja magát. Pedig nála sokkal hatalmasabb a felesége, okosabb még az udvarmestere is és erősebb a leghitványabb elefántja. Ugy-e, te is így gondolkozol róla, cimborá?

Az udvarmester nem téhetett egyebet, mint hogy kerekre nyitott szemekkel bámult a jövevényt. Mi tagadás, hisz ő is így gondolkozott uráról, a derék Merodák-Baladánról.

Nosza, lpholt is urához az örvendetes újsággal, hogy megérkezett a Szukub-Ben-Nakira udvarának kölesnadott kineve, a böles. Ltszállott trónusáról a király, nyomába tódultak az udvaroneok, úgy siettek a vendég üdvözlésére, aki nyalábra kapta, megcsókoltatta a királyt s azt mondta neki: "Testvérem vagy!" — Amit a király nagy bóknak vón és fölöttébb el volt általa ragadtatva.

Ah, — kiáltott föl, — te vagy, akit oly türelmetlenül vártunk; te vagy a világ legokosabb embere?

— Azt te magad se hiszed, a mit most mondtál, — felelt a tarka ruhás, vidám fickó. — Mert te önmagadat tartod a világ legokosabb emberének, nem engem!

A király bölintott s kénytelen volt magában elismerni, hogy a böles fején találta a szöveget.

Hanem átkozottul megéheztem az uton, komám, — folytatta a vendég. — Hol van terítve az asztal? Remélem, te nem teszel egyebet, udvaroddal együtt, mint hogy egész nap lakomázol? Ugy van ez mindenütt, a nép dolgozik helyettetek is, ti pedig jól laktok helyette! Ez a rend, mi-ó a világ.

Az udvari emberek bölintottak. Ez már okos beszéd, ezeket az igazságokat kell hirdetni szünte-

lenül a király előtt is. S a esodálatos férfi a lakoma alatt még jobban elragadta a társaságot. A minisztereket biztatta, hogy ne esináljanak semmit: legalább nem mondhatja a nép, hogy tetteikkel megrontják az országot. A királyt pedig ösztökölte, hogy véssesse kőbe még halála előtt az élete történetét, úgy, ahogy ő akarja. A többi királyok is mind így cselekszenek s az utókor aztán bámulja és magasztalja őket egekig. Amire ő felsége elérzékenyedve ölelte keblére a böles férfit...

Am legjobban megállapította népszerűségét és megvetette tekintélye alapját a jövevény másnap, amidőn két pörösködő atyafi járula a király elé, akik éktelen veszekedést esaptak az apjukról rájuk maradt birtokon. Megértvén pedig a dolguk velejét a böles, mondá:

— Uram király, akármilyen ítéletet hozol, ezek között sohasem lesz békesség. Hanem vedd el tőlük a birtokot, legyen a tied: akkor nem lesz min veszekedniök!

Merodák-Baladán nem idegenkedett a döntés e módjától s valóban a két civakodó atyafi leborgasztott fölvel, némán távozott magas színe elől. A böles pedig hátra ütötte az egyik nagy szakállu birót:

— Ilyen ítéleteket hoztok ti is, komám! Csak hogy restelletek bevallani. Pedig mindig ilyen volt az igazság a földön...

S a királyné? A hosszú fehér szakállu Merodák-Baladán fiatal, lángoló vérű felesége! Aki olyan csufosan megjárta a bolonddal, nem próbált-e szerenését a bölesessel? Bizony, most nem kellett neki kezdenie a kalandot. Illatos gyönyörű este sétálgatván a kert homályában, melléje suhant a tarka ruhás férfi:

— Szép asszony, aki az urad ősz szakállára és a te hamis szemeidbe pillant: az úgy is tisztában van a helyzettel...

Az asszony bámulva állott meg a vesébe látó böles előtt.

Különben, — folytatta az, — erősen hiszem, hogy Merodák-Baladán is mindent tud és szépen belenyugodott a megváltozhatatlanba... Minek eselnád hát meg szegényt azzal, hogy nem csalod meg?...

S másnap, a királyné találkozván férjével, fölöttébb nyájas és

turbékoló módra viselvé magát a jószívű, elnéző Merodák-Baladánal szemben s nem győzte előtte magasztalni Szukub-Ben-Nakira bölesének tüneményes lángeszét. Ami aztán arra bírta a kegyes fejedelmet, hogy egy nagy pecsétes levélben kinevezte a ritka férfit a Tudományok Akadémiájának igazgatójává, hogy böleségének színmezét a birodalom ifjusága is éldehesse.

Es eltele az esztendő, amely időre kölesön adta a barátságos Szukub-Ben-Nakira az ő bölesét és bolondját; amikor is eljőve Merodák-Baladán birodalmába, hogy őket ismét hava vigye. Beköszöntvén pedig a háromszáz elefánt urához, kérdezte tőle:

— Hogy tetszett néked bölcsem és bolondom, hatalmas barátom?

— Bolondod kellemetlen fickó, — mondá Merodák király — és csak az irántad való barátság tartoztatott, hogy őt a legsötétebb tömlőre fenékre nem dobattam. A bölesed ellenben nagyszerű ember, akire egész birodalmam hódoló tisztelettel tekint... Nézd, most is ott sétál feleségemmel a kertben... Ó mennyi föl-séges, lélekemelő tudományt tanult tőle az az asszony!...

Szukub király egy pillantást vetett a kertbe és összesapta a kezét:

— Szerenesetlen! Hiszen te öszszetevésztetted ezt a kettőt! Hiszen az, akit te bölesnek állítasz, az a bolond; s akit te bolondnak szidalmazol, az az én nagyhirű bölesem és prófétám!

— Mit mondasz? — gyökereztek egyszerre a földbe Merodák-Baladán lábai. — Hát ti azt a rideg bolondot bölesnek és prófétának tartjátok? Hát igaznak véled te azokat, amiket ő hirdet?

— Bizonyára.

— S vajjon felosztottad te földjeidet birodalmad szegényei közt és megnyitád palotáidat a hajléktalanok előtt?

— Azt már nem cselekvém. — S egyáltalán úgy éltek-e ti, mint ahogy a böles tanításai parancsolják?

— Azt a bolondot nem teszszük.

— Ellenben úgy éltek, ahogy a bolond beszélt?

— Természetesen.

— Akkor hát nem értelek beneteket, hogy mért tartjátok azt a férfit bölesnek és mért a másikat bolondnak?

Mondá Merodák-Baladán és sokáig fejcsóválva gondolkodott a szomszéd király felfordult eszejárásán:...

A helyes bánásmód.

(Folytatás a 6-ik oldalról.)

sok fölöleges szótól, amikre a borbély megtanította. A beszédnek pedig sohasem volt barátja. Feszült kíváncsisággal nyomta a fülét az ajtóra és minden szót jól hallott.

— Hogy a Sanyi téged elvenne, — mondta benn a gazdaasszony, — ugyan már no, ez nem komoly dolog!

— Az ő szándéka egész komoly, — nevetett újra a leány.

— És mit feleltél neki?

— Mit? Igent mondtam, édes apám! Mit érek ezzel, ha Sanyit nem szeretem!

— Szeretned kell, — dörgött a gazda, magáról ismét megfelledekezve.

Az asszony majdnem elkáromkodta magát.

— Ez el fog ma rontani mindent! — mondta magában. — Alig engedni az embert rendesen beszélni.

— Szeretnem kell! — ismételte Cili, magából kikelve. — Így még sohasem beszélt velem, édes apám!

— Jobbat sohasem találisz!

— Könnyen beszél. Nekem keil a Sanyihoz hozzámennem, nem magának. Inkább hajadon maradok egész életemre vagy zárdába megyek.

— Magam is azt mondom, — szölt közbe az anya, aki minden reményét erre az utolsó kártyára tette föl. — Teljesen igazad van Cili. Nem tudom, hogyan beszélhet apád ilyen bábarságokat. A Sanyi a te urad! Neveléses! Ha az egész portája a háza tetejéig csupa arany lenne, akkor sem adnák soha hozzá.

— Nem adna hozzá! — kérdezte Cili. — Ébredő harag hangzott a szavaiból. Föltámadt benne az ellenmondási kedv.

— Persze, hogy nem, mit esinálnál olyan buta emberrel. Okos leány vagy. Te csak oly férfihoz mhetisz, aki okosabb nálad, aki mindenhez jobban ért, mint te, hogy ő lehessen az ur a háznál.

— Olyan éppen nem kellene.

A gazdaasszony úgy tett, mintha nem értette volna a közbeszólást. Diadalmas pillantást vetett az urára. Hadd érse meg végre, hogy megtalálta a tárgyalás helyes irányát.

— Minthogy pedig Sanyi nem ilyen, — folytatta, — nem tudám szivlelni és jobb is, ha hajadon maradsz.

— Ezt nem látom éppen be. Miért maradnék hajadon? A Sanyival meg lennék elégedve.

— Mit? Meg lennék vele elégedve?

— Meg én, édes anyám. Ha fontolóra veszem a dolgot, nem is találhatnék jobb férjre. Talán azt hiszi, olyan kellene nekem, aki ur lenne a háznál! — Azt már nem. Ha gazdaasszony leszek, én akarok az ur lenni a portán, mint maga édes anyám!

— Szégyeld magad, miféle beszéd ez!

— Igazad van! — hangzott a kályhapadról. — Cili okos leány.

— És mert okos vagyok, Sanyihoz megyek. Majd megmutatom neki. Azzal a butával azt fogok tenni, amit akarok. Tudja édes anyám, kinyitotta a szememet, nem kerülöm hát el vakon a szerenésémet. Ha jön a Sanyi és megkéri a kezemet bizonyosan igent mondok.

Sanyi azonban nem jött. Ugy ment ugyan azon a napon haza, mint egy leforrázott kutya, de hamar megvigasztalódott. Amit Kovácsék szobanajtáján át hallott, örökre elvette a kedvét a házasságtól.

ASSZONYOK, LEÁNYOK

ne késsenek az elődrukkolt hazai mintájú párnahajak, abroszok, kástinakarók, konyhadíszek és különféle más

KÉZI MUNKÁKRÓL ÉS MOSÓ PAMUTRÓL

szóló árjegyzékemet kérni.

Ha holmijaim nem megfelelők, az árut becserélem vagy a pénzt visszaküldöm.

Tiszteletes kiszolgálásomat bármely trentoni vagy roeblingi család igazolja.

KÉRJEN ÁRJEYZÉKET.

JOHN FEHÉR

92 Jackson Street, Trenton, N. J.

A s

EZER és ezer csak volt bernek, hogy tassa: mi is az a szerevezetben sziv, mirevaló 1620. esztendő Harweynek ke hogy valaki kö gának a kérdést dék, ami őt va részében, ugy szurjuk az emb löle, mint a gyú

Harwey hama feladat megold len egy módszer testét felnyitni dolognak.

Mindenképp hogy hol van a vér. Ilyen mo tott a szivhez. Átvágta a sziv esőveket. Már tosbabb adata.

vek egyik esop ömlik a vér, a a szivtől el a felé. A követé az ereket külön ágazásaiig. Így jutnia, hogy a csoportja közi megy, míg a m a test többi rész után felvágta.

Egy izmos tdy amely magassá tól teljesen elz látta, hogy a jobb sziv) vék hal fele a bal szér olyan vast

9. Jobb-kam 12. A tüdőfötü visszerék, áme vezetnek. 7. A 6. A test fővis pitvárbá nyál aorta árái, én nyaki szivvekh c) a szivizmo visszer egyhá minden dobbar saját magát lát

lódya, azt kelet mind a két sziv is két részre a kamrákra, de nem választja tice elzáró fal, három egymás oda mozgó hus ty: a billentyű vizzel töltötte hárttyák maguk get. Most ma olyan falak szükség van, ség; hol nyit Ezek után sot nyeket. Meg edény, amelyb folyik a vér van ilyen és p

A szív és a vérkeringés

Helyes bánásmód.

Folytatás a 6-ik oldalról.)
 leges szótól, amikre a bor-
 egtanította. A beszédnek pe-
 hasam volt barátja. Feszült
 sisággal nyomta a fülét az
 és mindazt szót jól hallott.
 hogy a Sanyi téged elvenne,
 dta benn a gazdaasszony. —
 már no, ez nem komoly do-

az ő szándéka egész komoly,
 etett újra a leány.
 és mit felelt neki?
 Mit! Igent mondjak, édes
 Mit érek ezzel, ha Sanyit
 szeretem!
 szeretned kell, — döngött a
 magáról ismét megfélelkez-

asszony majdnem elkárom-
 magát.
 Ez el fog ma rontani mindent!
 adta magában. — Alig engedti
 mert rendesen beszélni.
 szeretnem kell! — ismételte
 magából kikelve. — Így még
 m beszélt vélem, édes apám!
 jobbat sohasem találsz!
 könnyen beszél. Nekem kell
 ríhoz hozzámennem, nem ma-
 Inkább hajdon maradok
 életemre vagy zárdaiba me-

lagam is, azt mondom, —
 zöbe az anya, aki minden re-
 erre az utolsó kártyára tet-
 — Teljesen igazad van Cili.
 dom, hogyan beszélhet apád
 badárságokat. A Sanyi a te
 Nevetséges! Ha az egész
 a háza tetejéig esupa arany
 akkor sem adnák soha hoz-

Nem adna hozzá? — kérdezte
 — Ébredő harag hangzott a
 ból. Főttámadt benne az el-
 ndási kedv.

Persze, hogy nem, mit esinál-
 ran buta emberrel. Okos leány
 Te csak oly férfiuhoz me-
 aki okosabb nálad, aki min-
 z jobban ért, mint te, hogy ő
 en az ur a háznál.
 Olyan éppen nem kellene.
 azdaasszony ugy tett, mintha
 értette volna a közbeszólást.
 banas pillantást vetett az urá-
 ladd értse meg végre, hogy
 látta a tárgyalás helyes irá-

Mint hogy pedig Sanyi nem
 — folytatta. — nem tudnám
 ni és jobb is, ha hajdon ma-

Ezt nem látom éppen be. Mi-
 aradnék hajdon? A Sanyi-
 eg lennék elégedve.
 Mit! Meg lennél vele eléged-

Meg én, édes anyám. Ha fon-
 veszem a dolgot, nem is talál-
 k jobb férjre. Talán azt hi-
 lyan kellene nekem, aki ur
 a háznál! — Azt már nem,
 azdaasszony leszek, én akarok
 lenni a portán, mint maga
 anyám!

Széggyeld magad, miféle be-
 ez!

Igazad van! — hangzott a
 apadról. — Cili okos leány.

És mert okos vagyok, Sanyi-
 megyek. Majd megmutatom
 Azzal a butával azt fogok
 amit akarok. Tudja édes

m, kinyitotta a szeméimet, nem
 om hát el vakon a szerenésé-
 Ha jön a Sanyi és megkéri
 zemet bizonyosan igent mon-

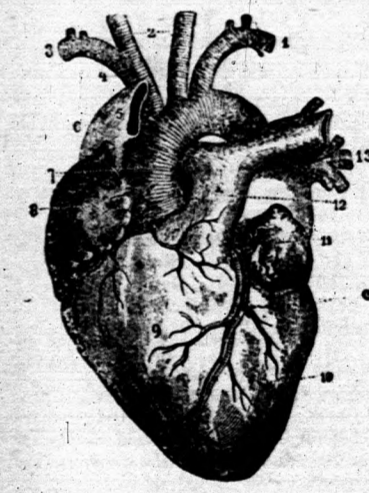
nyi azonban nem jött. Ugy
 ugyan azon a napon haza,
 egy leforrázott kutya, de ha-
 megvizsgálatódott. Amit Ko-
 k szöbajtaján át hallott,
 e elvette a kedvét a házassá-

EZER és ezer éveken át ugyan-
 csak volt rá alkalma az Em-
 bernek, hogy végére járjon, kiku-
 tassa: mi is az a vér, mi a szerepe
 a szervezeten, hogyan működik a
 szív, mire való... és mégis a Kr. u.
 1620. esztendőig kellett várunk,
 Harweynek kellett megszületnie,
 hogy valaki komolyan feltegye ma-
 gának a kérdést: mi hát ez a folya-
 dék, ami ott van a testünk minden
 részében, úgy hogy akárhol meg-
 szurjuk az embert, kibugogyan be-
 löle, mint a gyümölcsből a lé!?

Harwey hamarosan rájött, hogy e
 feladat megoldásának csak egyet-
 len egy módszere lehet: élő állat
 testét felnyitni és ott utána nézni a
 dolognak.

Mindenekelőtt azt vizsgálta meg,
 hogy hol van a testben a legtöbb
 vér. Ilyen módon rövidesen elju-
 tott a szívhez. Mit tettek ezek után?
 Átvágta a szívből kiinduló edény-
 esöveket. Már meg volt a legfonto-
 sabb adata. Az, hogy — a csö-
 vek egyik csoportjában a szív felé
 ömlik a vér, a másik csoportjában
 a szívtől el a test különböző részei
 felé. A következő lépése az volt,
 hogy követte ezeket az edényeket
 az ereket külön-külön az apró el-
 ágazásáig. Így hamarosan rá kell
 jutnia, hogy az ezek egyik nagy
 csoportja közvetlenül a tüdőbe
 megy, míg a másik nagy csoportja
 a test többi részében ágazik el. Ezek
 után felvágta a szívet.

Egy izmos tömlő nyílt meg előtte,
 amely magasságában két, egymás-
 tól teljesen elzárt részre oszlott.
 Látta, hogy a tömlő jobb fele, (a
 jobb szív) vékonyabb falu, míg a
 bal fele (a bal szív) majd megegye-
 szer olyan vastag. Tovább vizsgál-

9. Jobb kamra. 10. Bal kamra.
 12. A tüdőfőtűdő. 13. A tüdő-
 visszerek, amelyek a bal pitvarba
 vezetnek. 7. A test főútvere (aorta).
 6. A test fővisszere, amely a jobb
 pitvarba nyílik. 1, 2, 3, 4. Az
 aorta ágai, amelyekben a feji és
 nyaki szervekhez küldi a friss vért.
 c) a szívmotot tápláló ütőér és
 visszér egymás mellett. (A szív
 minden dobbanásánál legelőször is
 saját magát látja el friss vérrrel.)

lódva, azt kellett tapasztalnia, hogy
 mind a két szívfél még külön-külön
 is két részre oszlik, pitvarokra és
 kamrákra, de ezeket a részeket már
 nem választja el egymástól herme-
 tice elzáró fal, hanem csak két vagy
 három egymáshoz illeszkedő, ide-
 oda mozgó husos, fénylő inas há-
 rtya: a billentyű. A felvágott szívet
 vízzel töltötte meg és ime ekkor a
 hárttyák maguktól elzárták az üre-
 get. Most már tudta, hogy ezek
 olyan falak, amelyekre egyszer
 szükség van, mászor nincs szük-
 ség: hol nyílnak, hol záródnak.
 Ezek után sorra vizsgálta az edé-
 nyeket. Megnézte, hogy van-e
 edény, amelyben a balszívtől elfelé
 folyik a vér. Konstatálta, hogy
 van ilyen és pedig az aorta, a fő-

ütőér, vagyis az az edény, amely a
 test egész területén ágazik el, kivé-
 ve a tüdőt. És megy-e vér valahová
 a jobb szívből? Igenis megy, de ez
 kizárólag csak a tüdő területén ága-
 zik el. Most már értette a dolgot.
 Az egész testben szétnyomni a vért,
 ehhez sokkal nagyobb erő kell, mint
 csak a tüdő területének öntözésé-
 hez. Ezért kellett tehát a balszív
 falának kétszeres vastagságának
 lenni.

Ezek után csak azt kellett meg-
 állapítania, hogy azok az erek, a
 melyekben a tüdő felől érkezik a
 vér, a bal szívbe torkolnak, míg
 azok a csatornák, amelyek a test
 egyéb részeiből hozzák a vért a
 jobb szívbe nyílnak. És nem lehe-
 tett többé kétsége, hogy a vérnek
 csak egy keringése van és nem két-
 tő. (Mert előzőleg erre is lehetett
 gondolni; hogy — a tüdőben is és a
 testben is külön-külön oda-vissza
 jár a vér). A vér útját most már a
 következőképpen állapíthatta meg:

1. A balszívből megy a testbe.
2. A testből jö a jobb szívbe.
3. A jobb szívből megy a tüdőbe.
4. A tüdőből jö a balszívbe.

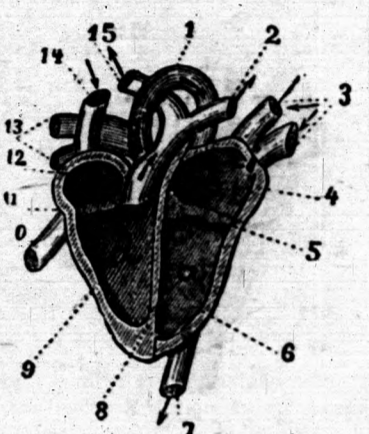
Amiből világosan látható, hogy
 míg a vér ugyanoda visszakerül, a
 honnan elindult, (pl. a bal gyomor-
 ba) még egyszer át kell mennie a
 szíven, át kell jutnia nevezetesen a
 jobb szívfélre, amely azonban a
 bal szívtől tökéletesen el van zárva.
 Vagyis míg a szívben a vér kétszer
 fordul meg: a szívnek ugyanazon
 helyiségében csak egyszer-egyszer
 időzik.

Kérdés volt azonban, hogy hol
 járt a vér, közben a amíg a szív
 felől jövő erekből: az ütőerekből, a
 szív felé menő erekbe a visszerekbe
 jutott? Erre a kérdésre csak a
 mikroszkop segítségével lehetett
 megfelelni. Ez a műszer megmu-
 tatta, hogy a már alig látható apró
 ütőerek hapszálérhálózatban oszla-
 nak el és ez a finom hálózat az,
 amelyen a vér át tud szivárogni,
 hogy a testet, a szerveket táplálja.
 Továbbá ugyanezek az a finom há-
 lózat az, amely lehetővé teszi, hogy
 a vér a tüdőben a levegővel (a bél-
 ben pedig a tápanyagokkal) majd
 nem közvetlenül érintkezessék és
 azokat magába fölvegye.

Harwey óta a szívre és vérkeringé-
 ésre vonatkozó kutatások roham-
 lépésben haladtak előre. Ma már
 mindenki tudja, hogy a vérésejték a
 tüdőben exygent szednek föl, hogy
 azután a szívbe visszautazva a test
 minden sejtjéhez eljuttassák azt.
 Hogy a légzés igazában nem abban
 a pillanatban történik, amikor léleg-
 zünk, hanem amikor a különböző
 szerveink sejtjei a vérésejtől az
 oxygent átveszik. Azaz, hogy a
 vérésejt, a szív és tüdő egyformán
 lélegző szerveknek tekinthetők.

A szív szerepe pontosan egy sziv-
 vattyué. Lehet, hogy a nyelvtudó-
 sok ellentmondanak nekünk, de mi
 a magyar szív szóban ennek a mű-
 ködének a böles fölismerését vagy
 legalább is megsejtését látjuk. Mert
 ha a szivattyut nem is ismerték: még
 őseink, akik a "szív" szót alkották,
 de a szívnek a sziszegő szív) hang-
 ját bizonyára. Ezt a hangot igen
 tisztán hallani, ha valamelyik fő-
 visszert átvágjuk: a szív szivóereje
 ilyenkor valóságosan beszippantja a
 levegőt. Mert a szív nemcsak nyom,
 hanem szí is. Csak így lehetséges,
 hogy a vért valóban körforgásban
 tartsa. Nyomása: izomnyomás az
 izom rostjainak az összehúzódása
 által megy végbe. (Ugy húzódik
 össze, mint egy összeszorított ököl).
 Szívása: vacuum-szívás. Múltán
 ugyanis a pitvar kinyomta magá-
 ból a vért a gyomorba: ujri kítá-

gul. Az izmok kitérítik a falait
 és ezáltal légüres tér (vacuum) ke-
 letkezik benne, amely mint ismeres
 szívó hatású. Ide most vérnek
 kell ömlenie! Ha billentyűk nem
 volnának, az üres pitvar visszazív-
 ná ugyanazt a vért, amelyet az
 előbb magából kinyomott. De a
 billentyűk oly módon vannak meg-
 alkotva, hogy ez lehetetlen. A pit-
 varokból a gyomorokba megengedik
 az átjárást, de vissza: soha.

A szív hosszában felvágva. A b)
 — bal pitvar, a) — bal kamra, c)
 jobb pitvar, d) — jobb kamra. —
 1—15-ig a szívből kiinduló véredé-
 nyek: Nyílnak mutatják, hogy me-
 melyek hozzák és melyek viszik a
 vért.

Hasonlóképpen a kamrák is csak a
 pitvarokból szívhatnak és csak a
 nagy ütőerekbe nyomhatnak vért,
 mert az erekbe való bevilágításnál
 szintén billentyűk van. (A szív-
 nek eszerint négy billentyűje van:
 kettő a pitvarok és kettő a kamrák
 kijáratánál.)

Igy dolgozik a szív egész életün-
 kün át. Nyom és szí szakadatlanul,
 míg végre az utolsó dobanással
 egy összehúzódással megáll. Per-
 cenként átlag 60—90-szer, tehát
 naponta 80—130.000-szer húzódik
 össze. Ilyenformán egy hatvan
 éves ember körülbelül 3000.000.000
 szivdobbanásra tekinthet vissza.

Dehát nincs-e szüksége a szívnek
 pihenésre! Mindenesetre van és pi-
 hen is eleget, 24 óra alatt 12 órán
 át van rá alkalma. (Az agyunk, ez
 a legfinomabb szervünk sem pihe-
 nyit!) Mialatt a szív ugyanis tá-
 gul, pihennek az összehúzódást esz-
 keringés is, a légzés is lassabb. —
 Ilyenkor a testnek, miután a szer-

vek csak alig működnek és a leg-
 nagyobb energiafogyasztó, az agy
 is csak keveset fogyaszt, közel sincs
 szüksége annyi oxygénre, mint éber
 állapotban. A szívverések száma
 ép ezért feldőtt embernél percen-
 ként 48—50-re is leszá! Erős
 izomműködésnél — például hegy
 mászásnál — viszont 120-ig sőt 140-
 ig is emelkedik. Lázbetegeknél, a
 kiknek még több oxygénre van szük-
 sége, a szív szinte önféldozó en-
 zékenységgel áll a test szolgálatára:
 200—250 összehúzódást is produ-
 kál.

A tudósok pontosan kiszámítot-
 ták, hogy mekkora munkának fe-
 lel meg a szívnek ez az állandó te-
 vékenysége. Azt találták, hogy az
 24 óra alatt 12.000 méterkilogram-
 mal egyenlő. Rettenetes munka-
 mennyiség ez. 120 mázsát egy má-
 sodpere alatt egy méter magasra le-
 hetne véle fölemelni!

A vér egy körforgást átlag 27-28
 szivdobbanás alatt tesz meg. Ezt
 úgy határozták meg, hogy élő állat
 balszívbe fekete festéket adtak
 feekendettek. Az ugyanide nyíló
 tüdővisszérbe pedig már előzőleg
 üvegesövet iktattak. Az üvegen
 keresztül aztán látni lehetett, mi-
 kor kerül vissza a fekete festék.

Amikor a vér a tüdőbe megy, söté-
 tétvörös, széndioxyd tartalom. Mi-
 kor a tüdő légzőgocskáinak falai-
 n át megszabadul a széndioxyd-
 tól és új oxygént kap, világos ese-
 resznye piros lesz. A vérésejték anyaga
 a haemoglobint ilyenkor egyesül
 az oxygénnel és oxyhaemoglobint
 keletkezik.

A tüdőből érkező visszerekben
 ilyen eseresznye piros oxygéndus
 vér folyik a bal szív felé. Ugyan-
 ilyen üde piros a vér színe a továb-
 bi útjában a test ütőereiben is. De a
 hájszálerekben, ahol a különböző
 szervek sejtjeinek leadja az oxy-
 gént, fölveszi az elhasznált szén-
 dioxydot, sötétvörössé válik s így
 folydogál a jobb szív felé s onnan
 tovább a tüdőhöz. Eszerint a tüdő-
 ütőerekben és a testvisszerekben söté-
 tétvörös vér található a tüdő vissz-
 ereiben és a test ütőereiben pedig
 piros. Nem helyes tehát a megjelölés,
 hogy ütőeres vér: friss vér és
 visszeres vér: nem friss vér; mert
 hiszen a tüdőereknél ép fordítva áll
 a dolog: ott az ütőeres vér az el-
 használt sötétvörös vér és a vissz-
 eres vér, a piros, friss.

Száz és száz érdekes dolgot lehet-
 ne még elmondani a szívről és a
 vérkeringésről, de alkalommal azon-
 bau meg kell elégednünk ennyivel.
 A többi dolgokról — majd egyszer,
 máskor.

Angol iskola

ORSZÁG, ÁLLAM, HAZA.

Általános tudnivalók.

- állam, state (sztét);
- államadósság, statedebt (sztét-
det)
- állami alkotmány, state constitu-
tion (sztét kansztitjusz)
- államférfi, statesman (sztétsz-
men);
- állami hivatalnok, government
official (government affisl),
state official (sztét affisl)
- államtörvény, state law (sztét lá)
- állami fogház, state prison (sztét
prizn)
- az Egyesült Államok, The United
States (di junájted sztétsz)
- az egyes államok, the individual
states (di individzsuel sztétsz)
- bennszülött, native (néatív)

- bevándorló, immigrant (imigrent)
- kongresszus, congress (kangresz)
- szülőföldöm, my native country
(máj néatív kantri)
- fogadott hazám, my adopted
country (máj edapted kantri)
- hazafi, patriot (pétriot)
- honfitárs, countryman (kantri-
men), compatriot (kampétriot)
- polgártárs, fellow citizen (feló
szitizen)
- honszeretet, hazaszeretet, patriot-
ism (pétriotizm)
- honosítás, naturalization (necsu-
relizész)
- honipar, home industry (hóm in-
dasztri)
- honi nyelv, vernacular (vörne-
kjuler)
- jog és törvény, ustice and law
(dzsösztisz end la)

DIADAL

(Folytatás a 7-ik oldalról.)

E pereben enyhe szellő borongott át a fák koronáin. Éva összehozta s azután meghökkenve ekintette át a nkanyarodó ösvény tulsó oldalára. Pár látny magas gyeppiedesztálon egy ifju görög isten ült ott, egy lelkes tekintetű márvány Apolló, aki baljával lantját támasztva térdéhez jobb kezének ujjait mozdu-lattal emelte föl, mintha épp ly-rája hurjaiba akart volna csapni. Ösmerte a leány ezt az Apol-lót jól, de ma úgy érezte, a szo-bor egészen új tekintettel néz rá... A rezzenő levelek eltévedt árnyéka tehetette, vagy mi, de a szoborarc mintha megéledt volna. Mintha mosolyogna, — tán szól is már... Mi az ott?

A gróf, ak vagy ötven lépésre volt ott mögötte, aggodalmasan hajolt előre rejtékéből.

Éva lábujjhegyen, tétova lép-tekkel ment át az ösvényen a szoborhoz. Fölkuszott a gyeppiedesztárra s egy darabig habozva állt ott az Apolló előtt. Azután egy egészen önkéntelenmozdu-lattal, fáradtan ült le az ifju görög isten térdére. Nézte őt kíváncsi-an, illetőve bámulta a már-ványarc költészetét és szerelem-től lelkes vonásait. Oly szép volt, egyre közelebb hajolt hozzá, job-bja már féltéken pihent a szobor-vállán. Csak nézett a márvány-szemekbe, pillantása mindjobban beléjük mélyedt. De mi ez? — a szoborszemek megélednek, s úgy tekintenek rá, ahogy még soha-sam nézett rá senki... Évának arcába szökött a vér, de azután hiába próbált ellentállani. Küz-ködvé emelte föl balját s ujjai az Apolló jobbának ujjai közé esuklottak. Még egy pillanat, — azután hemegő ajkai mintegy szédülten tapadtak a szobor aj-kaira. S ő úgy érezte, azok a hideg ajkak forrón adják vissza neki a esőkját. Bildogan dőlt az ifju isten karjaiba.

Körültötte diadalmasan ujjon-gott az édenkert nagy szabad ter-mészet. Győzött az a szent ter-mészet, Éva fölébredt a nagy ös-meretlenné! Aminthogy hiába va-ló is ellene minden fogság, min-den mesterkedés, győznie kell a szerelemnek, — e földön mind-örökké övé a diadal.

Gondolatok.

— A nyomoruságban ismerheti meg az ember legjobban önmagát, nem veszik körül hízlekedők.

— Ha a szenvedély ül fel a bak-ra akkor az okosság huzza az igát.

— Sok kicsi sókfelé megy.

— A gyermek az örömök forrá-sa, a béke és szeretet hírnöke, egy kis darab ártatlanság a nagy föld-tekén, az emberiség új színes vi-rága, mert Isten kertjéből esett a földre, hogy azt diszitse.

— Aki értésül adja, hogy titkot tud, ennek egyik felét már elárul-ta.

— Áténgedni magukat a harag-nak: gyakran annyi, mint saját magunkon bosszulni meg a mások hibáját.

— Jellemző az asszonyok gán-coskodó természetére, hogy min-den jónevelésű asszonytól megkér-dik: hol csináltatja a fűzöt?

— Az asszonyok természetrajzá-hoz tartozik, hogy előbb lángra borítanak egy házat s azután rossz néven veszik tőle, ha ég.

Epitacio Pessoaanak, Brazilia elnökének felesége és szépséges leánya, kik jelenleg az Egyesült Államokban tartózkodnak.

Kétségbeesett leány. Bármennyire fájjon is az önmek, Terka néni azt a tanácsot adja, hogy semmi körülmé-nyek között se menjen férjhez hozzá. Ilyen egész életre kiható lépésnél fel-re kell minden érzelmi kérdést, mihelyt az orvostudomány és a mind-dennapi tapasztalat tilalmával állunk szemközt. Az a baj, amelyben az ille-tő szenved, feltétlenül öröklődő beteg-ség és lehet-e valami szomorubb a szülőkre nézve, de különösen az anyá-ra nézve, aki abban nem hibás, mint-hogy az apa baját gyermekébe átöjtve, még pedig súlyosbírtat alakban át-öjtve látja. De bünt követel nemcsak leendő gyermekei, de a család, a tár-sadalom és a zemberiség ellen is, ha azt valaki öntudatosan cselekszi csak azért, mert megszerette azt a férfit. Hogy a szakítás fájdalmas lesz attól, akit megszerettünk, az bizonyos, de hogy yáz áldozat, amelyet ezzel meg-hozunk, fölér azzal a fájdalommal, azt később önmaga is befogja látni.

Válaszaton. Nagyon meg kellene a büszkeségét alázni, ha megtenné azt a vallomást. És még hozzá aligha ér-ne el vele sokat. Mert az emberi gon-dolkodásban benne van, hogy igazán csak arra vágyunk, amit elérhetetlen-nek látunk, amiért meg kell küzde-nünk, de egyszerű ajkbiggyesztéssel fordulunk el attól, amit tálcan gya-nak elbűnk. Könnyű sikereket gya-ran megszüntetik a vonalmat is. A vallomás tehát, amelyet tenni akar, valószínűleg kellemetlen helyzetbe hozná önt anélkül, hogy eredménye volna.

Csunya asszony. Terka néni csak ismételteti azt, amit már sokszor meg-mondott, hogy az arabőr hámlasztá-sát csakis szakember vezetése és ál-landó felügyelete alatt szabad végez-ni, különben csak bajt fog csinálni.

Mariska, Chicago. Megfigyelésének kétségkívül van bizonyos alapja. A

fiatal leány szinpadí tipusa csak-ugyan megváltozott az utóbbi évtize-dekben. Sardou és Dumas idejében rózsásarcu, mosolygó fiatal terem-tések mozogtak a szinpadon, akik nai-vak voltak és néha kissé csacsik is, de képesek nagy áldozatokra és nagy lemondásokra. Ma a fiatal leány szin-padi beállításja majdnem mindig kissé éles, néha egyenesen ellenszenves. Kacér és számító, érzéki és hangulat-hajhászó, sőt olykor egyenesen rossz-hiszemű is. Hogy miben kereshetjük ennek az okát? Abban az átmenetben, amely a régi kor leányát az új idők leányától elválasztja. A ami leányok öntudatosak és gondolkozók, a fejük-kel már benn vannak az új eszmék világában, ha a lábuk néha még min-dig a régi hagyományok talaján áll is. Nem hisznek abban, amit érzékelnek és nem érzik azt, amit hisznek. És mi-után önmagukkal sincsenek egészen tisztában, mások még kevésbé tud-ják megérteni őket.

Rejtvények.

1. Betűrejtvény.

Beküldte Halász István, McKeesport.

A
A

2. Számrejtvény.

Beküldte Mezei Katica, Cleveland.
6. 3. 11. Földmívelő eszköze.
3. 4. 12. 10. 8. Megbolondult birka.
2. 2. 9. 5. 11. Évi járadék.
1. 12. Nagy víz.

3. Névgyogyrejtvény.

Beküldte Füzési István, Akron.
Virág Dénes.

Ez az ur a nevében viseli a feleség nevéét is. Hogy hívják a feleségét?

4. Tréfás számrejtvény.

Beküldte Buzai Lászlóné, E. Chicago.
Valamely családban az apa és fiu életkora összesen 82 év, négy év mul-va az atya kétszer olyan idős lesz, mint a fia. Hány éves az atya és hány éves a fiu?

5. Versesrejtvény.

Beküldte Salgó János, New York.
A vizekben fürgém uszkál
Három betűs első részem,
Mig a másik két betűs rész
Százszázoldi lény egészen.
Két ilyen különböző lény
Mégis össze szokott állni
Figyeljétek meg: velük kezd
Az ember telefonálni.

A június hó 22-ik számunkban kö-zölt rejtvények helyes megfejtése a következő: 1. Piknik. 2. Óra. 3. Ko-rsis. 4. Husz darab 5 centes, huszon-öt darab 10 centes, huszonnyolc darab 50 centes, huszonnyolc darab 1 dolláros és tizenhárom darab 5 dolláros.

A rejtvényeket helyesen fejtették meg: Aranyi Aranka Lorain, O. Bo-dacz Lászlóné, Los Angeles, Cal. Györök Lajosné, Milwaukee, Wis. A. Csatlós, Clinton, Ind. Varga Terike, Cleveland, O. Prékop István, Beaver Falls, Pa., Tóth Helén, Cleveland, O., Muszi József, Dayton, O., Kerekes Sándorné, Philadelphia, Pa., Jártány Sándor Pittsburgh Pa., Bakonyi Lajos Chicago, Ill., Loránt Dezső, Buffalo, N. Y., Kovács Ferenc, Barberton, O., László István, New York, László Margitka, Omaha Nebr., Szakál Gábor, Detroit, Mich., Tarsai Péter, Millsboro Mo., Király Bözsike, Portland, Me. Makrai Mihály, Clint, Ky., Gyulai An-tal, Deák László, Canton, O., Tóth Er-zsébet, Chicago, Ill., Kuti Mariska, Sharon, Pa., Radványi Nándor, New York, Teleki Sándor, St. Louis Mo. Kél Gáspár, New Brunswick, Conn., Gyenge Lajos, Buffalo, N. Y., Kimpán Miklós, Lorain O., Sárdi József, Den-ver, Col., Balogh András, Pittsburgh, Pa., Poja Mariska, Cleveland, O., Sztan-osek Károly, New York, Kis Lajos, Gary, Ind., Faragó István, Akron, O., Szeles Péter, Chicago, Ill., Nagy Imré-né, South Bend, Ind. és Kaláni József Buffalo, N. Y.

A kitűzött jutalmakat Varga Te-őliné és Sárdi József denveri elő-fizetőink nyerték meg, akiknek cí-mére azokat már postára tettük.

ÖRÖMHIE ASSZONYOK!

Nines többé nehéz mosás, mert a "MATO" csodamo-só porral egy napi mosást 2 óra alatt elvégez. Fárad-ság nélkül hófehér tiszta a legpiszkosabb munkásruha is. Csakis a fenti szabadal-mi hivatal által engedélyez-tett védjegyes csomagok a valódiak.

Örizzkedjen az utáztatoktól. Küldje be a kereskedőjének és néhány ismerősének a címét és postafordultával **Ingyen** kap egy doboz "Mato" csodamosóport. Sorakozzon ön is hálás és megelégedett vevőink táborába. Kis doboz 10c. Nagy do-boz, 3 hónapra elegendő, \$1.00. Visszontelárusítók mindenütt "MATO" MFG. CO., 401 East 80th Street, New York. kerestetnek.

E NN...
repelt, au-
ta volt k-
A teng-
kunyhóba-
Gonosz-
bolond, m-
apja nem-
nát és g-
gondját-
Kezdet-
Napsugár-
nézett, h-
gyon szá-
kedni s-
minden a-
Ez a-
sebb lett-
kezdte N-
fejét, ho-
tőle. E-
embert, k-
neveztek-
után tá-
előtte.

Ekkor-
Napsugár-
dolgozna-
szolgálat-
nyeret k-
rongyok-
Mégis-
ja —
sebb lett-
selte gon-
Egy r-
pion, mik-
hullidgár-
be erdő-
ablaknál-
ablakúv-
ban ter-
szegény-
láb alól.

A ten-
hatott el-
Hirtel-
nye de-
hogyan?
Mindegy-
gárnak-
neki.
Szegény-
ijedt!
— De-
ien!
— Tan-
ni velem-
ven ban-
magadat-
ková-m-
kosárral-
S kiti-
sugárt a-
mögött.
Napsu-
sírni s-
— Ha-
nem szá-
kor azo-
tőznek?
Napsu-
volt, me-
egyebet,
egy daga-
nyér me-
Most elő-
te.
Abban-
pen arra-
5 kis fa-
nege szá-
tudja, h-
bőll!
Napsu-
pár mor-
A ma-
totta s-

tvények.

Betűrejtvény.

László István, McKeesport.

A

A

Számrejtvény.

ezek Katica, Cleveland.
Földmívelő eszköze.
Meglöndült birka.
Évi járadék.
Nagy víz.

Évjegyrejtvény.

Füzési István, Akron.
Virág Dénes.

nevében viseli a feleség
ny hívják a feleséget?

Fés számrejtvény.

ezek Lászlóné, E. Chicago.
családban az apa és fia
esen 82 év, négy év mul-
készer olyan idős lesz,
hány éves az atya és hány

Versesrejtvény.

algó János, New York.
én fürgén uszkál
tűs első részem,
sik két belső rész
di lény egészen.
különböző lény
ze szokott állni
ek meg: velük kezd
telefonálni.

6 22-ik számunkban kö-
ek helyes megfejtése a
Piknik. 2. óra. 3. Ko-
darab 5 centes, huszon-
centes, huszonegy darab
szonony darab 1 dolláros
darab 5 dolláros.

eket helyesen fejtették
Aranika Lorain, O. Bo-
sé, Los Angeles, Cal.
né, Milwaukee, Wis., A.
on, Ind., Varga Terike,
Prékop István, Beaver
th, Helén, Cleveland, O.,
Dayton, O. Kerekes
Philadelphia, Pa., Járjány
burgh Pa., Bakonyi Lajos
Loránt Dezső, Buffalo,
Ferenc, Barberton, O.,
New York, Lábas Mar-
Nebr., Szakál Gábor,
Tarsai Péter, Millsboro
Bözsike, Portland, Me.
y, Clint, Ky., Gyulai An-
ló, Canton, O., Tóth Er-
go, Ill., Kuti Mariska,
Radványi Nándor, New
Sándor, St. Louis Mo.
New Brunswick, Conn.,
Buffalo, N. Y., Kimpán
n O., Sárdi József, Den-
ogh András, Pittsburgh,
ska, Cleveland, O., Sztan
New York, Kis Lajos,
aragó István, Akron, O.,
Chicago, Ill., Nagy Imrő-
é, Ind. és Kalami József

jutalmakat Varga Te-
di József denveri elő-
rték meg, akiknek cí-
már postára tettük.

ASSZONYOK!

bbé nehéz mosás,
MÁTO" csodamo-
egy napi mosást
t elvégez. Fárad-
hőfehér tiszta a
abb munkásruha
a fenti szabadal-
által engedélye-
gyes csomagok a

ereskedőjének és
fával ingyen kap
szon ön is hálás
oz 10c. Nagy do-
usítók mindenütt
reek, New York.

ENNEK a történetnek a hő-
s-nőjét Napsugárnak hívják,
mert abban az időben sze-
repelt, amikor a nép még elszok-
ta volt keresztelni az embereket.

A tengerpartján lakott egy kis
kunyhóban Gonosz Katánál.

Gonosz Kati nem volt mindig
bolond, mert különben Napsugár
apja nem bízta volna rá vagy-
onát és gyermekét, hogy azoknak
gondját viselje.

Kezdetben nagyon kedves volt
Napsugárhoz, de mikor jól körül-
nézett, hogy milyen szép kis va-
gyon szállt rá; elkezdett irigy-
kedni s azt szerette volna ha
minden az övé lett volna.

Ez a vágy napról-napra erő-
sebb lett, míg végre gyűlölni
kezdte Napsugárt s azon törte a
fejét, hogyan szabaduljon meg
tőle. E miatt gyűlölt mindent:
embert, állatot egyiránt. Azért
neveztek Gonosz Katának s ha az
utcan találkoztak vele, kitértek
előtte.

Ekkor kezdődött a szegény kis
Napsugár nyomorúsága, mert
dolgoznia kellett, mint egy rab-
szolgának, enni pedig száraz ke-
nyeret kapott s ruházatul elviselt
rongyokat.

Mégis — különös Isten esudá-
ja — napról-napra szebb és erő-
sebb lett. Mert maga az Isten vi-
selte gondját.

Egy rettenetes hideg téli na-
pon, mikor a hó nagy pelyhekben
hulldögált, fehér lepellel szórva
be erdőt-mezőt, Gonosz Kati az
ablaknál állt s míg ujjával az
ablaküvegen dobolt; gonosz agyá-
ban terveket kovácsolt, hogy a
szegény kis árvát örökre eltegye
láb alól.

A tenger távoli morajlása alig
hatott el hozzá.

Hirtelen az jutott eszébe, e-
nye de jó volna gombát enni. De
hogyan? Gomba nem nő télen.
Mindegy, megparanassza Napsu-
gárnak, hogy menjen és szedjen
neki.

Szegény kis Napsugár, hogy meg-
ijedt!

— De hiszen gomba nem nő té-
len! — mondta pityeregve.

— Talán bizony ki akarsz kö-
ni velem? — mondta mérgesen a
vén banya. — Nyomorult! Szedd
magadat s eredj tüstént oda, a
hová mondtam! Ha pedig üres
kosárral jössz haza, akkor...

S kitérte szegény Nap-
sugárt az ajtón, bezárta a háta
mögött.

Napsugár elkezdett keservesen
sirni s azt gondolta magában:

— Ha valami jó tündér meg-
nem szán: veszte vagyok. De mi-
kor azok virághervadáskor elköl-
töznek?

Napsugár szörnyű mód éhes
volt, mert reggelire se kapott
egyebet, mint egy kis tejet és
egy darab száraz kenyeret. A ke-
nyér még mindig zsebében volt.
Most elővette és rágicsálui kezd-
te.

Abban a pillanatban, mikor ép-
pen arra gondolt, hol vannak az
ő kis barátai, a madarak: egy ci-
nege szállt le a lábai elé. Isten
tudja, honnan jött? Talán az ég-
ből!

Napsugár odadobott neki egy
pár morzsát.

A madárka gyorsan elfogyasz-
totta s azt mondta:

Gomba-Tündér

Isten áldja meg a kezét,
A mék nekem enni adott,
De mit tegyek, ha még mindig
Hej! de nagyon éhes vagyok!

Napsugár megcsóválva a fejét
s azt gondolta magában:

— Éhes? Bizony én is éhes!

— Csip, esip, esip, — esipegett
körülötte. Adj még egy kis mor-
zsát Isten neked is ád!

— Hát tudod mit, madárka, —
mondta Napsugár kissé szomorú-
an, míg lábaeszkájával ide-oda ti-
pegett-tapogott, mert a nagy hó-
ban fázott, — neked adom mind,
én erősebb vagyok, majd csak
kibírom.

A cinege megette az utolsó
morzsát is, azután felfújta ma-
gát, boldogan azt mondta:

— Csip, esip, esirip!

S azzal fejét egy kissé meg-
hajtván s félszemével Napsugárra
néve, elröpült.

Napsugár most már folyton di-
dergett. Metsző, északi szél jár-
ta át a tagjait. A sziklák közt —
amelyek úgy néztek le rá, mint
a kísértetek, — jární félt, kiment
tehát a lapos rónaságra.

De ott talán még elhagyatot-
tabbnak érezte magát. Körülötte
hóivatatag, előtte a végtelen ten-
ger vijjogó sirályával. Szeretett
volna már leülni, betemetkezni a
hóba és meghalni.

Szegény kis leányka, mi baj-
od? — kérdezte felé hajolva egy
jóképű öreg asszony.

Napsugár felnézett s majd el-
kiáltotta magát örömeiben. Az
öreg asszony úgy hasonlított a
cinegéhez.

De a ruházata az olyan színű
volt, mint a gomba.

— Nini, éppen olyan, mint a
cinege, — gondolta magában
Napsugár, s az öreg asszony, mint
ha gondolatát kitalálta volna, azt
mondja mosolyogva:

— Miért ne! Mikor én és a ci-
nege egy vagyunk.

Napsugár pedig gondolta ma-
gában:

— Bizonyosan egy jó tündér.

— Eltaláltad, — mondta az
öreg asszony, — de halandó em-
berek előtt cinege alakjában je-

Az öreg asszony botjával el-
kaparta a havat. Fehér, gömbö-
lyű kavicsok voltak alatta.

Azután azt mondta:

— Töltsd meg ezzel a kosara-
dat s vidd haza. A gombáim még
nem keltek ki a mezőn.

Azzal eltűnt.

Napsugár elbusulta magát.

Kavicsokat vigyen ő haza a
mostoha gyámjának? Hiszen az
megöli őtet. De azután azt gon-
dolta: amit a tündérek paran-
esolnak, meg kell tenni, mert az
nem válik az ember kárára.

S megtöltötte kosarát.

Keserves munka volt. A háta
is megfájult bele, mert a temér-
dek kavics között, ami a tenger-
parton hevert, csak itt-ott talál-
kozott olyan fehér, gömbölyű,
mint amilyet az öreg asszony elő-
kapart.

De végre mégis készen volt a
mukával s kosára tele volt a leg-
szebb, legfehérebb kavicsokkal, a
mik valaha voltak.

Mikor aztán hátfájdtó munká-
jából felkejt, olyan fáradtnak és
éhesnek érezte magát, hogy majd
elájult.

Sötétedett. A nap végső suga-
raival bucsuzott, de ezek a suga-
rak, ő esodák esodája! Mikor a
kosárra tévedtek, mit világított
az meg? Egy arany leveses tálat
a legfinomabb párolgó husleves-
sel.

A tál fedelén az ő neve volt
bevésvé:

NAPSUGÁR.

Gondolhatjátok kedves kis ol-
vasóim, hogy Napsugár milyen
mohón látott hozzá a remek le-
ves elfogyasztásához. De mikor
megette, olyan erős volt, mint
még soha.

Mikor a tál kiürült, nyomban
el is tűnt.

Napsugár hálát mondott a jó
tündérnek s hazietett.

Hogyan történt, maga se
tudta, elég az hozzá, alig tett
pár lépést, már otthon volt.

Azt se tudva, mit eszelepszik,
kosarát kiürítette az asztalra.

A kiguruló kavicsok egy csepp
zajt sem csináltak, nesztelenül
grutáltak mindenfelé az asztalon.

lenek meg s mivel te nekem ke-
nyeret adtál, noha magad is éhes
voltál, én is segíték rajtad a ba-
jodban. Bízol bennem?

Napsugár belenezett az öreg
asszony szemébe. Milyen jó lélek
tűkre volt az!

— Igen, — mondta azután há-
tározottan.

A bandza Gonosz Kati elsá-
padt a méregtől és bámulattól,
mert éppen azon gondolkodott,
mikor asztalhoz ült levest meg-
enni, hogy most már bizonyára
vége Napsugárnak s ime az meg-
jön s elhozza, amit parancsolt.
Most még meg se verheti.

Gonosz Kati nem győzte band-

zsa szemével nézni a remek gom-
bákat. Végre megízlelt egyet.

Napsugár rettegve nézte, hogy
mi lesz most, mert még mindig
nem hitte, hogy a kavicsait meg
lehet enni, de mikor látta, hogy a
banya egyikét a másik után jó-
ízűen elfogyasztja, megörült.

Napsugár szárnycsattogást hal-
lott. Körülnéz, hát ime a cinege
a vállára röpül.

Csirip, csirip!

Bandza Kati tovább eszik.

Csirip, csirip! mondja a cinege,
mikor Napsugár a feje bubját
vakargatja.

Csirip, csirip, mondja még egy-
szer s leröpül a földre.

Eközben Bandza Kati meget-
te az utolsó gombát is s ime most
mi történt vele?

Feje olyan lett, mint egy tál:
lapos és gömbölyű, teste pedig
hosszu és vékony. Karja hozzá-
nőtt törzshez, lába a földre gyö-
keredezett. Majd kisebb, kisebb,
kisebb lett míg végre nem volt
nagyobb egy tojásphárnál, színe
barnára vált.

Napsugarat némává tette az
ámulat és rettegés: Gonosz Kati
átváltozott gombává!

A cinege eltűnt s helyette ott
állt a tündér.

— Nyomorult teremtet! —
mondta szigorúan. — Gombát
akartál ettől a szegény lánytól té-
len, gombává lettél, aláesony földi
növényé, mely nem érdemes
rá, hogy az Isten egét lássa. Ha
bűnöd megbánod, talán vissza-
terhész emberi alakodra!

Erre a tündér ismét cinege lett.

Csirip, csirip!

S azzal huss! Elröpült.

Napsugár egyedül maradt s
bár sok rosszat tett vele mostoha
gyámja, letérdelt mellé és keser-
vésen megsiratta, mert mégis fájt
a szíve hogy ilyen kegyetlen büntetést
kapott.

A szomszédok csakhamar talál-
gatni kezdtek, hova lehetett Gon-
osz Kati, végre egyenesen is
megkérdezték Napsugárt.

Napsugár azt mondta:

— Kati néni ruhát eserélt.

Azután az asztalt ráállította a
gombára s várt, várt türelmesen,
hogy vajon vissza fog-e változ-
ni?

S a csoda megtörtént.

A gomba egy reggel megszólalt,
s mikor Napsugár földig húzta az
abroszt az asztalon, hogy a szom-
szédok a gombát meg ne lássák,
azt mondta:

— Köszönöm.

Most már csak egy lépés volt
hátra, hogy emberré legyen.

Az is megtörtént.

Egy hét múlva, mikor már a
gomba akkorára nőtt, hogy alig
fért az asztal alatt, mikor Nap-
sugár felébredt már meg volt te-
ritve reggelire s Gonosz Kati
oda jött az ágyhoz és megcsókol-
ta.

Nemesak Napsugár, a szomszédok
se győztek csodálkozni, hogy Go-
nosz Katából milyen jó asszony
lett.

Hire csakhamar elterjedt s
most már mindenki Jó Katának
hívta.

Azt azonban sohase tudta meg
senki, hogy egy időre hol volt és
mért volt el, csak Napsugár és a
Gomba-Tündér.

Az eltűnt orosz koronaékszerek.

Ma sem tudják, hogy hol lehetnek az orosz koronaékszerek, amelyeknek az értékét meg sem lehet állapítani, valamint a cári család ékszerei. Allítólag titokban Németországba szállították azokat, de az sem lehetetlen, hogy a forradalmi zürzavarban ellopták az egészet.

RUSORSZÁGBAN még ma is a legteljesebb bizonytalanságban vannak afölött, hogy hova lettek a koronaékszerek, valamint a cári család kincsei. Amikor a győzedelmes forradalom után fogságba vetették a cári családot, a forradalmi kormány legelső tényleges az volt, hogy a Téli-palotában levő cári kincstárnak hatalmas vasajtait kinyitatta, hogy magához vegye a koronaékszereket és elkobozza a Romanoff-dinasztiának kincseit érő ékszereit.

A forradalmi kormányt azonban nagy meglepetés érte. Kiderült, hogy a családi ékszerek mind eltűntek, a koronaékszerekből pedig a drágakövek mind ki lettek cserélve és olcsó utánpótlásokkal lettek helyettesítve. Az eset óriási meglepetést és megdöbbenést keltett. A forradalmi kormány szigorú vizsgálatot indított az ügyben. Sorra letartóztatta mindazokat, akik a kincstárnál bármilyen állás is töltötték be és vallatni kezdte őket. A drágaságok rejtélyes eltűnéséről azonban egyik sem tudott felvilágosítást adni. Erre magát a cári családot hallgatták ki, de úgy a cár, mint a cárnő és gyermekeik kijelentették, hogy nem volt tudomásuk a dologról.

A nyomozás tovább folyt. A forradalmi kormányok egymás után folytatták azt, sőt a bolshevikek is kutattak utána, de mind hiába. Sem a koronaékszereknek, sem pedig a cári család kincseinek nem voltak képesek a nyomukra akadni.

Egy előkelő amerikai hölgy, aki éveken át élt Petrogradban és nem egyszer fordult meg az udvarnál, most a következő érdekes dolgokat írja az eltűnt koronaékszerekkel kapcsolatban:

Aligha van olyan uralkodói család, amelynek nagyszerűbb ékszer gyűjteménye lett volna, mint az orosz cári családnak volt. A cárok, de különösen a cárnők töménytelen kincset halmoztak össze évszázadok során a családi kincstárba és ugyyszólván kiszámíthatatlan értéket képeztek a koronaékszerek is. Mind a kettőt külön őrizték. A koronaékszereket ugyanis teljesen elválasztották a családi ékszerektől. A koronázási jelvényeken kívül ugyanis voltak bizonyos ékszerek, amelyeket az egyes cárok századokon át úgy jelöltek meg, hogy azok a koronaékszerek közé soroztassanak, aminek az volt a következménye, hogy azokat sem alajándékozni, sem eladni nem lehetett, teljes egészükben maradtak a mindenkori cároknak, míg a családi ékszerek felett szabadon rendelkeztek a mindenkori cári családok.

A koronaékszerekből is bármikor viselhették azt, a melyiket akarták, azonban a megjelölt ékszert hivatalos uton kellett kikérni a kincstárnoktól, aki nyugta ellenében egy bizottság előtt vette ki azt a kincstárba és szolgáltatta át a megbízott udvari tisztviselőnek. A nyugtán rajta kellett legyen, hogy mennyi időre kívánják az ékszert és annak letelte után vissza kellett azt szolgáltatni, mire a kincstárnok ugyancsak egy bizottság előtt helyezte azt vissza a kincstárba.

A szomorú véget ért cárnő alig vette igénybe a koronaékszereket. Nem igen szerette a fejdíszeket, mert azok a tulsok drágakő miatt igen nehezek voltak és csak fejfájást okoztak neki. Különben is a drágakövek helyett sokkal jobban szerette az igazgyöngyöket, amelyből olyan gyűjteménye lett, hogy annak alig akadt párja a világon. A cár és mindazok, akik tudták Alexandra cárnő ízlését, csak olyan ékszerekkel lepték őt meg, amelyekbe drága gyöngyök voltak foglalva. Ezek közül a legértékesebb volt az a nyaklánc, amelyet a cár akkor adott nejkének ajándékba, amikor a cárevics született. A nyaklánc csodásan szép igazgyöngyökből állott, köztük három olyan igazgyöngy volt, amelynek nagyságához fogható aligha volt még a világon. Ceylon közelében akadtak rájuk a szerencsés gyöngyhalászok. A nyaklánc értékét a szakértők száz millió dollárra becsülték.

A koronaékszerek is számokkal alig kifejezhető vagyont képviseltek. A koronázási jelvényeket a legszebb drágakövek ékesítették. A cári koronában, amelyet Simeon cár készíttetett 1500 körül, harminchárom feltűnő nagyságu rubinkő, tizennyolc mogyorónagyságu gyémánt és tizenkét nagy igazgyöngy van. A cárnő koronája, amelyet Katalin cárnő készíttetett, szintén páratlan a maga nemében. A korona közepén dionagyságu rubin van, körülötte megszámlálhatatlan gyémántok és ötvennégy igazgyöngy. Érdekes, hogy a legutolsó koronázás alkalmával Alexandra cárnőnek külön kellett egy másik koronát készíteni, mert Katalin cárnő koronája olyan nehéz volt, hogy nem bírta azt viselni.

A koronázási jogar szintén egyike a világ legdrágább jelvényeinek. Ennek tetején egy picinyke korona van, amelybe a világ egyik legnagyobb gyémántja, a Kohinor van beillesztve. A 199 karát súlyú gyémánthoz egész legenda fűződik. Allítólag egy francia katona lopta azt el Indiából egy brahma templomból. A katonától egy belga

tengerészkapitányhoz jutott, majd hosszas vándorlás után Amsterdamban került. Itt talált reá Orloff herceg, aki abban az időben már 450 ezer dollárt fizetett érte és kedvesének, második Katalin cárnőnek ajándékozta a nagyszerű gyémántot. Katalin cárnő uralkodói jogarába foglaltatta azt bele. Ugyancsak egyik érdekes és értékes darab az uralkodói zászló is, amelynek tetején brilliansokból készült kétfejű sas ékeskedik.

A koronaékszereket a cári pár csak egyszer viselte teljes mértékben. 1896 május havában, amikor a szerencsétlen véget ért Miklós cárt Maszkvában megkoronázták. Sohasem látott óriási pompával és pazar fényvel ment végbe a koronázás az Ünszpenzki székesegyházban, azonban csak kevés kiválasztott volt abban a szerencsés helyzetben, hogy ennél az aktuális jelen lehetett és láthassa a teljes díszornátusban volt cárt és cárnőt, amint a Kreml egyik templomból a másikba átvonultak. A koronázást két héten át fényesebbnél fényesebb udvari ünnepek követték, amelyek közül a legpazarabb volt az, amit a cárnő születésnapja alkalmából rendezte be a huszonnegyedik évét, de a te be a huszonnegyedik évét, de a szép, fiatal asszony nem volt képes teljes szívből örülni a pompának és ragyogásnak. Kedélyén mindig bizonyos borongós hangulat húzódtott végig, amelyet allítólag egy jóslás okozott. A cárnő ugyanis hat évvel azelőtt, mint fiatal leány, Londonban volt nővérével. Ott egy cigányasszonnyal találkoztak egyik sétájuk alkalmával. A cigányasszony addig kérte őket, amíg feléje nyújtották tenyerüket és jóslt neki. A cárnőnek szóról-szóra a következőket mondta: A kisasszonyka nagy szerencsét fog csinálni. Idegen trónra kerül, élete csupa fény és pompa lesz, de azért nem lesz boldog soha. Sokat fog sirni és rettenetes tragédia éri utól.

A cárnő sohasem feledte el a cigányasszony jóslatát és miután az nagyon sok tekintetben bevalt, lassanként hinni kezdett a titokzosságban és innen magyarázható

az, hogy Rasputin lassanként hatalmába kerítette a szerencsétlen asszonyt. Mert Alexandra sohasem volt boldog. Azért kerülte a nyilvános ünnepélyeket és lehetőleg csak a családja körében tartózkodott. Sokat kellett elszenvédenie a Romanoff család tagjaitól is, akik nem rokonszenveztek a szép német hercegnővel, majd betetözte bánatát a cárevics betegsége. Es végül beteljesült a cigányne jóslása, hogy élete rettenetes tragédiával végződött.

A koronaékszerek és a cári családi ékszerek eltűnését is a cárnővel hozzák kapcsolatba. Azt tartják ugyanis, hogy az eltűnt ékszereket, valamint a többi eltűnt drágaságokat is titokban Németországba szállították és a cárnő fivérének kastélyában Darmstadtban őrzik azokat. Bizonyos dolgok allítólag arra vallanak, hogy a kincsek eltűntetése előre megbeszéltek tervek alapján történtek, még a háború első időszakában, amikor az oroszokat egyre súlyosabb vereségek érték. A cári palotában levő nagyrészt festmények ugyanis szintén ki lettek cserélve és azokat értéktelen másolatokkal helyettesítették. Ugyancsak idő kellett arra is, hogy a koronaékszerekből a drágaköveket értéktelen utánpótlásokkal cseréljék ki. Egyelőre azonban senk sem sejt, hogy hova tűnhettek a kincsek. De eltűnésük nem tarthat sokáig. Azok közt olyan ritka tárgyak vannak, hogy a szakértői világ nyomában fel fogja ismerni azokat, amint valamelyik darabja akár a piacon, akár a nyilvánosság előtt megjelenik. És akkor kiderül a rejtély, amely most az ügyet fűdi.

Az utolsó orosz cárnő

